

EVANGÉLIKUS Élet

Hogyan hallgassunk
prédikációt?

Élet és halál
a talmi csillogás
homályában

Példamutatás, avagy
morzsák a kosárban

*Luther-kabát helyett
cukrászkötényben...*

Aki sütemények között beszélget
Jézusról és a kegyelemről

A HÓNAP KÖNYVE

Júniusban a kötet **30%** kedvezménnyel,
3200 Ft helyett 2240 Ft-ért vásárolható meg.

**Kapható a Luther Kiadó
könyvesboltjában és webáruházában.**

~~3200 Ft~~
2240 Ft

Lutherkiado.hu

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 8.30–17 óra között.

kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

A KÖZÖSSÉG ÉRTÉKE

Tartalmas missziói napok vannak mögöttünk, így az ezekről beszámoló tudósításainkat emelem ki elsőként. Jelentős esemény volt egyházunk életében a június 2-i zsinati vitanap is, amely lehetőséget adott a társadalom-etikai kérdések egyházi szemszögből való megtárgyalása mellett az eltérő vélemények megismerésére is. Szükségesszerű tehát, hogy erről is szóljunk lapunkban.

Azt érezhetjük, hogy mindkét eseményre reflektál Nagy Zoltán *Legyünk kitalálóak!* című írása. *Égtájéoló* rovatunkban az esperes így fogalmaz: „Gyülekezeti napra készülve megkérdeztük a templomba érkezőket, hogy szerintük mi a legjobb az evangélikusságban, az evangélikus egyházban, gyülekezetben. A legtöbben azt válaszolták: a közösség. A koronavírus okozta kényszerű elszigeteltségünk okán felfedeztük újra, vagy éppen megerősödött bennünk, hogy a közösségnek valódi értéke van. Ráadásul az egyház, a gyülekezet közössége nem pusztán egy a sokféle közösség közül. Hanem több azzal, hogy itt testvérek vagyunk együtt.”

A közösségek „(covid)fogság utáni” helyzetének felméréséről és újraépítéséről szól jegyzetében Gáncs Péter. „Egyházunkban is szükséges, hogy józansággal vegyük számba a károkat – hívja fel a figyelmet a *Küldetés* rovatban. – Hasonlóan a jó gazdához, aki nem esik pánikba, ha természeti csapás sújtja a kertjét, hanem higgadtan felméri, hogy mi történt. Mi az, amit elpusztított, és mi az, amit megkímélt a fagy, a jég, a vihar? Mi az, amit újra kell plántálni, és mi az, ami még menthető?”

„A példamutatás nem az egyik útja a tanításnak, hanem az egyetlen” – erre az einsteini mondatra fűzte fel gondolatait Koltai Zsuzsa a teremtésvédelemről szólva, de valójában a teremtett világ védelmén túl közösségünk megtartására és építésére is bátran vonatkoztathatjuk a sorait.

■ KÉZDI BEÁTA

Hogyan hallgassunk prédikációt?

Népszerű teológia rovatunkban ez alkalommal többek között arra keressük a választ, hogy milyen a jó igehallgató. Milyen szempontok vezéreljenek egy templomban ülőt, miközben a prédikációra figyel? És miért fontos, hogy „oszlópos” gyülekezeti tagként is nyitottan fogadjuk Isten szavát?

18. oldal

Tapintattal, testvéri szóval

„Meggyőződésem, hogy nem mondhatunk le az elnéptelenedő településeken lakó evangélikus testvérekről, hanem azon kell dolgoznunk, hogy megerősödjünk és szolgáljunk” – mondja Buday Barnabás. A Borsod-Hevesi Egyházmegyéről pillanatképet készítve az esperes dilemmákról, lehetőségekről és megoldásokról kérdeztük.

23. oldal

Luther-kabát helyett cukrászkötényben

A sütemények kedvelői számára csábító, édes illat hívogat egy kis budai cukrászműhelybe. Egyfős személyzete, Rozs-Nagy Szilvia az eredeti végzettségét tekintve evangélikus lelkész, ám egy ideje fehér cukrászkötényt és sapkát visel. Riportunkban teológiájáról és Isten orcájáról is beszélgettünk.

27. oldal

TARTALOM

Forrás • Láthatóan evangélikus, Oratio oecumenica	4
A vasárnap igéje • Horváth-Hegyi Olivér	5
Forrás • Új nap – új kegyelem • Orosz Gábor Viktor	6
Krónika • Hírek, tudósítások	7
Égtájéoló • Nagy Zoltán esperes írása	14
Portré • Hokker-Nagy Nikolettta egyház és pénzügyek viszonyáról	16
Élő víz • Gáncs Tamás rovata	17
Népszerű teológia • Hogyan hallgassunk prédikációt?	18
Fókusz • Égető kérdések több oldalról körbejárva	20
Riport • Közösségépítés a Borsod-Hevesi Egyházmegyében	23
Küldetés • Fogság után • Gáncs Péter írása	26
Riport • Luther-kabát helyett cukrászkötényben Rozs-Nagy Szilvia	27
Jegyzet • Élet és halál a talmi csillogás homályában • Balczó Mátyás írása	30
Jegyzet • Példamutatás, avagy morzsák a kosárban • Koltai Zsuzsa írása	31
Kitekintő • Találkozások ölelésében norvég testvérekkel	32
Rejtvény • Bibliai totó	34
Krónika • Hírek, tudósítások	36
Forrás • Oratio oecumenica	44
A vasárnap igéje • Karl Jánosné Csepregi Erzsébet	45
Forrás • Új nap – új kegyelem • Szentpétery Péter	46

LÁTHATÓAN EVANGÉLIKUS

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Bánszky János zongora- és szolfézstanár, kántor – Debrecen. Ráhagyatkozás, bizalom, hit és remény – ezek a szavak jutnak eszembe a kereszténységről, és ezek határozzák meg a mindennapjaimat is. Változó, felgyorsult világban élünk, de én nemcsak vasárnap, hanem vasárnaptól vasárnapig próbálom a keresztény értékrend szerint élni az életemet. Debrecenben az *Erős vár a mi Istenünk* éneklésével kezdődik az istentisztelet. A gyülekezet ilyenkor feláll, és fennhangon éneklő himnuszunkat. Érezni lehet, hogy ilyenkor történik valami, a különböző helyről, érdeklődési körből, eltérő kérdésekkel, problémákkal és örömeikkel érkező emberek mintha egygé válnának, és a sokszínűségből egy irányba, Krisztusra tekintő közösséggé leszünk. Felemelő érzés, hogy az istentiszteletek szolgálattevője lehetek. Közel négy évig Debrecenben, jelenleg helyettesítőként a fővárosi budahegyvidéki és a budagyöngyei gyülekezetben vagyok kántor. Szolgálatomban arra törekszem, hogy a zenei vezetésén túl orgonajátékkal és énekkel is segítsen a gyülekezetet, hogy a jelen lévő közösség a liturgia énekes részeit minél jobban és szebben meg és át tudja élni. Figyelek a liturgiára, az énekek szövegére, az egyházi év adott vasárnapra vonatkozó üzenetére, és ezekhez mérten igyekszem a szolgálatomat végezni.

Az evangélikusok mai arcképcsarnoka az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Vár a Szélrózsa forgataga!

Idén nyáron ismét lesz Szélrózsa, amelyre nagy szeretettel várunk. Ismerve vagy (még) ismeretlenül, egyedül vagy barátokkal, itt egy újabb evangélikus találkozó, ahol megtapasztalhatjuk, mit is jelent az a jézusi mondat: „...az Isten országa közöttetek van!” (Lk 17,21)

Hívunk minden érdeklődőt, fiatalokat és „örök” fiatalokat, evangélikusokat, nem evangélikusokat, külföldieket, magyarokat, havert, barátot, tesót, nagyt... Minden korosztály találhat magának lelkiileg megérintő, érdekes programot. Idén is sok lehetőség lesz a kötetlen beszélgetésekre, amelyeken közelebb kerülünk egymáshoz és Istenhez is. Koncertekkel, előadásokkal, beszélgetésekkel, sporttal, kézműveskedéssel és áhítatokkal is készülünk. A részletes programot megtalálod honlapunkon (Szelrozsatalkozo.hu).

Ne aggódj, ha lemaradtál a regisztrációról, a találkozó honlapján továbbra is tudsz (helyszíni áron) napi- vagy hetijegyet venni. Várunk Gyulán július 13–17. között!

Szélrózsa-infó

ORATIO OECUMENICA

Drága Urunk! Megtartottál minket az elmúlt napokban, áldásodat nap mint nap érezzük életünkön. Hála legyen jószágodért. Köszönjük, hogy igédben újra és újra tanítasz minket. Add, hogy szavad utat mutasson nekünk a hét-köznapok forgatagában!

Könyörgünk a világgért, benne földünkért, amelyet te alkottál, és amelyet te rendeltél nekünk lakóhelyül. Add, hogy neked tetszőn tudjunk a ránk bízott javakkal gazdálkodni. Add, hogy észrevegyük: a teremtett világ és benne minden élőlény társunk, így felelősséggel tartozunk irántuk.

Adj nyitott fület, látó szemet és bölcs szívet a döntéshozóknak! Add, hogy ne csak a saját hangjukat hallják, és túl tudjanak látni önző érdekeiken. Könyörgünk a háború sújtotta területeken élőkért, akik nap mint nap a halál fájdalomával és félelmével kell élniük, de könyörgünk a fronton szolgáló katonákért is. Add, hogy szívük, lelkük ne dermedjen kővé! Nyújtsd ki feljűk kezét!

Védd és oltalmazd hazánkat, népünket határainkon innen és túl. Védd és oltalmazd egyházadat. Add, hogy mindenki, aki szolgál, és teljesíti Fiaid missziói parancsát, örömmel és hittel végezze a reá bízott feladatot. Add, hogy békében tudjunk egymás mellett élni, hogy a különbözőségeink egyetlen, téged dicsérő, téged magasztaló énekké legyenek.

Drága Urunk! Fájó szívvel valljuk meg előtted, hogy sokszor vagyunk mi is gazdag Lázárok. Elborítja életünket a szenvedés, a magány, a gyász, a betegség, az éhezés. Lépten-nyomon látjuk a megpróbáltatásokat a gyülekezetben és azon kívül is, de csak ritkán indulunk segíteni, alig-alig tudunk szeretni. Taníts minket meglátni azokat az embertársainkat, akikhez küldtél!

Kérünk, hadd váljunk jó tanítványaiddá Jézus Krisztusért, a te drága szent Fiaidért.

Ámen.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP – RÓM 10,12–17

Még mindig a hit

Egy kedves, jó gondolkodású, hatvanas éveiben járó barátom a minap azt mondta, hogy számára az a csoda, amikor templomunkban rendszeresen új családokat lát, az óvodánkba a nagyszülők napjára több mint hetven nagyszülő eljön, és látja a nemzedékeket összefogó gyülekezetépítést.

Kinek kell ma Isten? Miért csoda, ha egy gyülekezetben több a keresztlő, mint a temetés, több a konfirmandus, mint a tizenhárom évvel azelőtt megkeresztelt, több az istentiszteletre járó ember, mint az ülőhely, több a gyülekezet bevétele, mint az összkiadása? Kinek és miért kell Isten?

Pál apostol világos logikával mutatja be Isten működését. Visszafelé fejt le a gondolatsort, amelynek konklúziója ez: „A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.” Ez az aranymondás nyári gyülekezeti skanzentáborunk vezérigéje. Hosszasan beszélgettünk a fő szervezőkkel, kell-e ilyen komoly témát választani óvodásainknak, iskolásainknak. Hitről beszélni a kisbodaki pajta közepén túl nagy falat.

Aztán nyers gondolatainkon finomítottunk, és az öt érzékszervünkhöz öt bibliai történetet illesztettünk, amelyekben az Istenbe vetett hit kulcsszerepet kap. Végül két szálát emeltünk ki: a hallást és Jézust. E kettő mind közül kiemelkedik. Táborunk szándéka, rendeltetése, iránya e kettő. Mert ezeknek a kicsinyeknek hallaniuk kell Jézusról, hogy higgyenek benne.

Sokan úgy tudják, nekik nem kell Isten. Aki viszont már találkozott Istennel, egy életen át aligha mond le róla.

Kell a hit. A héten ünnepeljük evangélikus egyházunk legalapvetőbb hitvallási iratának, az *Ágostai hitvallásnak* az évfordulóját (1530. június 25-én olvasták fel). Védőiratában, az *Apológiában* ezt olvassuk: „A hit olyan istentisztelet, amely elfogadja Istentől a felajánlott jótéteményeket.”

A hit nem tudás, nem valamiféle érzés. A hit Isten iránti nagy-nagy tiszteletünk, amely egyben teljes elfogadása mindannak, ami ő, és amit értünk tett. Tovább olvasva az idézetet: „Isten azt akarja, hogy hittel tiszteljük, hogy tőle fogadjuk el mindazt, amit megígér és felajánl. A hit ráhagyatkozik az ígéretre [...], az ígéret pedig csak hittel fogadható el.” Az ígéret az örök élet. Üdvösséget kapni nem életünk célja, hanem életünk értelme.

Kell az igehirdető, az elhívott. Pál apostol azt írja, hogy a hit hallásból van. Ezzel egyszerre irányítja figyelmünket az értelemre és a bizalomra. Hallanom kell az evangéliumi lelkülettel

”

továbbított bibliai történeteket, valakit, aki – mint az etióp kincstárnoknak Fülöp – nekem is elmagyarázza, mit mond Isten igéje, hogy helyesen értem.

Jézus azt mondja tanítványainak: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el...”

(Lk 10,16) Ez a földi élet adatik arra, hogy Isten embe-reinek szavát meghalljuk. Ahogyan a mai evangéliumi történet, a gazdag és Lázár története is rámutat: senki sem jöhet vissza a halál utáni életből, hogy lelkünkre beszéljen (Lk 16,19–31), hogy elmondja, egyedül a Krisztusba vetett hit és az abból következő élet számít, azaz a szeretet. Semmi más.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: DPA

Kell a templom. Mint már idéztük, a hit istentisztelet. Van olyan teológus, aki az istentiszteletet a szeretet ünnepének tekinti, mások találkozóhelynek, megint mások a vasárnapi nyugalom helyének nevezik.

Tekintsünk most az istentiszteletre úgy, mint a hit ünnepére. Megünnepeljük azt, hogy hiszünk Jézusban, mégpedig úgy, hogy ezt gyülekezetként Krisztussal tesszük az általa vezetett istentiszteleten. Kell egy hely, amely csak erre van fenntartva, amelynek egyetlen funkciója, hogy falai, oltára, orgonája, ülőhelyei, levegője időt és teret adjon a hitet ébresztő és hitet növelő Szentlélek Úristennek.

Jézus kell. Mindez Jézus Krisztus személyén keresztül érkezik el hozzánk. Jézusra van szükségünk, hogy higgyünk Isten ígéretében, hogy egy igazán boldog és teljes élet után üdvösségünk legyen.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Imádkozunk! *Úr Jézus, segítségül hívlak téged, amikor hitem olyan, mint a változó hold, hamar elfogy tőlte, alighogy volt, amikor süket vagyok meghallani téged. Segíts rajtam, hogy hitem legyen. Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 19.) Pál írja: Mindezekben megmutattam nektek, hogy milyen kemény munkával kell az erőtlenekről gondoskodni, megemlékezve az Úr Jézus szavairól. Mert ő mondta: „Nagyobb boldogság adni, mint kapni.” ApCsel 20,30 (Péld 11,24; Lk 16,19–31; 1Jn 4,[13–16a]16b–21; Zsolt 76) Sok mindenről le kell mondani azoknak, akik az erőtlenekről gondoskodnak. Akik így adnak, azok valóban gazdagok, mert Krisztus végtelen szeretetéből merítenek. A „gyengékkel” való törődés erős hangsúlyozása azonban feltételezhetően az egyház vezetőitől a jövőben elvárható magatartás miatt történt. Hivatalukat nem a saját gazdagodásukra és társadalmi rangjuk növelésére kell használniuk, hanem az egyháztagok iránti gondoskodó szolgálatnak kell tekinteniük. Innen érthető meg a jézusi idézet. Öröm kapni, de még nagyobb öröm adni. Nemcsak az adakozó helyzetére tekintettel, hogy képes adni, hanem azért is, mert aki ad, az a másikat gazdagítja. Jézus is így tett. Odaadta mindenét a lelki szegényeknek.

Hétfő (június 20.) Ne legyen más istened rajtam kívül! 2Móz 20,3 (Jn 6,68–69; Róm 12,9–16; Bír 6,11–24) A Tízparancsolat valójában nem az idegen istenek tilalmával kezdődik mint első parancsolattal, hanem az azt megelőző verssel: „Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a rabszolgaság házából.” (2Móz 20,2) Ez után következik: „Ne legyen más istened rajtam kívül!” A szabadító Isten mellett minden más „isten” csak hamis bálvány lehet, mert nem képes valódi szabadítást hozni oda, ahol a szolgaság bénító tapasztalattá vált.

Kedd (június 21.) Gyermekek és csecsemők szája által is építéd hatalmat... Zsolt 8,3 (Mt 21,15–16a; Lk 6,27–35; Bír 6,25–32) Ebben a zsoltárban két nézőpont érvényesül: az Istené és az emberé. Az ember egyrészt rácsodálkozik Isten tetteire, másrészt megkérdezi: hogyan adhat Isten ekkora méltóságot és felelősséget az apró emberi lénynek? Minden más Isten cselekedete, az ő nevének hatása. Csak az általa és vele való kapcsolatból lehet az ember naggyá, hatalmának építőjévé. De ezen a módon még a legkisebb is olyan társának bizonyulhat Istennek, akinek létén keresztül Isten hatalma nyilvánul meg mások számára.

Szerda (június 22.) Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelídséggel tesz! Jak 3,13 (Péld 7,2; Jn 12,1–8; Bír 6,33–40) Ha valaki igazán bölcs emberré és igazi tanítóvá szeretne válni, akkor éljen olyan jósággal teli életet, amely minden ember számára bebizonyítja, hogy a szelídség az az erő, amely irányítja

szíve szándékát. Ha a fanatikus erélyesség és a személyes becsvágy uralkodik rajta, akkor nem érhet el mást, mint hogy meghazudtolja azt az igazságot, amelyet tanítani kíván. Bölcs szelídségre persze lehet törekedni, de nem sikerülhet mindig. Ekkor se essünk kétségbe, mert aki igazán bölcs és szelíd volt, az ma is képes fölkarolni.

Csütörtök (június 23.) Urunk [...], add meg szolgálódnak, hogy teljes bátorsággal hirdessék igédet. ApCsel 4,29 (Jer 31,7; Jn 21,15–19; Bír 7,1–15) Csak az Isten igéje, az ő szava képes megváltoztatni bennünket. Az ellenfelek éppen ezért folyamodnak erőszakhoz, mert semmi meggyőzöt nem tudnak felhozni az ige ellenében. Bármilyen gyengének tűnik is első pillantásra ez az ige, ha valaki meghallja, akkor mégis képes megérinteni a szívét. Ez az érintettség rejtelmesen és láthatatlanul képes átalakítani az embert és ezáltal megváltoztatni akár egy egész közösséget. Ezért volt olyan fontos az első keresztények számára Isten igéje. És mivel ismerik gyengeségüket és saját tehetetlenségüket, azért kérik Istent, hogy tegye őket szavával bátorra igéjének méltó hirdetésére.

Péntek (június 24.) Az Úr törvénye tökéletes, felüdíti a lelket. Zsolt 19,8a (Lk 3,10–11; Lk 1,[5–25]57–66.80; Bír 7,16–8,3) Az Úr akaratának olvasása és tanulmányozása nem elsősorban a törvények, jogok és kötelezettségek megismeréséről szól. Inkább az élet általános megértéséről van szó. Ezért Dávid számára a törvény megerősítést és felüdülést jelent, választ ad az élet legfontosabb kérdéseire: Kik vagyunk? Honnan jövünk? Hová megyünk? Amit olvas, az nem emberek által kitalált bölcselkedés, amely végül haszontalannak bizonyul. Isten igéje kősziklaként megáll. Stabilitást és reményteli életet szül. Minden ember, még a tapasztalatlan is, bölccsé válik általa.

Szombat (június 25.) Jézus mondja: Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. Jn 13,15 (5Móz 8,5; Mt 10,26–33; Bír 8,22–35) Nem szó szerinti értelemben vett ismétlésről van itt szó, hiszen ekkor csak színjáték lenne az élet. Jézus példát adott arra, hogyan lehet megélni a szeretetet, hogyan lehet az ő történetét a mi saját életünk „színpadán” bemutatni, és hogyan léphetjük át vele határainkat. A követés különbözik az utánzástól. Jézus, mint bennünk újraéledő szeretet, általunk akar kifejeződni, a mi nyelvünkön és nyelvünkkel kíván szólni. A legáltalósabb és legbátrabb szavaink ezért olyan természetesnek tűnhetnek, mintha maga Isten szólna általunk. A szeretet kreatív, mert Isten Lelke élteti.

■ OROSZ GÁBOR VIKTOR

Felelősségvállalás és folytonosság

Ülésezett egyházunk zsinata

A gyülekezetek önállóságának és életképességének különböző területei voltak napirenden – több más fontos téma mellett – a Magyarországi Evangélikus Egyház XI. Zsinatának május 27-i ülészakán. A törvényhozó testület döntött egyes, a lelkeszi nyugdíjkorhatárral kapcsolatos törvények módosításáról, illetve támogatta, hogy 2023 a konfirmáció és az elköteleződés éve legyen.

Biztató üzenetből töltekezve kezdhet-e meg legutóbbi ülészakát egyházunk zsinata. Hafenschér Károly a bibliaolvasó *Útmutató* aznapra kijelölt igéi alapján válaszolta meg azt a kérdést, miért gyűltek össze a küldöttek az országos iroda kápolnájában.

A Magyarországi Evangélikus Egyház és a Bajorországi Evangélikus Egyház a zsinati ülészakák előestéjén újabb öt évre meghosszabbította testvérkapcsolati szerződését. Az ülésen szót kapott Michael Martin bajor egyházfőtanácsos is.

A folytatásban – az előző ülészakák jegyzőkönyvének elfogadását, a zsinati elnökség beszámolójának meghallgatását, illetve a napirend jóváhagyását követően – megválasztották a Gyűjteményi Tanács új elnökét. A Kovács Eleonóra lemondásával megüresedett pozíció betöltésére egyetlen jelöltként Krisch András állt a zsinat előtt. A Soproni Evangélikus Gyűjtemények vezetőjét teljes egyetértésben választották meg a tisztségre. Megbízatása az általános tisztújításig tart.

2023 legyen a konfirmáció és az elköteleződés éve – terjesztette a zsinat elé a püspöki tanács javaslatát Fabiny Tamás elnök-püspök. Az úrvacsora éve után logikusan következik, hogy a konfirmáció témájával is még mélyebben foglalkozzon egyházunk. Különösen is fontos annak hangsúlyozása, hogy az úrvacsora vételének kiterjesztése – egy tavalyi zsinati döntés értelmében felnőtt felügyeletében gyermekek is magukhoz vehetik a szentséget – nem üresíti ki a konfirmáció ünnepét.

A zsinat tagjai jóváhagyták az előterjesztést, és a tematikus év tartalmi kidolgo-

zásával megbízták Pángyánszky Ágnes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) adjunktusát, a Gyakorlati Intézet vezetőjét és Keczkó Szilviát, a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközösség lelkészét, az EHE doktoranduszát. A szükséges cselekvési tervet a zsinat novemberi ülészakára kell elkészíteniük.

Egyházunk 2021. évi beszámolójának elfogadása és 2022. évi költségvetési törvényének módosítása előtt Pröhle Gergely országos felügyelő szolt ezek főbb pontjairól. Főként a Magyarország kormányával kötött megállapodásból fakadó vállalásokat emelte ki: a parókiák, illetve közösségi terek felújítása és az óvodafejlesztési program is zajlik.

Az ukrajnai háború következtében kialakult menekültválság kapcsán az országos felügyelő kiemelte: soha ilyen nagy adakozókészséget és áldozatvállalást nem tapasztaltunk az egyházban, mint most. Hosszú távú feladatként említette, hogy a menekültek támogatására létrehozott infrastruktúrát hogyan lehet távlatosan is működőképesé és még professzionálisabbá tenni.

Az előterjesztést Csorba Gábor, az országos iroda gazdasági osztályának vezetője pontos számadatokkal egészítette ki. Az országos számvevőszék elnökének és a könyvvizsgáló cég munkatársának beszámolója után a zsinat mind a 2021. évi beszámolót, mind a 2022. évi költségvetés módosítását egyhangúlag elfogadta.

A Protestáns Tábori Püspökség működéséről szóló jelentést eredetileg az előző ülészakán kellett volna elfogadnia a zsinatnak, de akkor a küldöttek úgy döntöttek, hogy személyesen kívánják meghall-

gatni Jákob János dandártábornokot. A zsinati tagok végül – két tartózkodás mellett – elfogadták a protestáns tábori püspök 2020. és 2021. évi jelentéseit.

A zsinat elé került a lelkeszi életpályamodell megvalósulását felügyelő bizottság éves jelentése is; a küldöttek ezt ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadták el.

Régóta húzódozó kérdés végére tett pontot a testület az egyházközösségek jogi személyiséggé nyilvánítása ügyében. Az önálló jogi személyiségű egyházközösségeknek adószámuk lehet, így pályázhatnak, illetve gazdálkodhatnak, és vagyon, ingatlan is lehet a nevükön – az elmúlt zsinati ülészakákon ezek voltak a legfőbb érvek amellett, hogy ne csak az anyaegyházközösségek lehessenek önálló jogi személyiségek.

A lelkeszi nyugdíjkorhatár megváltoztatásának kérdésében a korábban elfogadott törvény részleteit dolgozták ki. A javaslatot szinte teljes egyetértésben – mindössze egy „nem” szavazat és két tartózkodás mellett – fogadta el a zsinat.

Hogyan tudja egy-egy gyülekezet saját maga finanszírozni a hitéleti munkáját? – ez a kérdés állt a középpontjában az utolsó ülésnek. A gazdasági önállósodás stratégiájáról már 2016-ban is született zsinati határozat. Fábri Györgynek, az Északi Egyházkerület felügyelőjének az előterjesztésében a zsinati tagok ezúttal részletes beszámolót hallhattak arról, hogy az elmúlt években milyen tendenciák voltak megfigyelhetők a gyülekezeti bevételek és kiadások terén.

A szavazás során a testület egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy továbbra is érvényesnek és megvalósítandónak látja a korábban elfogadott cselekvési tervet, egyúttal pedig felkéri az országos presbitériumot, hogy 2022. október 15-ig hozza meg a szükséges szervezeti, működési és személyi döntéseket a program végrehajtása érdekében.

A zsinat következő ülészakát november 25-én és 26-án tartják.

■ VITÁLIS JUDIT

A zsinati ülészakáról részletes tudósítás olvasható az Evangélikus.hu honlapon.

Erősödjetek meg...

Pakson tartotta missziói napját a Déli Egyházkerület

A Szentlélek ereje és a személyes találkozából fakadó öröm járta át a Déli Egyházkerület missziói napját. Az alkalmat május utolsó szombatján közel ötszáz fő részvételével tartották Pakson, az Energetikai Technikum és Kollégiumban. Az áhítatok, a pódium- és szekciobeszélgetések, a már hagyományos egyházkerületi díjátadó és a lélekemelő görögkatolikus énekszolgálat emelkedett pillanatai megajándékozták a résztvevőket a páli igében (Ef 6,10) olvasottakkal: „Végül pedig: erősödjetek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében.”

FOTÓ: MÁRCZS SAMU

A vendégeket a házigazda gyülekezet lelkésze, Zuschlag-Nepp Éva, férje, Zuschlag János, a gyülekezet mintegy harminc önkéntese, valamint a budapesti „stábból” Horváth-Csitári Boglárka kerületi missziói lelkész és Hajdú Tibor püspöki titkár, a nap moderátora fogadta.

A hűvös, borongós, esős idő nem szegte kedvét az egyházkerület népének, nagy létszámban kerekedtek fel a találkozásra. Paks városa – miként Szántó Zoltán alpolgármester és Zuschlag-Nepp Éva köszöntéséből is kiderült – nem először adott otthont ilyen nagy létszámú evangélikus rendezvénynek: huszonöt és tizenöt éve egy-egy országos találkozó, 2004-ben pedig missziói nap helyszíne volt.

AZ IMÁDSÁG ERŐTERÉBEN

A délelőtt a megerősödés-megerősítés jegyében zajlott, annak isteni és emberi oldalát egyaránt gondosan megvilágítva. Elsőként Johann Gyula, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Diakóniai Képzési Központjának vezetője, a Sztehlo Gábor Evangélikus Szeretetszolgálat intézményi lelkésze hirdette Isten ígését Ef 6,10–20 alapján. Kiemelte: a keresztény embernek fel kell készülnie a nehézségekre, de Isten fegyverzetével nem kell félnünk. A hit, az üdvösség, a Lélek erősít meg mindenkor, s így lehetünk bizonyosság a világnak. A legnagyobb kérdésre – mire hív engem az én Uram? – ő ad választ,

hogy tovább tudjunk haladni mint Krisztus úton lévő népe.

A délelőtti pódiumbeszélgetés (is) az ökumené jegyében zajlott: dr. Pángyánszky Ágnes, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa, a Gyakorlati Intézet vezetője Szászné Lázár Eszter Csenge budafoki református lelkésznővel, a Károli Gáspár Református Egyetem doktoranduszhallgatójával beszélgetett a megerősödés egyik legnagyobb jelentőségű eseményéről, a konfirmációról. A moderátor, dr. Korányi András püspökhelyettes sem „csak” kérdezőként, hanem teológiai professzori és gyülekezeti lelkészi gyakorlatával is gazdagította a beszélgetést.

Pángyánszky Ágnes öt kifejezés (emlékezés, reménység, értelmezés, tervezés, ünneplés) mentén beszélt a konfirmációról, az elköteleződésről. Szászné Lázár Eszter Csenge – azon túl, hogy megosztotta a hallgatósággal a református gyakorlatot – az esküvő képét használta illusztrációként: a konfirmáció során a fiatal „esküvőjét ünnepli Jézus Krisztussal”. A beszélgetés résztvevői egyetértettek: a családnak és a gyülekezetnek is szerepe van abban, hogy a fiatalok eljussanak a konfirmációig, utána pedig a közösség aktív tagjai maradjanak. Olyan gyülekezetekre van szükség, amelyekben jó tanulni és imádkozni, fiatalnak és felnőttnek egyaránt. Ekkor lehet a konfirmáció egész életre szóló isteni ajándék.

A délelőtti zárásaként Boda Zsuzsa, a Luther Kiadó szerkesztője ajánlott olvasnivalókat a résztvevők figyelmébe.

EGYMÁS HITE ÁLTAL ERŐSÖDVE

A délutáni programok az egymás hite általi megerősödére épültek. Először szekciobeszélgetésekre gyűltek össze a hívek. Három helyszínen párhuzamosan zajlott a program.

A stadionban Kondor Péter püspök és dr. Korányi András professzor, püspökhelyettes „állt elébe” a jelenlévők kérdéseinek. Hajdú Tibor egymás

után adta át a mikrofont a testvéreknek, akik többek között arra voltak kíváncsiak, hogy mikor jön „haza”, Békéscsabára a püspök, milyen a napirendje, és szokott-e álmodni és álmódzni. Szóba került a Bajországi Evangélikus Egyházzal május 26-án meghosszabbított testvérkapcsolati szerződés, valamint a nyugat-európai evangélikus egyházak helyzete is.

A kollégium épületében Horváth-Bolla Zsuzsanna várta a résztvevőket a *Jézus, az élet kenyere* című programra. A közmédia evangélikus műsorainak főszerkesztője évek óta kenyeret süt. Hobbijáról minden közösségi alkalmon szívesen beszél. A paksi találkozón is sok hasznos ismeretet adott át a résztvevőknek. A mindennapi kenyér kapcsán teológiai felismeréseit is megosztotta a népes hallgatósággal.

Az ebédlőben – ahol egész nap gyerekfoglalkozások is zajlottak – Johann Gyula hívott kötetlen beszélgetésre a reggeli igehirdetés mentén: mentálhigiénés szakemberként vállalta, hogy továbbgondolja hallgatóival a prédikációban elhangzottakat. Számos bibliai példával illusztrálta a keresztény ember előtt álló feladatokat. A pandémia és a háború okozta sokk mindannyiunk lelkében ott ég, ezért fontos, hogy mondjuk ki, vigyük Isten elé a kérdéseinket.

A program „utolsó felvonása” a hála és az ünnep jegyében telt: Kondor Péter püspök átadta a Déli Egyházkerület díjait. 2022-ben Bártfai Barnabás, Gombkötő Gézáné, Lázár Pálné, Leitheizer Má-

FOTÓ ZUSCHLAG-NEPP ÉVA ARCHÍVUMÁBÓL

A paksi gyülekezet önkéntesei, középen a hűségermes Siklósi Mátyás

tyásné Molnár Katalin és Siklósi Mátyás részesült hűségéremben. Tessedik-díjat kapott Nagy Veronika, az év lelkésze, Zelenyánszkiné Tóth Magdolna, az év diakónusa és Szabó Zoltánné, az év pedagógusa.

A lélek megerősítéséhez még egy ökumenikus ajándékot kapott a missziói nap közössége: Kökényessy Zoltán vezetésével a budapesti Fő utcai görögkatolikus kórus négy tagja énekelt. Liturgikus énekeket szólaltattak meg, illetve az egyházi év ünnepköréhez, mennybemenetelhez és pünkösdhöz vittek közelebb előadásukkal.

RAJTUNK A TEREMTŐ KÉZJEGYE

A záró igeszolgálatot Kondor Péter püspök tartotta Ézs 42,3 és Fil 4,13 alapján. Ez a két igehely a megrepedt nád és a füstölő mécses példáját hozza, és az isteni irgalmat helyezi szívünkre, amellyel Atyánk kezébe tehetjük törékeny, testi-lelki sebeknek, betegségnek, kudarcnak kitett életünket.

„Csak legyen erőnk elhordozni – ez mindannyiunk közös fohásza életünk nehezebb időszakában. Az erő és a lelkierő a legfontosabb kérdése lett életünknek” – fogalmazott Kondor Péter. A megtört szívű ember, aki erejét veszítette, megtört nád, füstölő mécses. Ám ez a borzasztó állapot is rejt valami jót – húzta alá a püspök –: ilyenkor végképp átérezzük, mennyire rá vagyunk szorulva Istenre. Az erőtlenség áldássá lehet, mert odafordít Istenhez. Mikor mindenki ellenünk van, elfordul tőlünk, egyvalaki nem: a hatalmas Isten, aki Jézusban emberré lett. Ő magához ölel, nem vet el. Urunk önt erőt a megfáradtba, otthonunk nála, Istennél van „Forduljunk felé, aki saját Lelke olajával tölt fel, hogy fényét sugározzuk szerteszét! Lehetünk bár megrepedt nád, füstölő mécses, de a Teremtő kézjegye rajtunk van!” – szövegezte a bátorítás a prédikáció végén.

A missziói nap offertóriumával az evangélikus egyház ukrainai menekülteket segítő szolgálatát támogatta a Déli Egyházkerület.

FOTÓ: STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

Kondor Péter püspök és a Tessedik-díjas Nagy Veronika, az év lelkésze

■ S.-K. D.

Találkozó Veled

A felebaráti szeretet volt a fókuszban az Északi Egyházkerület missziói napján

A főváros III. kerületének, Óbudának a Fő tere adott otthont az Északi Evangélikus Egyházkerület idei missziói napjának. A május 28-i, Találkozó Veled elnevezésű rendezvényen mintegy ezren vettek részt. A hangulatos, ikonikus helyszínen Pavlo Shvarts, az Ukrajnai Német Evangélikus Egyház püspöke prédikált, bemutatkoztak az egyházmegyék, valamint a norvég testvér-egyházkerület is. A színes eseményen egyházunk ukrán menekültek között végzett szolgálatának támogatására gyűjtöttek adományt.

„Jézus Krisztus mondja: Aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el” – emelte ki az év igéjét (Jn 6,37), az esemény mottóját Fabiny Tamás. Az Északi Egyházkerület püspöke köszöntőbeszédében úgy fogalmazott: „Ha Jézus nem küldi el az őhöz érkezőt, akkor mi sem küldhetjük el azt, aki hozzánk érkezik, és segítséget kér. Aki pedig a mai találkozóknak érkezik, azt biztos, hogy nem küldi el »üres kézzel és szívvel« az Úristen.”

FELEBARÁTI SZERETET

A missziói nap nyitó istentiszteletén Pavlo Shvarts ugyancsak az év igéje alapján prédikált – a jelenlegi ukrán háborús helyzet miatt a testvéri szeretetről, a félelem legyőzéséről, a nemzet és a család védelméről, az új élet kezdéséről, az irgalmasság gyakorlatáról.

„Ne csak szavakban szeressük egymást, hanem cselekedetekben is. Szeresd felebarátodat – halljuk gyakran, de nem könnyű ezt megvalósítani. Tudniillik amikor a másik embert elfogadjuk, akkor nem csak azokat fogadjuk el, akik tetszenek – mondta az Ukrajnai Német Evangélikus Egyház püspöke. – Segítség-re szorulnak ugyanis olyanok is, akiknek kellemetlen a jellemük, visszataszító szokásaik vannak, vagy olyanok, akik hozzászoktak a követelőzéshez vagy mások manipulálásához. Ha azért segítünk, hogy dicsérjenek minket, akkor hamar csalódnunk fogunk. Ha pedig azért segítünk, hogy nevet szerezzünk magunknak, akkor az irgalmasságra való keresztény elhívásunkhoz leszünk méltatlanok. Ha pedig abban reménykedünk, hogy a kapott segítséget mindenki helyesen használja

fel, és hálás lesz érte, akkor túlzottan jó véleménnyel vagyunk az emberekről, és megfélemedezünk arról, hogy ők is csak éppolyan bűnösök, mint mi.”

A kérdés, amelyet rendszeresen fel kell tennünk magunknak: hogyan segítsünk, hogy segítségünk ne legyen a másik kárára? És mi az én személyes indítatásom, amikor segítek? Mert bármilyen furán hangzik is, de a segítség is lehet káros, ahogy a szülői szeretet is lehet mérgező és megkötöző. A legjobb szándékkal adott segítség is szoktathat önállótlanosságra, és leszoktathat a saját magunk életéért vállalt felelősségtudatról – emelte ki Pavlo Shvarts.

IRGALOM ÉS VALÓDI SEGÍTSÉG

Semmi sem mutatja jobban azt, hogy valójában milyen keresztények vagyunk, mint irgalmas cselekedeteink. Éveken keresztül lehet testvérnek szólítani a másikat, de csak a bajban derül ki, valójában ki a felebarátom. „Az ugyanis a felebarátom, aki nem bújjik kegyes szólamok mögé, nem mentetgeti az útonálló erőszakosságát, és nem kisebbíti az áldozat szenvedését, hanem nyitott szívvel a segítségére siet, hogy az irgalmas samaritánushoz hasonlóan gyógyítsa a sebeket” – fejtette ki az ukrán püspök. Ezért az a kérdés, hogy ki az én felebarátom, úgy is megfogalmazható, hogy kinek lehetek én a felebarátja.

A háborús helyzetre utalva Pavlo Shvarts úgy fogalmazott: akiknek menekülniük kellett az otthonaikból, azokra ne menekülteként, hanem emberként tekintsünk. Ők sem tökéletesek, ők is bűnösök, akik Isten kegyelmére szorulnak. Végezetül a püspök a keresztényeknek a krízisekben való felelősségvállalásáról, az evangélium hirdetésének fontosságáról szólt.

Az istentiszteleti liturgiában részt vett Cserhátiné Szabó Izabella püspök-helyettes, valamint Tormod Remøy, a norvégiai, møre-i testvér-egyházkerület egyik lelkésze. Az istentiszteleten az úrvacsorai közösséget is együtt ünnepelhették a jelenlévők.

Az igei program után egyházmegyék bemutatkozása következett. Az érdeklődők személyes beszámolók és zenei szolgálatok által ismerhették meg a Nógrádi, a Dél-Pest Megyei, a Hajdú-Szabolcsi, a Borsod-Hevesi, a Budai és az Észak-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegyét.

A bemutatkozások között a menekülteket segítő munkáról is gazdag beszámolókat hallhattak a jelenlévők, illetve egy fiatal ukrán menekült nő, Barbara megrázó, személyes beszámolója által egészen közvetlen tájékoztatást kaphattak arról, miként segít egyházunk a bajbajutottaknak.

Mindezek után a norvégiai Mørei Evangélikus Egyházkerület delegációja állt színpadra, hogy bemutassa a közösséget, a területet, ahol élnek, valamint a testvérkapcsolatot és a zarándokutát, amelyen legutóbb részt vettek.

HOL AZ EGYHÁZ HELYE?

A világban, de nem ebből a világból címmel zajlott a délutáni időszak kiemelt programja. A kerekasztal-beszélgetés címét János evangéliuma 17. fejezetének 15–16. verse adta: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.”

A diskurzust Fábri György egyházkerületi felügyelő vezette, résztvevői pedig Fabiny Tamás elnök-püspök, valamint Tóth Sára, a Harmat Kiadó alapító szerkesztője, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara Anglisztika Intézetének docense voltak. A beszélgetés három kérdéskörre épült: milyen a világ körülöttünk? Van-e dolgunk, és ha van, akkor keresztényként mi az ebben a világban?

Cserhátiné Szabó Izabella, Pavlo Shvarts, Fabiny Tamás és Tormod Remøy az istentiszteleten

Mennyire vagyunk képesek keresztény egyénként, közösségként, egyházként jelen lenni ebben a világban?

Az igen színes és magas színvonalú zenei szolgálatot a nap folyamán Ecsedi Zsuzsának, az Evangélikus Kántorképző és Egyházzenei Intézet tudományos főmunkatársának a vezetésével kórus, míg Johann Pannának a vezetésével részfűvészenekar látta el. Mellettük felléptek

még Albertné Joób Emese, Bolya Mátyás és Szitha Miklós népzenei és egyházzenei műsorral, Gryllus Dániel és zenésztársai, valamint a Lift! és az Imperfektum együttes. A programpontok közötti időben egyházunkat, munkánkat bemutató kisfilmeket, valamint biznyságtételeket nézhettek a kivetítőn az érdeklődők.

A színpadot körülölelő sátrakban számos gyermek- és kézművesprogram várta a missziói nap résztvevőit. Több intézmény – köztük a Luther Kiadó és az Ökumenikus Segélyszervezet –, illetve szervezeti egység (így például az országos iroda gyülekezeti és missziói osztálya, az Arát teremtésvédelmi munkacsoport és az Evangélikus Pedagógiai Intézet) is bemutatkozott. Az elcsendesedésre vágyókat lelki sátor várta. Az étkeztetés lebonyolítását – ingyen – a Magyar Honvédség vállalta. Az egész nap során kiemelt figyelmet fordítottak a teremtésvédelemből fakadó környezetvédelmi szempontokra, például a műanyagmentességre, mely az ebédeltetésnél is megvalósult.

A missziói nap zárásaként Fabiny Tamás püspök úti áldása után a jelenlévők közösen énekeltek el az *Erős vár a mi Istenünket*.

■ K. B.

A nap programja visszanezhető az Óbudai Evangélikus Egyházközség YouTube-csatorniján.

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Smidéliusz Gábor és Gryllus Dániel a színpadon

Egyek Krisztusban

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói napja

Balatonbogláron, az Urányi János Sport- és Szabadidőközpontban mintegy négyszázan gyűltek össze a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói napján az „Egyek Krisztusban” mottó jegyében. A május 28-i találkozó fő célja az volt, hogy – kétévnyi kényszerű kihagyás után – a gyülekezetek újra felfedezzék a közösség és a találkozás áldásait.

Örömmel fogadta az érkezőket a regisztrációnál a lajoskomáromi evangélikus rézfúvósok jóvoltából. A Decmann Erzsébet által vezetett fúvószeneke kísérelte a nap során a közös éneklést is.

A délelőtti programmal párhuzamosan az evangélikus templomban és gyülekezeti házában a kerületi pedagógusok találkozója zajlott. A mintegy harminc résztvevő Endreffyné Sikter Anna hitoktató áhítata után *Mentális egészség a digitális térben és/vagy azon kívül* címmel hallgathatta meg Mesterházy Balázsnak, a Kőszegi Evangélikus Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium igazgatójának, valamint Bence Orsolya iskolapszichológusnak a gondolatébresztő előadását.

Ezután az evangélikus oktatási intézményekből érkezett vezetők és munkatársak Szőlősgyőrre látogattak, ahol Lukács Anett igazgató vezetésével ismerkedtek meg a Dél-balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola épületével és az ott folyó munkával.

ÖLELJÜK MAGUNKHOZ ISTENT

Közben a sportcsarnokban Baranyay Csaba kerületi missziói lelkész, a nap moderátora köszöntötte a jelenlévőket, majd Lubics László alpolgármester – Balatonboglár város képviselőjeként – és Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő mondott köszöntőt. A házigazda, Kőszeghnyé Raczkó Zsuzsanna somogy-

zalai esperes nyitóáhítata után dr. Beer Miklós, a katolikus Váci Egyházmegye nyugalmazott megyés püspöke vezetett be a találkozó témáját. Előadásának fókuszában az úrvacsorai közösség, az eucharisztia állt.

„Tudatában vagyunk-e annak, hogy Jézus mit hagyott ránk örökségül az utolsó vacsorán? Hogy értelmezzük ma ezt a krisztusi örökséget?” – tette fel a kérdést. Majd kiemelte: „Ne okoskodjunk, és ne magyarázkodni akarjunk, hanem valami nagy, gyermeki örömmel öleljük magunkhoz Istent, aki Jézus Krisztusban ilyen közel jön hozzánk... Éljük át, amit Jézus nekünk ajándékol: hogy velünk akar lenni, bennünk akar lenni, bennünk és általunk akar jelen lenni a világban” – hívta fel a figyelmet a nyugalmazott püspök.

EGYSÉG TÖBB OLDALRÓL

A nap mottóját tematikus szekcióbeszélések keretében járhatták körül a résztvevők. A legtöbb érdeklődőt dr. Hafensch

Károly előadása vonzotta. A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának lelkészi elnöke az úrvacsorában megélt egység kérdésével foglalkozott, kiegészítve azt a gyónás és a konfirmáció előtti úrvacsoravétel teológiai reflexiójával.

A presbiterek – az evangélikus presbiterek szeptemberi országos találkozójára (EPOT) készülve – Rátz András egyházkerületi másodfelügyelő vezetésével beszélgethettek a szolgálatban megtapasztalt egységről. Bencze András nyugati egyházkerületi püspökhelyettes és felesége, Tímea a házastársi egységgel kapcsolatban osztották meg hallgatóikkal saját történeteiket. Dr. Lackner Pál evangélikus lelkész, nyugalmazott tábori püspök a Krisztusban való egység felfogásának az egyháztörténet során lezajlott változásairól adott elő, dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtítokára pedig az egység és Európa kérdéskörébe vezette be hallgatóságát.

Szarka István, a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese ifj. Palik Ferenczel és feleségével, Anikóval a teremtésben megélt egységünkről, teremtett világunk megóvásáról beszélgetett. Zászkaliczky Zsuzsanna művészettörténész, az Evangélikus Országos Gyűjtemény közművelődési igazgatóhelyettese az úrvacsorának a művészetekben való megjelenítését ismertette vetített képek segítségével.

Ezalatt a gyermekeket az udvaron álló kisebb sátor alatt társasjáték és kézműveskedés várta Kőszeghy Miklós vezetésével.

Baranyay Csaba, Szemerei János és Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna az istentiszteleten

GOSPELKONCERTTŐL DÍJÁTADÓIG

A nagysátorban elköltött meleg ebéd után a balatonboglári Seven Houses gospelkórus jó hangulatú koncertjére gyülekeztek össze a jelenlévők. Az énekkar tagjai – Gáspár Sándor karnagy vezetésével – a délelőtti áhítat során, valamint a délutáni istentiszteleten is hozzájárultak az Istenre figyelő légkör megteremtéséhez.

Zárópredikációjában Szemerei János püspök Gal 3,28 alapján arról beszélt, hogy Krisztus asztalánál eltűnnek a magunkkal hozott különbözőségeink.

„Összekapcsol bennünket az, hogy Isten Fiában, aki testvérünk lett, és értünk adatott, egy testté, egy közösséggé válhatunk. Eltűnik a különbség, de nem emberileg tűnik el, hanem azért, mert az Isten úgy bánik velünk, mint a szeretett gyermekével” – fogalmazott az egyházkerület lelkészi vezetője.

A missziói nap résztvevői ezután megtapasztalhatták Krisztusban való egységüket az úrvacsora szentségében, amelynek osztásában Szemerei János mellett Baranyay Csaba, Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna és Lampért Gábor siófoki lelkész segédkezett.

A nap végén került sor az egyházkerület Gyurácz Ferenc-díjainak átadására, amelyekkel evangélikus pedagógusok hűséges munkáját ismerik el. Ez évben Tóth Beáta, a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola és Óvoda angol szakos tanára, igazgatóhelyettese kapta az egyik elismerést. Más elfoglaltsága miatt nem tudott személyesen jelen lenni, így a kitüntetés az iskola felső tagozatos munkaközösségének vezetője, Rókané Varga Mónika vette át. A másik emléklapoktetet Kiss Lászlóné nyugalmazott pedagógus, a Tét-Kisbábóti Társult Evangélikus Egyházközség tiszteletbeli másodfelügyelője és aktív gyülekezeti tagja érdemelte ki, és nagy örömmel fogadta a kerület elnökségétől.

A missziói nap perselyadománya az Ökumenikus Segélyszervezet Ukrajnában végzett munkáját támogatja.

FOTÓK: ADÁMI MÁRIA

A balatonboglári Seven Houses gospelkórus énekel

■ – AM –

Nagy Zoltán *esperes*
Kelet-békési Evangélikus Egyházmegye

Legyünk kitartóak!

Bár elkezdődött az ünneptelen fél év, és az egyházi munkában is áttolódik ilyenkor a hangsúly a kötött gyülekezeti alkalmakról a szabadabb, fiatalokat célzó táborozásokra, mégis fontos újragondolnunk, hogy szolgálatunk mit is céloz.

Pünkösd ünnepe ennek alkalmas kiindulópontja lehet. Az első gyülekezet életéből vett egyetlen mondat pontosan kijelöli számunkra minden egyházi szolgálatnak mind a forrását, mind az irányát: „*Ők pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.*” (ApCsel 2,42)

Kitartás az apostoli tanításban. Evangélikus egyházzal kapcsolatos komolyabb félelmem mostanában éppen ez: hogy az apostoli tanításban való megmaradásunk veszélyben van. Sokat jelent számomra az általam is már a szolgálatban megismert, a szlovák tradíciójú gyülekezetek által használt Tranoscius-énekeskönyv. Ma már elrettentő példaként szoktuk felhozni azokat a Tranoscius-énekeket, amelyek tizenkét, tizenöt, húsz vagy akár több versszakkal találhatóak ebben az énekeskönyvben. Ugyanakkor, látva a tanításban észlelhető újkori hiányosságokat, újraértékeljük, milyen fontos egy-egy ilyen éneknek akár a keresztségről vagy az úrvacsoráról az apostoli és lutheri tanítást tisztán hordozó közlése.

Önkritikusan kell, hogy kimondjuk: gyülekezeti tagjaink sajnálatosan keveset tudnak az evangélikus egyház tanításáról. Meg kell találnunk a lehetőségét annak, hogy az apostoli tanításban kitartóan részt vegyünk. Fontos odafigyelni, hogy templomaink szószerkei a tiszta evangéliumi tanítás szólaljon meg. Egyszerre kell tanulnunk és tanítanunk, mit jelent keresztyénnek és evangélikusnak lenni.

Kitartás a közösségben. Gyülekezeti napra készülve megkérdeztük a templomba érkezőket, hogy szerintük mi a legjobb az evangélikusságban, az evangélikus egyházban, gyülekezetben. A legtöbben azt válaszolták: a közösség. A koronavírus okozta kényszerű elszigeteltségünk okán felfedeztük újra, vagy éppen megerősödött bennünk, hogy a közösségnek valódi értéke van. Ráadásul az egyház, a gyülekezet közössége nem pusztán egy a sokféle közösség közül. Hanem több azzal, hogy itt testvérek vagyunk együtt.

Olyanok, akik között nem szabad semmilyen alapon megosztóan viselkedni. Nem a politikai korrektség diktálta sokszor hazug elfogadást kell képviselnünk, hanem azt a szeretetteli közösséget, amelyben tisztán látjuk, hogy mindannyian egyformák, kegyelemre szoruló bűnösök vagyunk. Felül kell itt emelkedni minden egyéni szimpátián, magánérdeken és privát célon, és kizárólag azt kell figyelembe venni, hogy mi a jó a gyülekezet Krisztus-központú közösségének.

Kitartás a kenyér megtörésében. Sokan szeretnék úgy láttatni az egyházat, mintha a templom csak egy múzeum lenne, a gyülekezet pedig mint egy baráti kör gyűlik össze. A kenyér megtörése az a rítus, amely az első nagycsütörtök óta meghatározza a keresztyén közösségek életét. Generációkon átívelően a bűnbocsánat szentsége az, amely újra és újra lendületet ad azoknak, akik a szolgálat igáját magukra vették, és azoknak is, akik nehéz terheiket itt tudják rendre tenni. A bűnbocsánat valósága és az örök élet előíze állandó energiaforrása egyénnek és közösségnek. El kell vezetnünk a ránk bízottakat, mint egyik koldusnak a másikat, ehhez a kenyérforráshoz. Ahhoz, hogy felismerjék: nem lehet úgy élni a keresztyén közösségben, hogy nem élünk a bűnbocsánat szentségével, és nem tapasztaljuk meg ennek felszabadító boldogságát.

Kitartás az imádkozásban. Az imádság, a befelé fordulás, szavaink, cselekedeteink megmértetése Isten akaratának mércéjén elengedhetetlen ahhoz, hogy jól, helyesen élhessük meg keresztyén életünket. Amikor azt mondják, hogy itt már csak az imádság segíthet, akkor egyetlen dologban tévednek az emberek. Mégpedig abban, hogy az imádságnak az utolsó dolognak kellene lenni bármiben is, amit teszünk. Isten igéje kitartó, állhatatos imádságra buzdít. De az imádságunk ne az utolsó dolog legyen, amit teszünk, hanem az első gondolatunk, amikor bármibe belefogunk.

Az *Apostolok cselekedeteinek* csodáit újraélhetjük ma is gyülekezeteinkben. Lehet, hogy nem éppolyan intenzitással, mint annak idején Jeruzsálemben. De a kitartás az igaz tanításban, közösségben, úrvacsorában és az imádságban az egyetlen, ami reményt ad lelki, gyülekezeti, egyházi életünknek, gyarapodásunknak. ■

Gazdálkodás és szolgáló lelkület

Hokker-Nagy Nikoletta egyház és pénzügyek viszonyáról

Sorozatunkban a Magyarországi Evangélikus Egyház budapesti Üllői úti országos székházában szolgálatot végzőket szólaltatjuk meg indítatásukról, munkájukról, céljaikról. Ezúttal Hokker-Nagy Nikolettát kérdezzük, aki egyházunk országos irodája gazdasági osztályának koordinátoraként a hittannal és a szolidaritási alappal kapcsolatos ügyekért felel.

– Miként kötődik az evangélikus egyházhoz?

– Evangélikus családban nőttem fel, és gyerekként meghatározó élményem volt a konfirmációs előkészítő sorozat, amit a tavaly elhunyt Varga György esperes tartott. Azonban az evangélikusságom csak később vált az identitásom fontos részévé, akkor, amikor lelkeszelettem lettem. Érdekes összekapcsolódás, hogy férjemmel, Hokker Zsolttal gyermekként annak idején együtt jártunk ezekre a konfirmációs előkészítő órákra.

– Hogyan került az országos irodába?

– A Nyugat-magyarországi Egyetemen közgazdaságtant tanultam, aztán a versenyszférában helyezkedtem el. Három gyermekünk megszületése után olyan munkahelyet igyekeztem keresni, aminek a szellemiségével, küldetésével is egyetértek. A szolgálat irányába szerettem volna elmozdulni. 2018 januárjában kerültem a gazdasági osztályra mint titkárságvezető.

– Miben érez különbséget a versenyszféra és a jelenlegi munkahelye között?

– Akárhol is dolgozunk, szeretjük a jó, elfogadó és befogadó környezetet, ahol támogatásra találunk a munkatársak és a vezetők részéről is. Ez megvalósulhat világi környezetben is. A fő különbség az a többlet, hogy mi az egyház tagjai vagyunk, és így nemcsak munka-, hanem lelki közösséget is alkotunk.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– Mit takar a jelenlegi, koordinátori munkaköre?

– A gazdasági osztály tevékenysége három nagy területre, a könyvelésre, a pénzügyre és a humán feladatokra osztható. Utóbbi terület kapcsolódik jelenleg hozzám. A Zelenka Pál Evangélikus Szolidaritási Alapon keresztül intézzük a lelkeszi kar nyugdíjárulékait, segélyeit és eseti támogatásait. A hittan területén a hitoktatásban szolgálatot végzők gazdasági ügyeit intézzük. Az elmúlt évtizedekben megnövekedtek az adminisztrációs terhek. Naprakészen kell igazodunk a gyakran változó állami és egyházi jogszabályokhoz. De ez számomra inspiráló. Jó érzés továbbá, ha a gyülekezeteket támogatni tudjuk abban, hogy az állami és egyházi kötelezettségeiket minél jobban el tudják látni. Emellett Csorba Gábor osztályvezetőnek vagyok az asszisztense.

– Sokak számára máig furcsán hangzik, ha egyházi és pénzügyről beszélünk.

– Vallom, hogy a misszió nem korlátozódik a lelkeszi szolgálatra, hanem minden kereszténynek fő feladata. Meggyőződésem, hogy ennek megélése nemcsak a család közösségében vagy baráti társaságban, hanem minden munkakörben, így a gazdasági területén is „megvalósít-

ható”. Ha jól, etikusan, mások felé empátián és krisztusi szeretettel végezzük a feladatunkat, akkor már ezen az úton vagyunk. Munkatársaimmal azon dolgozunk, hogy tudásunkkal, precizitásunkkal, hozzáállásunkkal hozzá tudjunk ahhoz tenni, hogy az egyház a gazdálkodás, az adminisztráció terén is jól működjön.

– Három gyermek édesanyja, lelkeszelettem, és az országos iroda munkatársaként is több területért felel. Hogyan éli meg, hogy ilyen szerteágazóak a feladatai?

– Nem lelkeszcsaládból származom, így nem tudtam, hogy mit is jelent, hogy a férjem lelkesz. Budapesten, az óbudai gyülekezetben döbbsentem rá, hogy a közösség felénk irányuló szeretete megerősítő. Amikor Budafokra kerültünk – én immáron édesanyaként –, még inkább megtapasztaltam, hogy mennyire megtartó, erőt adó az egyházam tagjai között élni. Ők lettek a második családom! Az anyaság és a munka egyensúlyával természetesen én is küzdök, „zsonglörködöm” az idővel, a feladatokkal. Áldásként élelem meg, hogy szerető családi légkörben, megtartó közösségben élhetek, és inspiráló, testvéri közösséget alkotó munkahelyen szolgálhatok.

■ G. Á.

Zavarba ejtő tudás

Zsolt 139,4–6

Van, hogy az ember – példának okáért jómagam – áhítatra készül. De a tervezett áhítatillusztráció nem tud megvalósulni. Mert az illusztráció lázas lesz. Kimentését kéri. Történt ugyanis, hogy az idei balatonszárszói gyülekezeti hétvégén egy különleges reggeli áhítat illusztrációja lehetett volna másfél éves Dorka lányom. Aki azonban lebetegedett, és igazolt hiányzással volt távol.

Dorka, akinél jobban kevesen tudták volna bemutatni, mit is jelent ez a mondat: „Még nyelvemen sincs a szó...” Elkészte ugyanis mondani a kis szavait, hihetetlen édesen (rajongás lezárva). Azt mondja: „punta” (értsd: hinta-palinta, vagyis hintázzunk), „káááá” vagy „golyááá” (minden, ami madár, vagy madárnak látszik), „bamm” (harangoznak a templomban, aminek mindig örül, nem úgy, mint azon lakosok, akik újra meg újra feljelenenek minket, hogy miért szól vasárnap reggel nyolc órakor a harang, amikor ők aludni szeretnének a hajnali buli után). De ugyanilyen kis töredék szavak képződnek természetesen az étkezéseknél: „keeee-keeee” (kérek kekszet) vagy éppen a legújabb az „áf...” (ami nem az áfa, hanem az áfonya, amelyet legtöbbször a piacon veszünk, természetesen áfával).

Még a nyelvén sincs a szó ennek a kicsi lánynak, de mi (szülők és bátyus) már pontosan tudjuk, értjük, mit akar. A „fél-szavakból értjük egymást” szlogen itt nem túlzás, hanem maga a valóság.

Csodálatos és fenséges a 139. zsoltár. Egyik nagy kedvencem. A 4–6. versek a mindenható, mindent tudó, mindent (is) tudó Istenről vallanak. Aki ismeri a gondolatainkat, a bajainkat, a félelmeinket, a szorongásainkat, a bánatainkat, az örömeinket – ami persze nem azt jelenti, hogy imádságainkban ezeket ne osszuk meg vele. Jézus maga mondja: kérjétek, és adatik, zörgessetek, és megnyitattik. Imádkozzatok! Őszintén, hitelesen, sőt ahogyan az apostol megerősíti: szüntelenül. Vagyis rendszeresen. Tudja, hogy mik a konkrét szavaink, még mielőtt megszólítanánk, mégis szólítsuk meg őt bizalommal.

Simon Tamás bencés szerzetes zsoltárfordítását nagyon szeretem. Ő így interpretál:

*Bizony nincs egyetlen szó a nyelvemen,
melyet ne ismertél volna, Uram.
Minden oldalról körülveszel,
és kezed fölém tartod.
Zavarbaejtő ez a tudás nekem,
túl magas, meg sem érthetem.*

Felkavaró és lenyűgöző szavak. A „minden oldalról körülvevő Isten” képe lehetne akár ijesztő is (a körülfogó szó még inkább, mint a körülvevő). De a tiszta evangélium mégiscsak az, hogy ez nem ijesztő. Ne legyen az!

A zsoltáros ugyanis azt a tapasztalatát osztja meg, hogy Isten, aki maga a szeretet, átölelhet úgy, mint egy anyamadar a fiókáit. Nem látszik belőle semmi. Csak maga az ölelés. Isten ilyen. Jé-

zus is erről az Atyáról beszél, erről az ölelésről, amikor bemutatja Isten valóságát. A „kezed fölém tartod” számomra egyértelműen az áldásról szól. Az áldásról is szól. „...kezedet rajtam tartod.” Megáldasz. Micsoda erő van abban a kézben! Az áldó kézben. Amely nemcsak ölel, nemcsak áld, hanem amelyik a végsőkig elment, hogy megmutassa a kezek hatalmát.

Nagyépítési kéz. Húsvéti kéz. Megváltás. Új esély. Gyógyulás. A Feltámadott mutatja a kezeit. Hitelesít, de ennél többet ad. A mindent. Az örök életet. Gondoljunk csak bele, milyen megrendítő a kép, ahogyan a szentíró megfogalmazza, hogy Krisztus áldó kezekkel búcsúzik övétől, és megy a mennybe fel.

„Kezed fölém tartod.” Óriási bizalom van ebben az ígértben ma is. „Zavarbaejtő ez a tudás nekem, túl magas, meg sem érthetem.” „Zavarbaejtő.” Telitalálat ez az szó. Mert Istent teljesen sohasem érthetjük meg. Mindig marad valami titok. Erről Luther is sokat beszél: van, ami titok. Ez zavarba ejtő. És felemelő egyben. Hogy olyan Istenünk van, aki az első töredékes, törekeny, formálódó szavainktól kezdve életünk megannyi jól vagy rosszul, rosszkor vagy a legjobbkor elmondott szaván keresztül egészen az utolsó szavainkig figyel ránk. Velünk van. Jézusban. Jézus által. Jézus igehirdetésén, szavain keresztül is. Sőt még hitünk titkain keresztül is.

Éppen ezért hálát adhatunk, hogy olyan Urunk van, aki ismer. Akit mi is megismerhetünk Jézuson keresztül. Megköszönhetjük a tőle kapott szavakat, de a csendekeket is. Az Igét. A testté lett Igét, mely testet öltött, közöttünk lakott, közöttünk sátorozott, és láttuk az ő minden emberi értelmet meghaladó dicsőségét, irgalmát, áldását. Mindezekért hihetjük, hogy ma is velünk van. Ma is ismer, ma is megszólít nap mint nap. Elfogad. Titkokkal és tudásokkal együtt. Körülölel.

Életet megváltoztató reménység ez. Zavarba ejtő tudás. Maga a szeretet netovábbja.

■ GÁNC S TAMÁS

Hogyan hallgassunk prédikációt?

Népszerű teológia rovatunkban ez alkalommal többek között arra keressük a választ, hogy milyen a jó igehallgató. Milyen szempontok vezéreljenek egy templompadban ülőt, miközben a prédikációra figyel? És miért fontos, hogy „oszlopos” gyülekezeti tagként is nyitottan fogadjuk Isten szavát?

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: EPD-BILD / JENS SCHLUETER

Milyen a mai igehallgató? Mit tehet a hatékonyabb prédikációhallgatásért, aki a templompadban ül hétről hétre, és évente körülbelül hatvan-hetven prédikációt meghallgat? Aki egy bibliai életkort megélve öt-hatezer prédikációt is végigkísér figyelmével életében? Mire figyeljen, aki virtuális térben hallgat sok-sok prédikációt? Mikor „frissítsen”? Mit őrizzen meg? Mit felejtse el? Gyülekezethez legyen hű, vagy a számára kedves igehirdetőhöz ragaszkodjon?

NE KAPCSOLJ KI...

Családtagjaim figyelmeztettek nemrég, hogy automatikusan átkapcsolom a rádiót, amikor vége a zenének, és elkezdnek beszélni. Ösztönös lépés ez. Egy zenész ismerősöm mesélte, hogy nagyon sok templomi alkalmon énekelt, zenélt, és amikor elkezdődött a prédikáció, automatikusan „kikapcsolt”. Sohasem figyelt a beszédekre, velejáró szükséges elemek voltak. Egyszer azonban egy olyan istentiszteleten vett részt, ahol azon vette észre magát, hogy hallgatja, követi, sőt együtt gondolkodik az igehirdetővel. Elfelejtett kikapcsolni! Bekapcsolva maradt. Úgy elérte a prédikáció hangja, tartalma, hogy koncentrált rá, odafigyelt, és megszólítónak érezte.

De nemcsak érezte – folytatta a beszámolóját –, hanem értette is, mert az intenzív ismeretanyag is megszólította őt ebben a templomban. Nem egy hangulat, egy érzés találta meg, hanem ismeret és tudás is a hitről. Azóta mindig keresi és éberen hallgatja a szószéki szavakat, mert egy új viszonyulás élménye teljesen átalakította a korábbi templomi viselkedését. Tudatos prédikációhallgatóvá vált.

Érdemes rákérdeznünk nekünk is: vajon kikapcsolunk-e, ha „elhallgat a zene”? Vagy odafigyelő, éber és kíváncsi hallgatók vagyunk? Mennyire várjuk az intellektuális színvonalat és a személyes őszinteséget, hogy tudatos szellemi-lelki találkozás legyen számunkra az igehirdetés? Hogy szívünk és értelmünk egyaránt találjon benne táplálékot és energiát?

A teológiai tudományok legtöbbször az igehirdető felől közelítik meg a prédikációt. Felkészülés, felépítés és előadásmód éppúgy fontos kérdés, mint a bibliai szövegek értelmezése és eredeti üzenetének korrekt megismerése, megfogalmazása. Kutatjuk azt is, hogy milyen nagy az igehirdető felelőssége a szószéken, és azt is elemezzük, hogy mitől lesz tartalmasabb és izgalmasabb, biblikusabb és aktuálisabb a prédikáció.

Az igehallgató is általában hasonlóan jár el. Ha prédikációról van szó, a lelkész felkészültségét, teljesítményét értékeli vagy kérdőjelezi meg. Fel szoktuk tenni azt a kérdést is, hogy modernebb vagy konzervatív beszédre van-e ma szükségünk. A múltból kellene több értéket felmutatnia, vagy inkább a jövő felé forduljon, bátrabb prófétai hanggal? Kocká-

zatvállaló és „karcos” vagy inkább simulékony prédikátorok a kedvelt igehirdetők?

Esetleg az tenne jót a prédikációnak, ha a jelenkort elemeznél bátrabban, és ennek megfelelő konkrét, friss útmutatásokat adhatna hétköznapi életünk számára? Aktuális körülmények és hasznos életvezetési tanácsadás is sokak igénye a prédikációval szemben. Rengeteg elvárást és feladatot lehet megfogalmazni, ha a szószékre, a prédikáló lelkészekre nézünk.

Most azonban vegyünk egy nagy fordulatot, és ne őket, hanem az igehirdetést hallgatókat, a templompadokban rendszeresen helyet foglalókat, vagy manapság úgy is fogalmazhatunk, hogy a képernyők előtti „templomlátogatókat”, a különböző lelki csatornákon prédikáció után kutató, szörföző igehallgatókat vizsgáljuk meg alaposabban és mélyebben.

AKARJUNK TANULNI!

Prédikációhallgatás és tanulás nem idegenek egymástól. Szükségünk van új és új ismeretekre a hitünk területén, mert különben kiapadnak a tartalmak, amelyekre igen nagy szükségünk volna mindenféle élethelyzetben. Ha a tudásunk beszűkül, hitben is erőtlenné válunk. Lelki iskolapad az igazi templompad a prédikációhallgatók számára! Életünk végéig járhatunk ide. Akárhány évesek vagyunk, akármennyi tapasztalatunk van is, mindig új ismeretekre, új válaszokra és új tájékozódási pontokra lelhetünk.

Enélkül nem tudunk válaszolni a családtagjainknak vagy érdeklődő „útitársainknak”, ha hitre vonatkozó kérdéseket tesznek fel. Nem tudunk hitről beszélni, mert nincs tartalmunk. Mi magunk sem leszünk olyan szinten, hogy eligazodjunk egy hihetetlenül telített vallási, lelki, spirituális vagy éppen ezoterikus és babonás világban.

Pedig dönteni gyakran kell. Nem könnyű megállni a hitpótlékok és olcsó vigaszok képzeltbeli, roskadásig tele polcánál, ahol a bővli és az értéktelen, a giccs és a fájdalmasan primitív vallási áru erőszakosan áll az előtérben. Krisztus tanítványai csak úgy lehetünk, ha tudatos és igényes fogyasztók leszünk az Istenről és emberről szóló tanításban és élményben.

Az okos és érző igehallgató bőséggel talál ma is létfontosságú tudást jelentő elemeket a hangzó prédikációkban. Éljük velük! Keressük őket! Tanuljunk!

ENGEDJÜK, HOGY MEGGYŐZZÖN AZ IGE!

Egy templompadban lehet zártan és nyitottan ülni. Régóta templomba járó emberek nagy kísértése, hogy azt gondolják: ők már mindent tudnak. Kialakult hitbeli meggyőződésük van, legfőljbbe mérlegre teszik, jól – azaz hozzájuk hasonlóan – gondolkodik-e az igehirdető.

Pedig Isten nem a berögzült elvek, hanem gyakran a meglepetés Istene! Aki még nekünk, „oszlopos templomba járóknak” is tud újat mondani. Beletemezünk a bánatba vagy a gyászba, pedig Isten ki akar onnan emelni. Hatalmas önigazságban tetszelgünk, pedig Isten rá akar mutatni kicsinységünkre, valódi énünkre, hibáinkra és értékeinkre is. Ne az előzetes elvárásaink, magunkkal hozott nézeteink és ideológiáink legye-

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

nek olyan kemények és zártak, hogy nem engedik érvényesülni az érkező szavakat és igei gondolatokat!

Várákozás és kíváncsiság az igehallgató igazi erénye. Nagy baj, ha árad a gyógyító szó, de mi zártak vagyunk. Érkezik a bátorító hang, de a mi fülünk mást szeretne hallani. Ne legyen erősebb a mi preconcepciónk Isten üzeneténél! Keressük a válaszokat életünk kérdéseire! Vágyakozzunk a megváltozásra és a lelki frissülésre! Gondolkodjunk együtt az igehirdetés érkező szavaival! Engedjük, hogy ránk hulljanak teljes erejükkel, fényükkel és ízükkel! Így kerülhetjük el azt, hogy szomorúak maradjunk, hogy csak panaszkodjunk akkor is, amikor Isten szava felvidítani és öröme fakasztani akar minket.

Fedezzük fel az igehirdetés csodáját! Menjünk templomba, és hallgassuk a prédikációkat, hogy hassanak ránk, változásra és újulásra késztesse nek. Isten

szava ma is teremt. Új életérzést, magatartást vagy másokhoz való viszonyulást. Egy igehirdetés tizenöt perc alatt meg tud változtatni minket. „Új emberekre” pedig ma is szükség van!

Az egyre nehezedő, békétlen világ, a félelmet keltő háborús világérzés közepette igehallgatóként egy amerikai tudós vallomása bátoríthat: „Lehet, hogy megbotlunk, lehet, hogy megbetegszünk, lehet, hogy meglegyint bennünket a halál szele, mégis, meggyőződéssel valljuk, hogy valahol a háttérben ott áll egy homályba burkolózó, mindenható őrangyal, aki a megfelelő pillanatban közbelép.” (Irvin David Yalom)

Hiszem, hogy minden prédikáció ilyen „őrangyal”, ilyen közbelépés ma is.

■ SZABÓ LAJOS

.....
A szerző gyakorlati teológus, az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyugalmazott rektora

Égető kérdések több oldalról körbejárva

Zsinati vitanapot tartottak egyházunk székházában

Igazságot szólni szeretetben címmel rendeztek zsinati vitanapot – elsősorban lelkészeknek és felügyelőknek – a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsának, zsinati, illetve országos elnökségének kezdeményezésére június 2-án Budapesten, az országos iroda kápolnájában.

„Színed előtti felelősséggel, egymás iránti szeretetben, nem a rombolás, hanem az építés vágyával vagyunk együtt” – fohászkozott a vitanap megnyitásként Fabiny Tamás elnök-püspök. A templomi helyszín okán arra biztatta a megjelenteket, bátran tegyenek úgy, mintha istentiszteleten lennének. Azért is örömet fejezte ki, hogy egy színes egyház tagja lehet, és hangot adott annak a reményének, hogy a zsinati vitanapon minden résztvevő megerősödhet ebben.

SZÍVEL ÉRZETT EGYÜTTMŰKÖDÉS

A hosszas egyeztetések után létrejött alkalom jelentőségével kapcsolatban Pröhle Gergely országos felügyelő a köszöntőjében kiemelte: „Úgy kell Istenről, az evangéliumról beszélnünk, hogy a missziói parancsnak eleget tudjunk tenni. Minden megszólalásunkat, cselekvésünket az kell, hogy áthassa, vajon hogyan lehetnénk többben, és hogyan szólíthatjuk meg az utánunk jövő generációkat.” Később, az egyes előadásokat összekötő megszólalásaiban többek között azt emelte ki, amit svájci nagykövetként az alpesi ország kultúrájából, berendezkedéséből magával hozott: ha egy-egy kérdés kapcsán nem tudnak is konszenzusra jutni a felek, „a konkordancia, a szívvel érzett együttműködés mégis lehetséges”. Hangsúlyozta azt is: a felebaráti szeretetre épülő értékek nélkül modern társadalom nem létezik.

A vitanapon délelőtt két blokkban három-három előadást hallgathattak meg az érdeklődők. Varga Gyöngyi, Grendorf Péter és Fabiny Tibor referátuma az „Érted is, amit olvasol?” gondolat jegyében a bibliai hermeneutika területére kalauzol-

ta a jelenlévőket, Garádi Péter, Cserháti Sándor és Reuss András előadása pedig a *Társadalometikai kérdések egyházi szemmel* témakörben hangzott el.

ÉLŐ ÜZENETTÉ VÁLÓ HOLT BETŰ

„A Biblia nem elsősorban Istenről szól, hanem Isten és ember kapcsolatáról, közösségről, teremtettségről. Éppen emiatt közösségi irodalomként tekinthetünk rá. A Biblia nagyjából ezer év alatt formálódott azzá, ahogyan ma ismerjük. Évszázadokkal korábban élt emberek tanúságtételeit öleli föl. Nem tökéletes, és nem is lehet az. Am elégséges az üdvösség szempontjából” – mondta előadásában Varga Gyöngyi lelkész, egyetemi docens, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Ószövetségi Teológia Tanszékének vezetője.

A Biblia autoritásába vetett hit nem feltétlenül követeli meg, hogy a szöveget Isten által sugalmazottnak tartsuk. Az ihletettség kérdésének újragondolására van szükség. Mint felhívta rá a hallgatóság figyelmét, az ihletettség a befogadó oldalán keresendő: a 20. század irodalmi hermeneutikája arra helyezi a hangsúlyt, hogy a szövegnek önmagában nincs jelentése, ezt az olvasó alakítja ki, az olvasás és az értelmezés Szentlélek által áthatott folyamatában válik élő üzenetté a papírra nyomtatott holt betű.

AZ ÖNMAGÁT MAGYARÁZÓ SZENTÍRÁS

A Szentírás attól olyan csodálatos könyv, hogy az olvasása közben mindig kérdések kerülnek elénk, kérdésekbe ütközünk – mondta előadásában Grendorf Péter, a Budapest-Angyalföldi Evangélikus Egyházközség lelkésze. Luther Mártonra hi-

vatkozva arról beszélt, hogy a Szentírás önmagát magyarázza, a Szentírás értelmezésénél minden esetben a szempontokat is a Szentírásból kell vennünk. Az Igének van egy belső logikája, szerkezete, tartalmi kohéziója, képi, nyelvi rendszere, amely egységessé teszi a sokszínű formát, a szentírók személyiségét, teológiai látását.

A Szentírás maga teszi világossá, hogy szükséges az értelmezés. Grendorf Péter ehhez példának hozta az Ézsaiást olvasó etióp kincstárnok történetét, aki Fülöp kérdésére, hogy érti-e, amit olvas, így válaszolt: „Hogyan érthetném, míg valaki meg nem magyarázza?” (ApCsel 8,31)

„Egy szöveg jelentése, személyes jelentősége attól függ, hogy milyen nagy történetben helyezem el. A Bibliát nem értelmezhetem helyesen, ha kívül maradok, ha nem érint személyesen az itt és most, Isten igéjének a mondanivalója” – fogalmazott a lelkész.

MEGSZÓLÍTOTTAK VAGYUNK

„Isten igéje a Bibliában van, de nem azonos a Bibliával” – fogalmazott *A bibliaértelmezés paradigmái és a teológiai hermeneutika* címmel tartott előadásában Fabiny Tibor. Az evangélikus teológus, a Károli Gáspár Református Egyetem professzora egyháztörténeti korszakok és teológiai iskolák főbb bibliaértelmezési modelljeit és azok kritikáját vázolta egyszerre mutatott rá a bibliaértelmezés sokszínűségére és az ezzel kapcsolatos zsákutcákra. Gerhard Ebeling 1947-ben írt programadó tanulmányára utalva szövegelt arról, mit jelent az, hogy az egyháztörténet a Szentírás értelmezésének története. Ebben a kontextusban beszélt a professzor a történetkritikai megközelítésről, a verbálinspiráció felfogásáról, a kontextuális és a teológiai értelmezésről.

Az evangélikus teológus kitért arra is, hogy a Biblia olvasóközpontú megközelítése nem lehet kizárólagos. „Benne

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

vagyunk a szövegben. Megszólítottak vagyunk, és a megszólítás választ igényel. Nem akárhogyan, nem ideologikusan, hanem a keresztyén hitünk fényében olvassuk a Szentírást” – hangsúlyozta.

FORDÍTVA A LOVON

„Fehér hollóként”, az egyetlen nem teológiai végzettségű előadóként lépett az egybegyűltek elé Garádi Péter, a budai evangélikus gyülekezet korábbi felügyelője, az úgynevezett novemberi állásfoglalás egyik aláírója (olvasható az interneten: NovemberiAllasfoglalas.hu). Felszólalásában a keresztyén etika és a társadalometika között húzódo különbségekről, konfliktusokról szólt. Míg az előbbinek a forrása maga Isten és a Szentírás, addig Kant rendszere nem számolt a természetfelettel, és megfordította a sorrendet. Nála nem a morál alapul a valláson, hanem a vallás tételei következnek a morálból. A kérdés az, hogy az egyház felismeri-e, hogy „a társadalometika fordítva ül a lovon”, és erőteljes előrenyomulásával elvárásokat fogalmaz meg az egyházak felé.”

Az azonosneműek közötti kapcsolatok megáldásának kérdése kapcsán Garádi Péter azt javasolja: a következők felől tekintsünk a dologra, és úgy gondoljuk végig, akkor is akarjuk-e, kívánatosnak tartjuk-e. A megosztottság

kapcsán úgy fogalmazott: sokkal mélyebb dologról van szó, mintsem pusztán kegyességi irányzatok közötti különbözőségről. A bűn megítélésében, az lmbtq-kérdéseket érintő véleménykülönbségekben az egyes csoportok között szakadék tátong, amelyet nem lehet betemetni. Ő maga sem a párbeszéd szándékával érkezett a vitanapra – mint mondta –, hanem azért, hogy képviselje a novemberi állásfoglalást és annak aláíróit.

IDŐRE ÉS ISMERETRE VAN SZÜKSÉG

„A keresztyénységet gyakran a konzervatívizmussal rokonítjuk, azonban Jézus tanítása és magatartása sokkal inkább a tradíció kritikájáról tanúskodik” – fogalmazott „Előttetek megyek...” (Mk 14,28) című referátumában Cserháti Sándor szegedi evangélikus lelkész. Jn 16,12–13 alapján arról szólt, hogy Jézus nem tanított meg mindent az első tanítványoknak, és a Lélek sem varázsütésre, hanem fokozatosan, lépésről lépésre juttatja el az emberiséget a teljes ismeretre. Ahhoz, hogy Isten szándéka érvényre jusson, időre van szükség.

Az előadó felidézte: a rabszolgaság intézményének eltörlése és a női egyenjogúság sem szerepel a Bibliában, és ugyanígy melegbarát megnyilvánulásokat sem találunk benne. Ezért „érzéke-

nyen, körültekintően, megfelelő ön- és tárgyismerettel, sok eszmeecserével és imádsággal nekünk kell megtalálni a leginkább Jézus szerint való válaszokat. [...] A keresztyénység társadalmi szerepe nem redukálható a nagy léptékben, lassan zajló folyamatokra való hatására. Legalább ilyen fontos az a háló, hálózat, amely révén a közvetlen, személyes közegben igyekszik közvetíteni a jézusi miliót. Ez az a szféra, ahol leginkább megnyilvánulhat az érzékeny, rugalmas, tapintatos, de állhatatos odaadás, amelyre Jézus ösztönzi a vonzásában élőket.”

REND ÉS REND-ELLENESSÉG

„Nem a többi ember a mérték, hanem Krisztus” – mondta *Isteni rend és emberi rend-ellenesség* című előadásában Reuss András. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem professor emeritusa a homoszexualitás kapcsán a kultikus tisztasági törvényekről és Pál apostol *Római levele*ről szólt. Az emberek között az isteni rend „az emberek szívében, agyán, cselekedetén keresztül érvényesül vagy nem érvényesül” – fogalmazott.

A rendszeres teológus felidézte a világi törvényi rendelkezéseket, majd a Római Katolikus Egyház Hittani Kongregációjának *Megfontolások az azonos nemű személyek együttéléseinek törvényes elismertetésére irányuló törekvésekről* című dokumentumát idézte: „Nincs semmi alapja annak, hogy hasonlóságokat vagy akár csak távoli analógiákat lehetne megállapítani az egyneműek együttélései és Istennek a házasságra és a családra vonatkozó terve között.” Reuss András ezt alátámasztva a teremtés rendjére utalt, valamint Pál apostolra hivatkozva (Ef 5,21 kk.) elmondta: „Férfi és nő házasságának hivatása, hogy megjelenítse Isten és népe, Krisztus és az egyház viszonyát.”

A zárszóban Hafenscher Károly, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke arról szólt, mit jelent zsinatolni, vagyis közös úton együtt járni és együtt keresni az igazságot, azaz magát Jézus Krisztust. „Közös ügyünk, hogy igére figyelő, bibliás emberek legyünk. Komolyan kell vennünk, hogy egymás hite által épülhetünk. A mai alkalom is egy ilyen tanulóalkalom volt.”

A teljes előadások megtekinthetők egyházunk YouTube-csatornáján.

Folytatás a következő oldalon ▶

Tartalmas diskurzusokká fejlődtek a zsinati vitanap szekcióbeszélgetései

A zsinati vitanap délutáni szekcióbeszélgetései az Üllői úti épület különböző nagyobb termeiben zajlottak. A legtöbb csoportban megfogalmazódott az igény az eltérő – akár ellenkező – vélemények megismerésére és az ezt a célt szolgáló, a párbeszéd lehetőségét biztosító további rendezvényekre, vitanapokra.

Izgalmas kérdések tisztázásával kezdődött az egyik szekcióbeszélgetés: elsősorban mi a cél a vitanappal? Megismerni, megítélni vagy meggyőzni egymást? Hogyan értelmezzük ma a „Jézus szeret” kijelentést: egyfajta rózsaszín ködként vesz minket körbe, vagy azzal is tisztában vagyunk, hogy Jézus szeretete rávezet bennünket a bűn felismerésére? Miként értelmezzük a Bibliát, és szükséges-e az újraértelmezése? Ugyanakkor volt olyan csoport is, amelyben a résztvevők egyenként beszámoltak arról, miért jöttek el a zsinati vitanapra, és itt milyen gondolatokat ébresztettek bennük az előadásokban elhangzottak.

„Az elmúlt évek egyik talán legmegosztóbb kérdése a homoszexualitás és nemváltoztatás kérdésköre, nemcsak társadalmilag, hanem egyházi körökben is. Az újabb, fiatalabb generációk, függetlenül attól, hogy egyházi vagy állami iskolába járnak, tele vannak kérdésekkel – a tapasztalat pedig az, hogy ezekre a kérdésekre a hitoktatók nem mindig vannak felkészülve. Az ő kérdéseikkel kicsit fáziskésésben van az egyház” – hangzott el az egyik beszélgetésben.

„Ez a jéghegy csúcsa. Foglalkozunk a valódi problémákkal, mint a gyermekszegénység, a gyermekéhezés, a cigánykérdés, a hátrányos helyzet, a klímaszorongás, a depresszió. Azt gondolom, hogy a homoszexualitás kérdése a gyerekeknél egy felfújtt, politikailag felkapott téma, és legjobban a saját korosztályuk nem tud ezzel mit kezdeni, mert ha érintettek, kiközösítik őket” – hangzott el reflexióként egy újabb gondolat. Majd a csoportban felmerültek különböző nézőpontok arról is, pontosan „mi okozhatja” a homoszexualitást, hová vezethető vissza, illetve kell-e visszavezetni valahova. Bűnnek vagy állapotnak nevezzük, biológiai és genetikai alapokon nyugszik, vagy valaki egyszerűen így születik?

Volt olyan szekcióbeszélgetés, melynek résztvevői az ország különböző pontjairól, eltérő gyülekezeti, tapasztalati háttérrel érkeztek, ezért a homoszexualitással és annak egyházi megítélésével kapcsolatban széles skálán mozogtak a vélemények. Felmerült többek között a szexuális irányultság hitvallásos helyzetének kérdése, a bibliaértelmezések különbözősége mögött rejlő okok, az Isten előtti és a Szentlélek által megvilágított lelkiismereti döntés fontossága.

Egy másik szekció résztvevői elsősorban a bibliai hermeneutikai előadásokon elhangzottakra reagáltak. Például ezekre a kérdésekre keresték a válaszokat: Milyen szerepet tölt be a Biblia ma az evangélikus egyházban? Mi segít jobban a Szentírás értelmezésében: ha közösségben vagy ha egyedül olvassuk? Hányféle üzenete lehet ugyanannak az ígéhelynek vagy bibliai történetnek?

Ebben a beszélgetésben felmerült az úgynevezett „meglepetésteológia” gondolata is. Az ötletgazda kifejtette: számára mindig izgalmas kérdés, hogy Isten milyen új üzenetet – más szóval meglepetést – tartogat neki még a jól ismert igeszakaszok újraolvasása során is. Az alkalmon többször utaltak Varga Gyöngyi előadásának egyik gondolatára: mit jelent az, hogy „olvasom a Bibliát, és ő is olvas engem”?

Az egyik szekcióbeszélgetés résztvevői a bibliaértelmezés kérdésén túl érintették a Magyarországi Evangélikus Egyház által az elmúlt évtizedekben kiadott etikai nyilatkozatokat is, és foglalkoztak a novemberi állásfoglalás szövegének egyházon belüli, biblikus alapú, de kritikai megvitatásának lehetőségeivel.

Egy másik csoportban a délelőtti pódium-előadások után felvetődött: milyen ellentmondásos az, hogy politikatudományi kifejezésekkel – „konzervatív”, „liberális” – beszélünk teológiáról, és hogy ez mennyire segíti vagy épp hátráltatja a közös gondolkodást. A fogalmi készletek tisztázása is szóba került, például a bűn fogalmának vagy az alapvető normáknak a meghatározása. A nemi identitás kérdésével vagy egyéb problémával az egyházhoz vagy felénk forduló emberekkel kapcsolatban az a konklúzió született, hogy ha abból, ahogyan élünk, megmutatkozik a krisztusi szeretet, a Krisztus-arcúság, akkor nagyobb bizalommal fordulnak felénk a kérdésekkel, kételyekkel élő, így tudjuk őket Krisztushoz odaszeretni.

Egy másik szekcióban az idézhető, hivatkozható útmutatás, állásfoglalás iránti igény rajzolódott ki. Ha központi tanítás, iránymutatás nem várható is a témában – fogalmazták meg –, akkor is szükség lenne egy olyan tanterv kidolgozására, amely a hitoktatóknak adna segítséget ahhoz, hogy a családi életre nevelés erőteljesebben jelenjen meg a hittanórákon, hogy a gyerekeket még inkább segíteni lehessen keresztény identitásuk megerősítésében. Személyes élettörténeteken keresztül arról is beszélgettek az adott szekció résztvevői, hogy amikor valakinek egészen közeli érintettsége lesz, akkor az miképpen formálja az egyént és a családot.

A csoportok legtöbbszörében egyetértettek abban, hogy a másik véleményének a megismerésére, az e célt szolgáló, a párbeszéd lehetőségét kínáló rendezvényekre szükség van, akár szűkebb keretek között működő, kisebb szellemi közösségek formájában is. A vitanap ezért jó kezdeményezés, örömteli az egymással való beszélgetésre törekvés. Elhangzott olyan vélemény is az egyik résztvevőtől, hogy „mindkét táborban megvan a veszély: ahelyett, hogy a másik felé megnyílna, inkább démonizálja a másikat, és nem hajlandó vele kommunikálni”. Együttal megfogalmazódott az is, hogy nem előremutató nyilatkozatokkal kell „egymás ellen vonulni”, mert ez szakadáshoz vezethet, hanem a diskurzus közösség által koordinált mederbe terelése a megfelelő út.

Evangélikus Információs Szolgálat (szerkesztette: K. B. – V. J.)

Tapintattal, testvéri szóval

*Közösségépítés a Borsod–Hevesi Egyházmegyében
– Buday Barnabás a jézusi útra invitálásról*

„Meggyőződésem, hogy nem mondhatunk le az elnéptelenedő településeken lakó evangélikus testvérekről, hanem azon kell dolgoznunk, hogy megerősödjünk és szolgáljunk” – mondja Buday Barnabás, a Borsod–Hevesi Egyházmegye esperese, az Arnót–Újcsanálói Társult Evangélikus Egyházközség lelkésze. Dilemmákról, ötletekről, lehetőségekről és megoldásokról, az egyház helyben végzett szolgálatáról beszélgettünk vele gyülekezetében.

Bár területét tekintve a nagy egyházmegyék közé sorolhatjuk, lélekszáma alapján a legkisebbek között tarthatjuk számon a Borsod–Hevesi Egyházmegyét. Mert igaz, hogy a területén Egertől Miskolcon, Tokajon, Sátoraljaújhelyen át Aggtelekig járhatjuk be a festői tájat, mégis, mindössze háromezer fő vallja magát evangélikusnak az egyházmegyében.

E meglepő adatot tovább árnyalja, ha évszázadokkal korábbra tekintünk. Ha csak a mai esperesi székhelyet, Arnótot nézzük, azt láthatjuk: az 1600-as években teljesen elnéptelenedett falu az 1700-as években szlovák evangéli-

kus családok betelepítésével éledt újjá, majd több mint két évszázadon át szinte kizárólag lutheránusok lakták; a 2011-es népszámlálás alkalmával azonban a község népességének mindössze a 4,6 százaléka vallotta magát evangélikusnak. A nagymértékű fogyatkozás mögött egyrészt a 20. század sorsfordulói, történelmi viszontagságai – Trianon, a kommunizmus – húzódnak meg, másrészt összefügg azzal is, hogy Borsod–Abaúj–Zemplén megye lakossága számos szociális problémával küzd.

„A kistelepülésekről nagyon sok fiatal költözik el, hogy tanuljon, vagy a meg-

élhetését biztosítsa” – mondja Buday Barnabás. Az említett adatokra utalva hozzáteszi: „Az ország más pontján van olyan evangélikus gyülekezet, amely lakótelepen helyezkedik el, így a templom körül negyvenezer ember él. Természetesen az ott lakóknak csak a töredéke jár evangélikus istentiszteletre, de egészen más a megszólítás és megszólíthatóság lehetősége, mint ebben az egyházmegyében, ahol van olyan lelkészünk, aki egy vasárnap öt településen tart istentiszteletet úgy, hogy a jelenlévők száma összesen negyven fő.”

Buday Barnabás kitér arra a dilemmára, hogy a drasztikusan fogyó lélekszámú településeken szükséges-e jelen lenni, vagy az lenne a jövő, ha többségében a nagyobb lélekszámú településeken szolgálna az egyház: „Esperesként meggyőződésem, hogy nem mondhatunk le az elnéptelenedő településeken lakó evangélikus testvérekről, hanem azon kell dolgoznunk, hogy mind infrastruktúráisan, mind a lehetőségeinket tekintve megerősödjünk és szolgáljunk.”

Ez utóbbi útra, pontosabban utakra nemcsak utal a lelkész, hanem számos megvalósult példát is ismertet. Ezekből mutatunk be most néhányat.

KISTELEPÜLÉSI JELENLÉT

Az arnót–újcsanálói gyülekezet, felismerve, hogy a településen egyre több az idős ember, 2016-ban megalapította az Abaffy Gyula Evangélikus Szeretetszolgálatot. Az intézmény névadója 1953–1989 között működött lelkészként a gyülekezetben. A szolgálat először idősök nappali ellátásával, majd házi segítségnyújtással, személyi gondozással kezdett el foglalkozni. Ezeket a feladatköröket az önkormányzattól vették át.

„Így lehetőség van arra – mondja az intézményvezető esperes –, hogy nyugdíjas testvéreink otthoni körülmények között, de szakmai segítséggel élhessék a mindennapjaikat. ►

FOTÓ BUDAY BARNABÁS ARCHÍVUMÁBÓL

Zenés istentisztelet az arnóti evangélikus templomban

Ezt a diakóniai szolgálatot Arnóton, Miskolcon és Sajóbáonyban végezzük, napi szinten közel száz ellátottunk van.” A munkatársai közül többen aktív gyülekezeti tagok, így a hozzáértő szociális ellátást evangélikus lelkülettel végzik. „Tisztában vagyunk azzal, hogy egy intézmény működtetésének a gyülekezetet építő hatása sokszor csak évtizedekkel később mérhető. Mi azonban nem egy-két évben gondolkodunk, ezért valljuk, hogy szolgáltatásunkkal egyrészt jót cselekszünk, a r-

szorulóknak segítséget nyújtunk, másrészt reméljük, hogy mindez idővel a gyülekezet építésére is hatással lesz.”

A szeretetszolgálat másik fő profilja a népkonyhai étkeztetés. Ezt a szolgáltatást mint szintén az államtól átvállalt feladatot a Miskolci, az Edelényi, a Szikszói és az Encsi járásban, főként a kis falvakban végzi az intézmény. „Átlagosan háromezer-ötszáz ételt osztunk ki a hét minden napján a szociálisan rászorulóknak. Látni kell, hogy a kis falvakban hatal-

A miskolci evangélikus templom

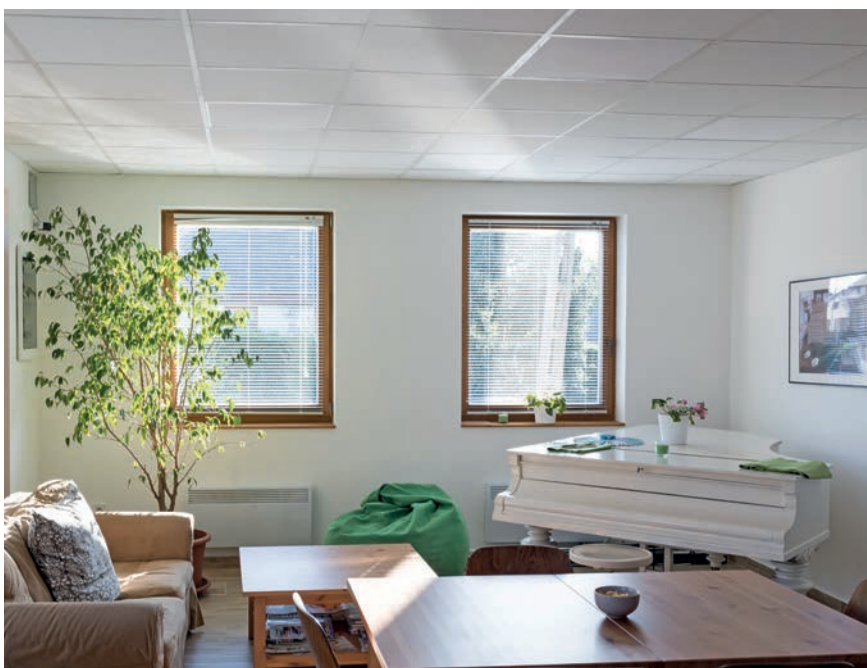
mas a szegénység, nagy a kilátástalanság. Mi ennek a szolgáltatásnak a felvállalásával igyekszünk eljutni a bajban lévőkhöz és az étkeztetésen kívül reményt nyújtó jó szóval segíteni mindennapi életüket.”

Buday Barnabás ugyanakkor említi egy nehézséget is: „Sajnos a szakmai tevékenységen túl nehéz az egyházi pasztorációt is biztosítani, mert kevesen vagyunk erre lelkészek. Abban bízunk, hogy a napi ételosztás, a méltóságukat figyelembe vevő tapintatosság, a testvéri lelkület és beszélgetések nemcsak testi, hanem lelki segítséget is nyújtanak rászoruló embertársainknak, egyben megérettetik velük a krisztusi szeretetet.”

A FALUÉ IS A KÖZÖSSÉGI TÉR

A templomtól néhány száz méterre álló, megújult és kibővült ingatlan a szeretetszolgálat, egyben a gyülekezet közösségi terévé nőtte ki magát. Itt nemcsak az intézményi adminisztrációnak, hanem számos kulturális és fejlesztő programnak is helye van: próbálhat a gyülekezet énekkara, de beszéd-, kommunikáció- és mozgásfejlesztésre, iskolaérettségi felmérésre, sőt kognitív képességfejlesztésre is módot és szakembereket biztosítanak az intézmény munkatársai. Sőt nyáron dzsesszkoncerttel egybekötött közösségi program is lesz.

„21. századi, a község új szellemi központját, találkozási helyét kijelölő épület-

Koncertekre is alkalmas az arnóti evangélikus közösségi tér

komplexum jött létre. Célunk, hogy ide azok is eljőjenek, akik kevésbé kötődnek a gyülekezethez. Itt a programok alatt és után lehetőség van a beszélgetésre, egymás megismerésére, ezáltal a misszióra is.”

Az esperes szól az egyházmegyében működő miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnáziumról is. „Nagy öröm, hogy a megyeszékhelyünkön olyan intézmény működik, amelynek nemcsak a növekvő szakmai színvonaláról szólhatunk, hanem a lelkeségéről is büszkén mondhatjuk, hogy evangélikus. Ugyanakkor a jelenlétünk az oktatásban nem áll meg az érettségénél. A Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség – Evangélikus Egyetemi Gyülekezet által jelen vagyunk az egyetemisták életében is.”

GENERÁCIÓKAT ÖSSZEKÖTVE

Bár az egyházmegye kis lélekszámú településeire jellemző, hogy a fiatalok elvándorolnak, van számos olyan falu is, ahol ez nem tapasztalható. Ilyen pozitív ellenpélda Arnót is, ahol egyre több család talál otthonra a békés, élhető környezetben.

Buday Barnabás 2003-tól szolgál a községben, és nagy figyelmet fordít az ifjúság megszólítására. „Bár kis létszámú gyülekezet vagyunk, mégis nagyon sokan járnak hozzánk. Van, hogy a gyermek-istentiszteleti körünkben hatvanan-hetvenen vagyunk jelen. Ez többek között a

nyári táborainknak köszönhető. Ezeknek mindig a parókia udvara a központi helyszíne, hogy a templomhoz közel legyünk.”

A táborok alkalmával valódi programkavalkád várja a résztvevőket. A reggelek a templomban közös gitáros énekléssel kezdődnek, majd a folytatásban van akadálypálya, templomtoronyjárás, kézművesség és számháború is. De még a büki túrázás és az aggteleki barlangászás is a tábor része, ahogyan a generációkat okosan összekötő lehetőségekről sem feledkeznek meg. „Időseket látogatunk, és »oral history« [elbeszélte történelem – a szerk.] jellegű felvételeket készítünk. Van, aki kamerázik, van, aki az interjút készíti, és van, aki fotóz. Így megismerjük egymást a településen.”

Az idei táborról megtudjuk, hogy a fiatalok egy kutyamenhelyet is meglátogatnak, és tanyára is mennek majd. „Minden táborunk istentisztelettel, majd közös sütögetéssel és esti tánccal zárul. Volt, hogy kenyeret sütöttünk, de olyan is előfordult, hogy felkértünk egy ismert séfet, hogy ő készítse el az ételeket a parókia udvarán álló kemencében. Ez nyitott program, ami egyben lehetőség is: olyan emberekkel is beszélgetni tudunk, akik a templomba korábban nem vagy csak turistaként léptek volna be. Ilyenkor lehetőségünk van a szülőkkel is kötetlenül beszélgetni. A tábor jó hangulata és a megismerkedés nem egy esetben jelenti a gyülekezethez tartozás felé vezető út első lépcsőjét. Lelkészként nem csak az a

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Buday Barnabás esperes

feladatunk, hogy Jézus nevét ismételgesük, sokkal inkább az, hogy úgy beszéljünk Krisztusról, hogy azáltal a jézusi utat is invitálóan érzékeltetjük. Ételet adunk az éhezőknek, vigaszt a megtört szívűnek és legfőképpen méltóságot minden embertársunknak” – vallja Buday Barnabás.

A lelkész fiatalként Budán, a Széll Kálmán tér környékén élt. Megismerte, hogy milyen a nagyvárosi élet, hogy „mennyire kiszolgáltatottá válunk, ha a természettől elzárva, egymás alatt és fölött sokan, de ismeretlenül élünk – mondja. – Arnóton ismerjük egymást, és olyan otthonunk van, amihez földterület tartozik. Ezt megművelni, figyelni, a természet körforgásához igazodva élni egészen más mélységet jelent. Kihat a természet értékeinek észrevételére és megbecsülésére, a kapcsolatrendszerünkre: a településen élve tudjuk, hogy mi van a másikkal.”

Zárásként lelkési szolgálatának ars poeticáját így fogalmazza meg: „Az istenélmény hassa át a gyülekezetet! Ez az elsöre talán egyértelmű kijelentés azonban nem szűkülhet le a vasárnapi istentiszteletekre, hanem akkor élő igazán, ha egy közös focizásban vagy esti beszélgetésben is átélhető. Lelkészként közösségmenedzserrel is kell foglalkoznunk. Vagyis azzal, hogy miként tud a gyülekezet olyan élő közösséggé válni, amelyben tudjuk, hogy számíthatunk egymásra.”

FOTÓ BUDAY BARNABÁS ARCHÍVUMÁBÓL

Foglalkozás a fenntarthatóság és a teremtésvédelem jegyében az arnóti gyülekezetben

■ GALAMBOS ÁDÁM

Fogság után

Közhely: „A történelem az élet tanítómestere.” Egy az egyben ugyan nem ismétli magát, ugyanakkor lehet, pontosabban fogalmazva, lehetne, kellene tanulnunk belőle. De sajnos mi nehéz fejű, „rest szívű” tanítványok vagyunk, akik lassan tanulunk és gyorsan felejtünk. Pedig a mai próbás időkben okulhatnánk az előttünk jártak hitéből és életéből, többek között a Biblia úgynevezett történeti könyveiből is.

Számomra például *Nehémiás* könyve vált napjainkban különösen aktuálissá. Olyan nehéz történelmi időszakot idéz föl, amely bizonyos tekintetben korunk kihívásaira emlékeztet. Isten népének fogságból szabadulva kellene megtalálnia önmagát, identitását és küldetését. Újjá kell építenie Jeruzsálem romos falait, kapuit és mindazt, ami a szabadító Istennel való élő kapcsolathoz nélkülözhetetlen.

Lehet, hogy kicsit erőltetett a párhuzam, de úgy érzem, remélem, hogy sok tekintetben mi is fogság utáni korszak (posztcovid?) felé tartunk. Az utóbbi időben több lelkész kollégámtól is hallottam már az őszinte vallomást: „Újra kell építenünk a gyülekezeteinket...” Ha nem is hurcoltak el minket fogságba, de a karantén, a maszk, a kötelező távolságtartás börtönéből való szabadulásunk nem megy egyik napról a másikra. Ha nem is rombolta le senki épületeink falait, bizony a korábban jól működő, élő közösségeink jelentős részét olykor az alapoktól kezdve kell újraépítenünk.

Ebben a krízishelyzetben sokat tanulhatunk *Nehémiás* válságkezelési stratégiájából. Nála a kiindulási pont az Isten iránti mély hitéből és népe iránti felelős szeretetéből fakadó őszinte vágy, hogy segíteni szeretne népének elesett állapotán. Első lépésként alaposan körbejárja Jeruzsálemet, hogy pontosan felmérje a pusztítást. Tisztában van azzal, hogy precíz diagnózis nélkül nincs hatékony terápia. Kevés a lelkesedés, a jóakarát, ahogy Váci Mihály megfogalmazta: „A jószándék kevés! / Több kell: – az értelem!” Páltól tudjuk, hogy Istentől azt a Lelket kell kérnünk, aki többek között a józanság lelke.

Egyházunkban is szükséges, hogy ezzel a józansággal vegyük számba a károkat. Hasonlóan a jó gazdához, aki nem esik pánikba, ha természeti csapás sújtja a kertjét, hanem higgadtan felméri, hogy mi történt. Mi az, amit elpusztított, és mi az, amit megkímélt a fagy, a jég, a vihar? Mi az, amit újra kell plántálni, és mi az, ami még menthető? Kell, hogy legyen bátorságunk felismerni és kimondani, hogy bizonyos közösségek, korábban talán még jól működő alkalmak nem éleszthetők újra, mert egyszerűen nincs kinek, nincs kivel. A tények ugyanis makacs dolgok. A zord és kegyetlen valóság, hogy gyülekezeteinkből is sokakat vitt el a járványhoz (is) köthető halál az utolsó két esztendőben.

A legnagyobb hazugság, amellyel áztatjuk magunkat, hogy majd ott folytatjuk, folytathatjuk, ahol 2019-ben abbahagytuk. De nincsen régi kerékvágás, és ez sok tekintetben nem is baj! Legyünk őszinték: egyfajta szelektív memóriával gyakran idealizáljuk a járvány előtti világot. Hogy akkoriban mennyien voltunk, hogyan zengett az ének, mennyire vágyakoztunk az Istennel és egymással való közösségre. A valóság ennél sokkal árnyaltabb és kijózanítóbb...

Szükségünk van a nehémiási józan felmérésre, tervezésre, újratervezésre. Mindehhez fontos, hogy megtaláljuk az elkötelezett munkatársakat, hiszen *Nehémiás* sem magányos harcos, hanem komoly csapatépítéssel fogott hozzá az újrakezdéshez. A gyülekezetek újraindítása sem csupán a lelkész egyszemélyes

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

feladata, hanem a gyülekezetek előjáróinak közös felelőssége és küldetése. Ezzel a reménységgel készülhetünk az evangélikus presbiterek szeptember 24-i országos találkozására (EPOT), amely a közös útkeresés és újraindulás, -indítás lehetőségét kínálja majd.

S végül, de nem utolsósorban tanuljuk meg *Nehémiástól*, hogy mindenekelőtt Isten új utat, jövőt építő ígéjén tájékozódjunk. Például a prófétai bátorításon (Jer 29,11): „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr -: jóléte és nem romlást tervezek, és reményteljes jövő az, amelyet nektek szánok.”

■ GÁNC S PÉTER

Luther-kabát helyett cukrászkötényben

Aki sütemények között beszélget Jézusról és a kegyelemről

Nyár eleji fényben ragyog a budai Gárdonyi tér. A közeli utca kis cukrászműhelyéből édes illat árad ki. A kirakati emeletes hűtőben színes, gyümölcsös, csokis sütemény, keksz és torta sorakozik. Láthatóan kézműves termék valamennyi. Don Gateau – olvassuk az üvegen; a névadó a grafikából ítélve egy édességkedvelő cica lehet. Bent fiatal, karcsú hölgy sűrög-forog. Az apró bolt tulajdonosa és egyfős személyzete, Rozs-Nagy Szilvia az eredeti végzettségét tekintve evangélikus lelkész, ám Luther-kabátja helyett egy ideje fehér cukrászkötényt és sapkát visel. Evangélikus vállalkozásokat bemutató riportsorozatunkban ez alkalommal süteményillatban beszélgetünk teológiáról és Isten orcájáról, amely mindig velünk jön.

Szilvia a teológia elvégzése után a lánymányosi Budapesti Evangélikus Egyetemi Gyülekezetben kezdte szolgálatát, majd hosszú időn át a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban volt iskolalelkész. Később az országos iroda oktatási osztályán dolgozott, iskolalelkészekért volt felelős, az *Evangélikus Nevelés* szakfolyóirat szerkesztését

végezte. 2017-től az Úristen civil pályákra vitte az útját: volt rendezvényszervezőként informatikabiztonsági szakemberek konferenciaprogramját állította össze.

Hogy miként lett éppen cukrász, annak gyökerei a múltban keresendők – tudjuk meg. „Otthon folyton sütök, mióta a gyerekek megszülettek, hetente többször is.

Anyukám nagyon jól süt-főz, nagymamám is »sütős« volt. A faluban a lakodalmakra mindig készített dísz tortát, megvolt ehhez a nagyon jó kézügyessége: vajból, cukorból alkotott virágkosarat, házikót golyával a kéményen és tyúkokkal az udvaron. Esküvőre, keresztelejre pedig akár kis pólyás babát is.” Szilvia így tőlük tanulta meg a mesterség alapjait, olyan fortélyokat is, mint a csipkedíszítés a tortán. Hivatásának azonban nem ezt választotta: a filozófia és a teológia jobban érdekelte.

Hogy lett a hobbiból mégis cukrász-üzlet? – érdeklődünk. „Hallottam a hírt, hogy átalakítják az OKJ-s rendszert [*az Országos képzési jegyzékben szereplő szakmák rendszerét – a szerk.*], és szerettem volna kihasználni, hogy tíz hónap alatt el lehet végezni a cukrászképzést. ▶

Két év sajnos már nem fért volna bele. Persze megkérdeztem otthon a családot, mit szólnak hozzá. A gyerekeim – két fiam, akik néha itt is segítenek – nagyon lelkesek voltak: »Ó, cukrász leszel, szuper, csináld!« A férjem és a szüleim is támogattak. A heti két délutáni foglalkozás pont belefért az életembe.” Ám jött a covid, így a képzés sem a szokásos módon alakult: „A tanár bent volt a tankonyhán, bekapcsolta a kamerát, mi pedig otthon a saját konyhánkban csináltuk utána. Néha nem hallottuk egymást a turmixgépektől” – idézi fel.

MEGÉDESÍTETT ÖKUMENÉ

Meseszerű bolt Szilvia birodalma, az idén március 15-én megnyitott Don Gateau. „A szüleimnek tetszett, hogy belevágtam a cukrászságba, és fölajánlották: segítenek megvásárolni ezt az épp megürült aprócska üzlethelyiséget. Ideális, hiszen a közelben lakom, bármikor haza tudok ugrani a gyerekekhez, vagy ők jönnek erre délután.”

Majdnem egy évbe telt, amíg munka mellett felújította a helyiséget a férjével: „Ha épp ráértünk, jöttünk, festettünk. Kalandos időszak kezdődött: nem volt elég a tisztasági festés, ahogy elsöre gondoltuk, villany- és vízszelvények előzte meg.” Végül meglett minden: öltöző, két-rekeszes mosogató, hűtők, kis kézmosók, raktár. Benne katonás rendben liszt, cukor, rizs, kakaópor, méz, dió, mák, csoki, gyümölcsök, tojás. A tulajdonos glutén- és laktózmentes termékekre is felkészült, s ha mindez kevés lenne: a lekvárokat is maga főzi.

Mint mondja, „minimálban fut”. A berendezés letisztult, praktikus. A kirakatablak felőli pulton laptopról halk zene szól, a falon egy-egy ikonikus cukrászati tárgy: rézmoszár, keverőtál. „Legfontosabb segítségem a robotgép. Van két sütőm és két főzőlapom: így párhuzamosan tudok sütni.” Jó időben terasz híján a kirakat elé kitett padocskára ülve az „ablakpárkány-asztalka” tökéletes egy finom süti elfogyasztására. Mellette fodrászat, koz-

metika: „Megállapítottuk: ez a szépség és boldogság utcája” – mosolyog.

Egyszemélyes műhelyében Szilvia saját magának a főnöke. Megteheti, hogy kísérletező szenvedélyének hódoljon. Ezt is, azt is kipróbál, módosít, újít. A kis üzlet szinte naponta változó kínálattal jelentkezik. A közeli általános iskola diákjai a vizsgatérő vevői, iskola után benéznek: ma milyen süti van? Első a vevő: „Ha valamit stabilan szeretnek, azt egy ideig megtartom.”

A vásárlást a kerületi piacon és online megrendeléssel intézi. Megtervezi, miket szeretne: „Otthon is így működöm. Sok gyümölcessel dolgozom, most citrom, mandarin, áfonya, rebarbara van készleten. Próbálkoztam cukormentes édességekkel is, de nekem nem ízlenek. Inkább csökkentett mennyiségű cukorral édesítetek. Úgy tűnik, ez bejön a vevőknek is.”

A szomszédos adventista gyülekezet tagjai is felfedezték. „Náluk a hívek nagy része vegán. Nagyon megörültek, hogy vannak vegán sütijeim. Szombatonként reggel kilenctől délután kettőig együtt vannak, a szünetben átjönnek, nézik, van-e pogácsa. Én pedig megkérdezem, hogy éppen miről tanulnak a bibliórán, hol tartanak Jézus életében” – nevet. Kiderül: jó kis teológiai beszélgetéseket folytatnak. Vajon honnan tudták meg az adventista testvérek, hogy Szilvia teológus? „Hoztak szórólapot meg könyvecskét Jézus életéről. Hívtak: jöjjenek, mert ez egy nagyon jó istentisztelet lesz. Mire mondtam, hogy köszönöm, de inkább itt beszéljünk a hitről.”

Az ökumené köre hamar tovább bővült: „Van egy katolikus bácsi, akinek gyanús volt, hogy én nem cukrásznak születtem. Neki is elmondtam, teológus vagyok. Könyveket cserélünk, megbeszéljük, vagy felteszi a kérdéseit. Izgalmas, ahogy a vevőim beavatnak az életükbe. Ha unortodox módon is, de a lelkes jelleg megmaradt számomra. Nem a szokványos biblióra keretében, hanem kávéval, süttel. Napközben, míg épp sül valami, szabad perceim vannak, jól lehet beszélgetni hitbeli kérdésekről.”

Lehet, hogy egy sütinél több köti majd a vevőket az új cukrászdához? Talán nem túlzás azt mondani: missziós tereppé is válhat Isten akaratából egy kávé-, csoki-, vaníliaillatú cukrászműhely, ahol ígérő, Jézusról, kegyelemről váltanak szót emberek. Persze a szintén nem távol eső egyetemi gyülekezetből is beugranak a

régi kollégák. „Itt is van még egy egyetemi gyűlés bögrém!” – mutatja Szilvia büszkén.

Egy átlagos munkanapja – ha a piaci bevásárlást már elintézte – kilenckor kezdődik a műhelyben, és délután hatig tart nyitva a bolt. De cserébe – mondja – vasárnap, hétfőn otthon lehet a családdal: férjével, tizenhárom és tizenhat éves fiaival. Karcsú alakját úgy őrzi, hogy fut a Gellérthegyben, és nagy kutyasétáltatásokra is mennek. A teológiai, filozófiai érdeklődését pedig sok olvasással, beszélgetéssel tartja szinten. Nagy öröme, hogy – a már említettek mellett – megtalálják a más felekezethez tartozó hívő emberek is. Apró boltja mágnesként vonzza a beszélgetésre vágyókat: a kis térben rajta kívül még két fő fér el.

„Nem messze lakik egy vak házaspár, ők is gyakran járnak erre. Ha kint van a pad, azt érzik a botjukkal, és akkor tudják, már be lehet jönni. Velük is jó beszélgetni.” A közelben van egy mecset is. Ramadánkor jöttek a muszlimok. „Megható volt látni, hogy az anyuka semmit sem kért, de a gyerekek hazafelé az iskolából kaptak sütit. Aztán véget ért az ünnep, és végre mindenki együtt süthetett.”

OTTHONI ÍZEK ÉS EGYEDI ALKOTÁSOK

Ottjártunkkor a hűtőben sok finomság sorakozott: „A habos mákos a nagymám receptje. Pár napja sláger a mini Pavlova torta. Ma készült rebarbarás, epres keksz, de vannak piték, mandarintorta is leturmixolt biomandariból, mandarinsziruppal átítatva. A gyerekek szeretik a muffint, nekik ma áfonyásat kínálok. Rizslisztes, vegán brownie-m is van, ami nagyon intenzív csokis ízt hoz; nagy kedvenc.” Szilvia koncepciója, hogy mindig tart valamilyen hagyományosat: Borzos Katát, ami habos-diós süti, zserbót, hatlapost, azaz klasszikus otthoni ízeket. De kell valami extra is: habos, gyümölcsös, kekszes, csokis.

A pultra kitesz egy kerámiatálnyi friss, még forró csokis pitét. Ennek az illatát érezhetik ma az üzlet előtt elhaladó. A napi kínálatot az utcabeli angolnyelv-iskola kedvéért angolul is kiírja, már amennyire a Borzas Kata lefordítható. Szereti a pepecselős, lassú munkafolyamatokat is, mint a mézeskalács vagy a szívárványtorta elkészítését. Kalácsot, kenyeret, péksüteményt is tud sütni, így ha nem lenne kereslet tortára, át tudna állni pékségre is. Maga dönti el, miből mennyit készít.

„Volt néhány kolléganóm, akikkel együtt tanultam, és nagy cukrászcéghez kerültek. Egyikük mesélte: »Ma betöltöttem négy-száztizent két tortát.« Ül egy gép mellett, és meghúzza a kart. Arra gondoltam, én biztosan nem szeretnék nagyüzemben dolgozni.” Napközben el szokta húzni a függönyt, látni, hogy itt van, és hogy mi készül éppen. „Itt lehet kukucskálni, beintetgetni. Valaki mondta, hogy pont olyan, mintha a konyhámat kihoztam volna az utcára.”

ÚTON AZ ÚRRAL

Hogyan segíti át a hite az induló vállalkozót a mai, nem könnyű koordináták között? „A hit az alap, az evangélikusság a természetes életállapotom. Volt itt a múlt-

szól az egyik bibliafordítás szerint a 34. zsoltár 9. verse.

Itt a vevő azt kapja, amire számít. Ez bizalmi dolog, Szilviának nagyon fontos a tisztességes munka. „Ha külsőleg egy kicsit suta az a süti, akkor suta, de belül minden olyan, amilyennek lennie kell. Fontosabb, hogy a legjobb minőségű alapanyagok, biogyümölcsök legyenek benne.” Miközben beszélgetünk, elkészül egy csokoládés-kávés torta. Utolsó simításként megszórja a fényes csokimázát könnyű, pehely formájú tengeri sóval, mely így izgalmas ízkombinációt ad.

Látni, hogy boldog, helyén lévő ember a teológus cukrásznő. És hogy mit hoz a jövő? „Egy Jehova tanúja vevőm cégirányítási, gazdagsági tanácsokat ad időnként,

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

kor egy zsidó bácsi. Kifejtette: milyen érdekes, a zsidóság és a kereszténység között az a különbség, hogy a zsidók mintha folyamatosan beszélgetnének az Istennel, mi, keresztények pedig csak bizonyos időszakokban imádkozunk. Tiltakoztam: nem feltétlenül van így! Nekem folyamatos párbeszédem van Istennel, hiszem, hogy benne élünk, mozgunk és vagyunk. Munka közben is. Nekem egy Főnököm van. Imádsággal indul a napom, a vevőkért is mindig imádkozom. Talán erős lenne azt mondani, hogy ez egy kis kápolna – mé-lázik el –, de érzem, hogy van kisugárzása. Szeretném, hogy aki bejön, megtapasztaljon valamit ebből a légkörből: »Ízleljétek meg és lássátok, milyen édes az Úr« – így

hogyan legyen öt év múlva öt cukrászdám. Csak mosolygok a bővítési ötleteim: én így érzem jól magam. Itt vagyok, sütöm a süteket, beszélgetek az emberekkel, bejönnek az iskolások és az ökumenikus barátaim – így teljes egész ez nekem.”

Végül arról érdeklődünk, melyik bibliai ige kíséri az életét. „Mózes egyszer azt mondta Istennek: ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket. Nekem ez nagyon fontos. Arra figyelek, hogy a különféle helyzetekben a Jóisten merre irányít, hol mutat utat. Azt nem ígérem, hogy tizenöt év múlva is itt leszek. Bár most ez is lehetségesnek látszik.”

■ STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA

Élet és halál a talmi csillogás homályában

„Bár igazán eredményes tinédzser volt, akire ragyogó jövő várt, sajnos egyetlen heves pillanatban azt az elhamarkodott döntést hozta, hogy véget vet földi életének.” Ezt a mondatot egy tizenhat éves kislány családja fogalmazta meg. Sokáig izlelgettem, gondolkodtam ezen az egyszerre dühítő és szívszorító ellentmondáson: aki ilyen fiatalon a halált választja az élet helyett, az hogyan lehetett eredményes? Mi az eredményesség ismérve, mi alapján jelenthető ki valakiről, hogy sikeres, különösen, ha még csak tizenhat éves?

Mielőtt ezekre a kérdésekre próbálok választ találni, de legalább elindulni az olvasóval együtt a gondolkodás útján, néhány alapinformáció Kailia Posey-ről: a nagyközönség elsősorban a *Toddlers and Tiaras* (Magyarországon *Apró szépségek* címmel futott a sorozat) szereplőjeként ismerte meg. Posey gyakorlatilag egész életét szépségversenyzéssel töltötte, számos díjat nyert, a következő ősztől középiskolájában *cheerleader*, vagyis pomponlány lett volna.

Régebben egyszer-kétszer belenéztem ilyen gyermekszépségversenyt bemutató filmbe. Elszomorító látvány, ahogyan alig néhány éves gyerekekből mini felnőttet csinálnak, ahogyan láthatóan elveszítik, pontosabban a szüleik, a verseny szervezői, az ostoba, életszerűtlen elvárások elveszítették velük azt, amitől egy gyermek igazán gyermek.

A TLC csatornán futó sorozatot így ismerteti a *Port.hu*: „A magával ragadó sorozat a gyermekszépségversenyek világába enged bepillantást. Megismerkedhetünk számos különböző életkorú és hátterű fiatal versenyzővel, de a kulisszák mögé is betekinthetünk: megfigyelhetjük, mit is jelent az apró szépségek számára a verseny és a körülötte zajló hatalmas felhajtás. Találkozhatunk a koronára áhítozó kislányokkal, a büszke

anyukákkal és apukákkal, de megismerhetjük azokat a hajkiegészítőket, barnítókat, kozmetikai szereket, melyeket a kicsik használnak. A sorozat bemutatja a szépségversenyek legújabb trendjeit is: a kevesebb kozmetikumot használó,

FOTÓ KAILIA POSEY INSTAGRAM-OLDALARÓL

természetesebb megjelenésre törekvő lányoktól egészen a megmérettetésre váró fiú versenyzőig.”

Apró szépségek; hatalmas felhajtás; koronára áhítozó kislányok; büszke anyukák és apukák – majd a valóság, az életének önkezeléssel véget vető fiatal lány. Akinek Instagram-oldalán a követői a részvétnyilvánítások mellett a mentális egészség fontosságáról és a közösségi média hazug voltáról írtak annak kapcsán, hogy Posey a halála előtti napokban is pozitív hangvételű, mosolygós képeket posztolt magáról. Kérdés, hogy vajon a szüleinek van igazuk, akik szerint lányuk elhamarkodott döntést hozott egy heves pillanatában, vagy ezek a

bizonyos mosolygós képek annyira voltak összhangban Posey belső világával, a lelkével, vagyis valódi állapotával, mint amennyire természetes, hogy gyerekekből kicsi felnőtteket „gyártanak”.

Borzasztó terhet rak az emberre a más emberek előtti megfelelés kényszerre. És ehhez még csak rivaldafényre sincsen szükség, nem kell a talmi csillogás által elhomályosított életet élni. Elég, ha próbálunk megfelelni a mellettünk elrohanó világ irreális, valódi örömet, elégedettséget nem nyújtó elvárásainak.

Sok a feladat. Egyre több a megmenetésre váró embertestvér, ezért hívóként nem várhatunk mindig egy másik emberre vagy szervezetre, hanem az Istentől kapott lelkünket mások szolgálatába állítva emberhalászokká kell lennünk,

ahogyan Jézus elhívására azokká váltak tanítványai, Simon és András is.

Meg kell mutatni, hogy sok-sok fontosnak gondolt dolog, amelyért emberek hajlandóak a lelkük kizsigerezését vállalva teperni, valójában értéktelen, de legalábbis az a testi-lelki egészséget romboló áldozat, amelyet hajlandóak érte meghozni, megközelítőleg sem áll arányban a remélt eredménnyel. Ehhez törekedni kell az igazságra, keresni azt, és keresni Krisztust. A teljes, maradéktalan igazság megtalálása nem biztos, hogy jó cél, viszont biztosan az életre s vele életmentésre visz az igazság, az élet igazságának keresése, aki Jézus Krisztus.

■ BALCZÓ MÁTYÁS

Példamutatás, avagy morzsák a kosárban

Amikor a teremtésvédelmi munkaterület egyik első aktív megbízására készültem (a 2019. évi családos táborra), és a tematika összeállításakor keresgéltem valami releváns, megkapó mottót, rátaláltam Albert Einstein egy mélyen elgondolkodtató mondatára: „A példamutatás nem az egyik útja a tanításnak, hanem az egyetlen.” Ez a mondat kísér azóta is a munkámban, mert amellett, hogy a hitelesség és az iránymutatás képességének fontosságára emlékeztet, sokszor kitérítésre is sarkall.

Az élet többféle területén és a legkülönbözőbb helyzetekben lehet releváns ez a gondolat, de azt hiszem, mondhatjuk, hogy a teremtésvédelem az egyik olyan terület, amelyhez ennek komolyan vétele nélkül nem érdemes hozzáfogni sem. A teremtésvédelmi munka ritkán ajándékozza meg az embert klasszikus értelemben vett sikerekkel, ellenben annál többször jelent kudarcot, türelempróbát, határfeszítést vagy éppen ezeknek valamiféle sajátságos kombinációját.

Mégis vannak jó pillanatok. Az Északi Egyházkerület május 28-i kerületi napján a jelen lévő közönség (közösség) újrahasználható poharakból („repohár”) ivott, és újrahasználható táányérokba fogyasztotta ebédjét újrahasználható evőeszközökkel – láthatóan elégedetten és biztonságosan. Régóta terv, cél, vágy volt, hogy az a hulladékcsökkentési és fenntarthatósági elv, amely most már évről évre megvalósul az egyházunk országos irodájának gyűlekezeti és missziói osztálya által szervezett legtöbb eseményen, de a maga legösszetettebb formájában a Tarisznya udvarban, a Művészetek Völgyében, az saját berkeiken belül, a nagyobb egyházi közönségnek is eleven tapasztalat lehessen. Most, amikor a világvárvány miatt éveken át elmaradt közösségi rendezvények újraindulnak, és lassan, de biztosan változik a hozzáállás, talán megérett a helyzet arra, hogy végre megvalósítható legyen mindez.

A reeszközök – poharak, táányérok és evőeszközök – tartós, de újrahasznosítható műanyagból készülnek és mosogathatóak, nem törékenyek és könnyűek. Egy-egy

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

darab több száz eldobható műanyag társát helyettesíti az életideje alatt (amikor pedig tönkremennek, elhelyezhetők szelektív hulladékgyűjtőben, és feldolgozással újrahasznosíthatók). Anyaguk étel felszolgálására és tárolására alkalmas, kilencvenöt Celsius-fokig hőálló, és jobb minőségűek, mint az eldobható műanyag eszközök.

A reeszközök használatával nem lehet megspórolni a mosogatást, a moslék helyes kezelését, és nem lehet megspórolni a körületekintő előkészületeket sem, de cserébe a rendezvény végeztével nem kell zsákszámba elhordani az ételmaredekkel szennyezett – vagy részben még töltött – műanyag hulladék-hegyeket, amelyek látványa és tudata minden jóérzésű ember számára tehetetlen kín és borzalom.

A reeszközök nem tökéletesek, és nem adják meg a porcelán, az üveg vagy a fémek klasszikus, minőségi vagy éppen otthonos érzetét, de a különleges kihívásokkal járó helyzetekben jól helytállnak. Őszintén reméljük, hogy a most beszerzett készletek a kerületi alkalmon és az idei nyári Szélrózsa találkozón túl is sok egyházi – országos, kerületi, megyei és nagyobb gyűlekezeti – rendezvényen

tudnak majd segíteni a hulladék keletkezésének megelőzésében.

Az Északi Egyházkerület kerületi napját követő héten egy kedves ismerősömmel beszéltem telefonon, aki azt mondta nekem: „Hallom, megvendégelted az ötezer embert.” Ha belegondolunk a történetnek abba az aspektusába, ahogyan tanítványként az ember, kezében – az embertömeghez képest mindössze morzsákat tartalmazó – kosárral elindul, mert azt a feladatot kapja, hogy menjen, és ossza szét, és majd lesz valahogy, akkor minden ilyen nagyszabású esemény (és a teremtésvédelmi munka) bizonytalanságába, küzdelmességébe és bonyolult voltába belelátunk.

És rögtön azt is láthatjuk, hogy minden fél részéről mennyire nélkülözhetetlen a bizalom és a hit, hogy mindez működni fog. Bár a kerületi napon szűk ezer ember megvendégeléséről volt szó, azért jó érzés és – nem a klasszikus értelemben vett – siker annak átélése, hogy ma is el lehet indulni, és lehet vinni azt a fontos morzsákat tartalmazó kosarat.

■ KOLTAI ZSUZSA

A szerző egyházunk Ararát teremtésvédelmi munkáágának vezetője

Zarándokok az úton

Találkozások ölelésében norvég testvérekkel

Norvégia nyugati partvonalát lenyűgöző fjordok sokasága szabdalja. Ezen a varázslatos vidéken helyezkedik el a Norvég Evangélikus Egyház Møre-i Egyházkerülete, amelyhez 2000 óta testvérkapcsolat fűzi az Északi Evangélikus Egyházkerületet. A magyar-norvég egyházi partnerség azonban évtizedekkel korábbra, még a 20. század derekára nyúlik vissza. A testvérkapcsolat keretében legutóbb egy evangélikus zarándoklat kínált alkalmat a lélekemelő találkozásra.

Ordass Lajos püspök figyelemmel kísért a norvégiai evangélikusok helytállását a második világháború üldöztetéseinek idején, és nagy hatást gyakorolt rá a skandináv lelkiség és teológia. Terray László pedig mint Norvégiában élő magyar evangélikus lelkész a rendszerváltás előtti évtizedekben sokat fáradozott az Izrael-misszió ügyéért a magyar-norvég összefogás jegyében.

A tizenegy norvég egyházkerület közül Mørét általában a konzervatívnak nevezhető teológiai gondolkodás és mély spiritualizmus jellemzi, mely sok tekintetben rokon a miénkkel. A történelmi múltra visszatekintő kapcsolat gyümölcse, hogy a két egyházkerület 2008-ban partnerszerződés keretében határozta meg a szorosabb együttműködés irányait. Ennek megfelelően mindketten töreksenek arra, hogy kölcsönös látogatásokkal ismerjék meg a másik egyházat; része az együttműködésnek a szakmai eszmecsere is, a közös gyülekezeti imanaptár bevezetése pedig a lelki közösség erősítését szolgálja.

EVANGÉLIKUS ZARÁNDOKLAT

A járvány idején tapasztalt bezártság után különösen nagy öröm volt, hogy május 23–29. között a norvég testvérek egy kis csoportját láthattuk vendégül. A látogatás részleteit hónapokon át egyeztettük, izgalommal vártuk, hogy végre találkozzunk. A norvég kapcsolattartónak és csoportvezetőnek, Tormod Remøynek, a Kleivei Evangélikus Egyházközség lelkészének javaslatára a programot egy zarándoklat keretében terveztük meg, amely szintén része az együttműködési megállapodásnak.

A zarándoklat műfaja valóságos reneszánszát éli az utóbbi évtizedben. A pro-

testáns felekezetek is szívesen fedezik fel és gondolják újra ennek a természetközeli spirituális vándorútnak a lehetőségeit. A norvég-magyar zarándoklat szervezésében elsődleges szempont volt, hogy

hadd legyenek a helyi közösségekben, amely egyre csak gyarapodik, és már új gyülekezet plántálásán dolgoznak, valamint hogy miért van egy babahordozó kendő az oltár fölötti keresztre aggatva. A kíváncsiak számára álljon itt néhány szó a teljesség igénye nélkül, ami megvilágítja a jelképet és a szándékot: közvetlen érintkezés, hordozás, születés, biztonság.

Pesthidegkúton Gregersen-Labossa György lelkész, egyházunk zsinata diakóniai bizottságának elnöke beszélt Sztehlo

A kereszt tövében pihentek meg a zarándokok a csobánkai Oszoly-tetőn

a program lelkiségében és tartalmában kidomborodjon az evangélikusságunk, és hogy a norvég testvérek bepillantást nyerhessenek egyházunk mindennapjaiba.

Esztergomban Klimentné Ferenczy Andrea helyi lelkéssel arról beszélgettek a zarándokok, hogy a parányi evangélikus gyülekezet milyen határozott identitással tud jelen lenni a katolikus többségű környezetben, és az ökumenikus együttműködés mennyi gyümölcsöt terem a szolgálatban. Szentendrén Horváth-Hegyi Olivér lelkész beszámolójából megtud-

Gábornak, az embermentő evangélikus lelkésznek a munkásságáról, majd körbevezette a vendégcsoportot a szeretetotthonban. Fodor Viktor, a helyi gyülekezet pástora a szeretetotthon és a gyülekezet szeretetteljes együttéléséről tett biztosságot.

Endreffy Géza lelkész volt a házigazda Budaörsön, ahol a vasárnapi Te Deum istentiszteleten a norvég vendégek találkozhattak Budaörs más testvérgyülekezeteinek – a szlovákiai Felsőszelínek és Sajógömörnek – a tagjaival is. A lélekhez

szólt Váray Ritának, az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem egyházzene szakos doktorandájának az előadása a Lutherkorálokról, csakúgy, mint Bácskai Károly egyetemi docens ihletett gondolatai arról, miként beszél a Szentírás a kicsinyekről.

A norvég testvérek programjának egyházi vonatkozásairól e sorok írója gondoskodott, míg az utazásszervezésben a Pannon Pilgrim vezetője, Hernády Attila segítette a találkozót. A látogatás végül május 28-án az Északi Egyházkerület Óbudán tartott, *Találkozó Veled* című missziói napján teljesedett ki, ahol Tormod Remøy lelkész együtt szolgált az istentiszteleten Fabiny Tamás elnökpüspökkel és Pavlo Shvarts ukrán püspökkel.

ISTEN, EMBER, TERMÉSZET

A zarándoklat csupán a kereteit és az időt adta az ígétanulmányozásnak és az imádságnak. A hagyományos csendesetek formáitól ez abban különbözik, hogy fizikailag is folyamatosan aktívak vagyunk, hiszen „úton vagyunk”.

A programot a reformáció „sola” hitelvi határozta meg. A reggeli és esti áhítatok és előadások során a norvég és a magyar lelkészek gondoskodtak a napi lelki táplálékról (*sola Scriptura*), amelyet a zarándokok egyénileg és közös beszélgetésekben együtt „fogyaszthattak el” (*sola fide*). A természetközelség (*soli Deo gloria*) meghitt környezetet teremtett az ígéről való elmélkedésre (*solus Christus*), és a fizikai igénybevétel emlékeztetett minket arra, hogy kegyelemből élünk (*sola gratia*). A hét inspirációs témáját a görög filozófiából ismert őselemek adták: tűz, levegő, föld, víz és végül gondolat. Ezekből kiindulva zajlottak a beszélgetések Isten ígéről, Isten, ember és a természet kapcsolatáról.

KERESZTEK TÖVÉBEN

A zarándokok útja a Visegrádi-hegységen, a Pilisen és a Budai-hegységen keresztül vezetett Esztergomtól Budaörsig azon a vidéken, amely hazánk szíve volt a történelem folyamán. Középkori utak nyomvonalán haladva olykor vadregényes szurdokvölgyek mélyén járhattunk, majd meredek kaptatókat legyűrve lélegzetelállító panorámát csodálhattunk meg hegycsúcsokról vagy magas dombhátról körbetekintve, ahol éreztük, amint az

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Norvég és magyar testvérek a szentendrei evangélikus templomban

ég magához öleli a földet. Különös élmény volt, hogy az útvonal mentén mindennap adódott egy-egy olyan pihenő, amelyet egy kereszt tövében tartottunk.

Nem véletlen, hogy a keresztek pontosan úgy helyezték el, hogy eltéveszthetetlenül érezze az arra járó: a kereszt uralja a tájat. Jó volt megállni mellette. Ilyenkor még inkább felüdítette a vándorokat a néhány korty frissítő víz a kulacsból, emlékeztetve arra, hogy mennyire rászorulunk mindannyian az élő vízre. Észrevettük, milyen jólesik a fáradó testnek a megpihenés, a fújtató tudónek a megnyugvó lélegzetvétel, milyen jó letenni a hátizsák terhét... Az idő lelassult, és feltárult az a világ, amelyet rendre elmulasztunk észrevenni a hétköznapiok észveszejtő sodrásában. Úgy éreztük, mintha Jézus végig ott lépdelt volna mellettünk, és mint büszke gazda lelkesen megmutatta volna nekünk a birtokát: „Nézzétek, milyen gyönyörűek ezek a vadon erdők! Nézzétek, milyen szép díszei tájnak a kopárok és a sziklás ormok! Nézzétek a szántóimat és legelőimet, a pipacsos mezőimet! Hallgassátok patakjaim csobogását, izleljetek üdítő forrásaim! Hallgassátok csak a madaraim! Hallgassátok a csendem! Halljátok benne a lélegzetem? Halljátok benne a szívem dobogását?” És mi hallottuk és láttuk. Különös utazás volt ez.

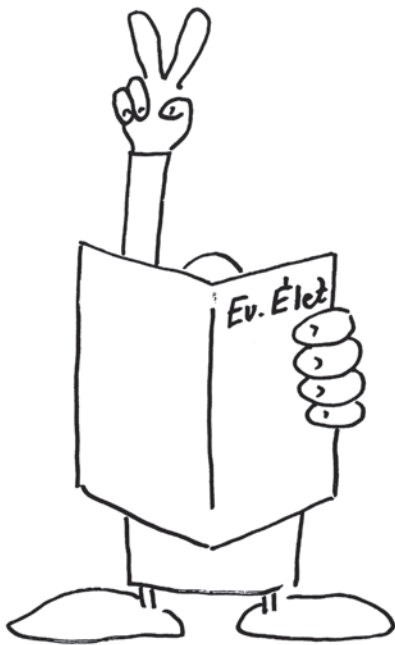
Első nap a Vaskapu-hegyen felfelé kaptatva egy hatalmas kereszt tövében megálltunk, rövid áhítatot tartottunk énekkel és imádsággal, és hagytuk, hogy a szemünk megnyíljon a teremtésben való gyönyörködésre. Megéreztek „az otthon illatát”, és lassan áthangelődünk arra a természetes ritmusra, amelyre eredetileg alkotta Isten az embert. Felszabadultunk ebben a természetes közegben. Magunk mögött hagytuk a hétköznapi, mesterséges görcsöket, az elménk tisztult, a gondolkodás intenzitása természetes léptékbe rendeződött, és a lelkünk fellélegzett, mintha a tenger mélyéről úsztunk volna fel, és az életmentő levegőből habzsolva egyszerre csak megsejtettük Isten szándékát az ember és a teremtett világ iránt.

A zarándoklat utolsó napján a budaörsi Kő-hegyen lévő kereszt tövéből letekintettünk az urbanizált és iparosított tájra, ahol emberek százai élnek mindennapjaikat mókuserékben futva – ahogy mi is szoktunk –, talán a város fölé magasodó keresztre soha föl sem tekintve... Ekkor újra meghallottuk a mellettünk lépdelő Jézus szavait: „Nézzétek! Őrtük vagyok, aki vagyok! Menjetek, és mutassátok meg nekik a keresztemet!”

■ JASPER-MAKAY EMESE

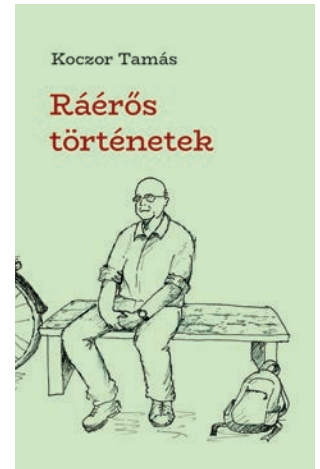
A szerző az Északi Evangélikus Egyházkerület teológiai referense

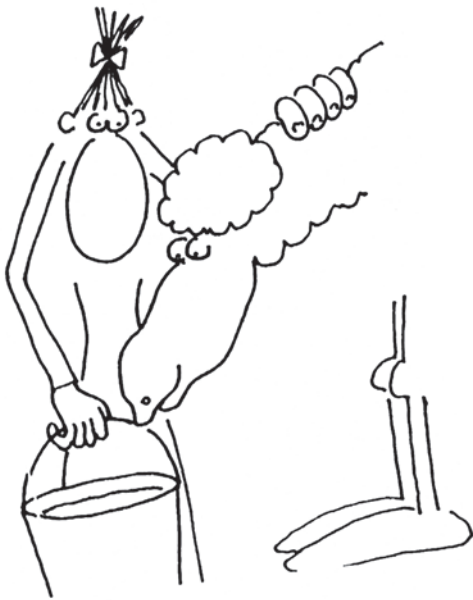
BIBLIAI TOTÓ

Az Izsák és Jákób történetéhez kapcsolódó bibliai totó megfejtését az Evangélikus Élet szerkesztőségének postacímére (1085 Budapest, Üllői út 24.) vagy az evelet@lutheran.hu e-mail-címre várjuk július 4-ig. A helyes megfejtést beküldők között Koczor Tamás Ráérós történetek című könyvét sorsoljuk ki.

I. Kit küldött el Ábrahám, hogy feleséget hozzon a fiának, Izsáknak?

- 1 – unokaöccsét, Lótot
- 2 – egy szolgát
- X – ő maga ment el

II. Mi alapján esett a választás Rebekára?

- 1 – Ő volt a legcsinosabb.
- 2 – Ő adott inni az idegennek és a testvéreinek.
- X – Egyedül ő volt hajlandó idegen földre menni.

III. Hogy hívták Rebeka bátyját?

- 1 – Lábán
- 2 – Betúiel
- X – Náhor

IV. Mit jelent Ézsau neve?

- 1 – vízből kihúzott
- 2 – az Úr megsegített
- X – szőrös

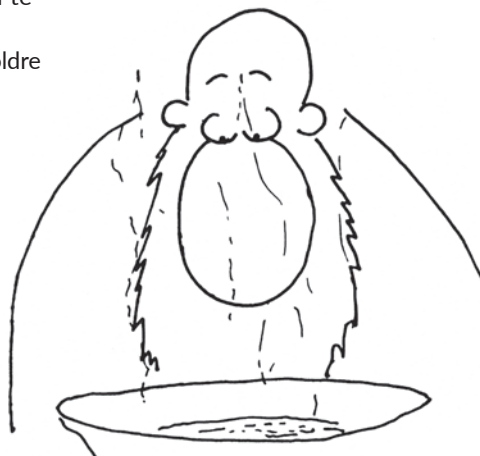

V. Mit jelent Jákób neve?

- 1 – rám tekintett az Úr
- 2 – Isten harcosa
- X – csaló

VI. Miről mondott le Ézsau egy tál lencséért?

- 1 – az eladott juhnyáj áráról
- 2 – az elsőszülöttségi jogáról
- X – az apai áldásról

VII. Ki segítette Jákóbnak az apai áldás megszerzésében?

- 1 – az anyja, Rebeka
- 2 – a felesége, Lea
- X – a testvére, Ráhel

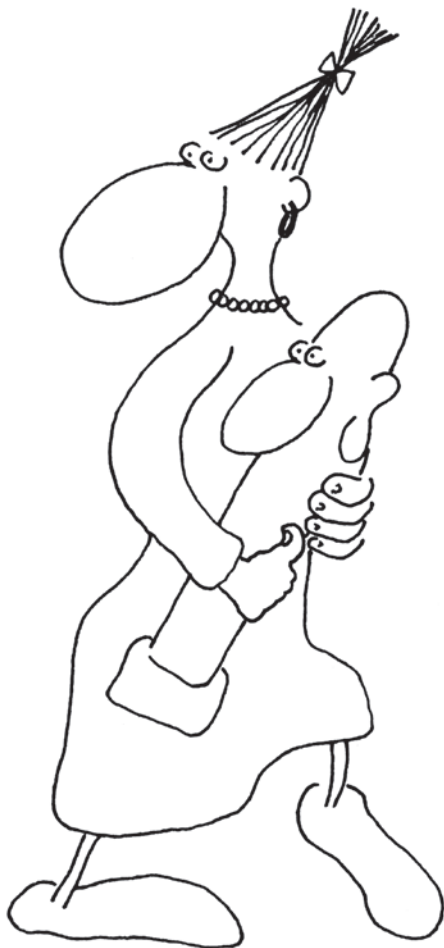
VIII. Hova menekült Jákób Ézsau haragja elől?

- 1 – az unokabátyjához, Lóthoz
- 2 – a nagyapjához, Ábrahámhoz
- X – a nagybátyjához, Lábánhoz

IX. Milyen álmot látott útközben Jákób?

- 1 – Egy égig érő lépcsőn angyalok jártak fel és le. A lépcső tetején az Úr állt, aki megígérte, hogy gazdagon megáldja Jákóbot.
- 2 – Egy égő csipkebokorban az Úr jelent meg, aki megígérte, hogy gazdagon megáldja Jákóbot.
- X – Egy felhőoszlopban az Úr ment előtte, aki megígérte, hogy gazdagon megáldja Jákóbot.

X. Miből készített oltárt ez után az álom után reggel Jákób?

- 1 - a magával vitt fahasábokból
- 2 - a feje alatt levő kőből
- X - az apjától kapott fenőkőből

XI. Kinek segített a mezőn megitatni a juhokat a kútnál?

- 1 - Leának
- 2 - Ráhelnek
- X - Cippóranak

XII. Összesen hány évig szolgált Jákób Ráhel kezéért?

- 1 - egy
- 2 - hét
- X - tizennégy

XIII. Hány fia született Jákóbnak?

- 1 - egy
- 2 - három
- X - tizenkettő

XIV. Hogy hívták a szeretett feleségtől, Ráheltől született első gyermekét?

- 1 - Rúben
- 2 - Benjámin
- X - József

XV. Milyen állatokból lett hatalmas nyája Jákóbnak?

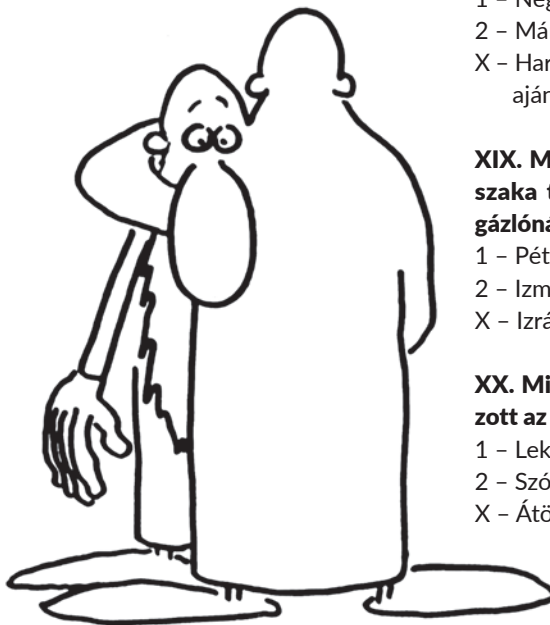
- 1 - a tarkákból
- 2 - a rövidszőrűekből
- X - a fehérekből

XVI. Mit vitt magával Ráhel az apja házából, amikor titokban elköltöztek?

- 1 - a régi babáját
- 2 - a házi bálványt
- X - az ajtótámasztót

XVII. Amikor kibékült Jákób az apósával, egy kőszlopot építettek. Mire volt ez tanú?

- 1 - Arra, hogy egyikük sem megy el mellette a másikhoz ártó szándékkal.
- 2 - Arra, hogy áldozatot mutattak be.
- X - Arra, hogy igazságosan megfelezték Jákób nyáját.

XVIII. Milyen hírt hoztak az előreküldött szolgálk Ézsauról?

- 1 - Négyszáz férfi élén közeledik.
- 2 - Már főzi az ünnepi vacsorát.
- X - Haragjában összetörte a neki küldött ajándékokat.

XIX. Mi lett Jákób új neve, miután éjszaka tusakodott az Úrral a Jabbógázlónál?

- 1 - Péter
- 2 - Izmael
- X - Izrael

XX. Mit csinált Ézsau, amikor találkozott az öccsével?

- 1 - Lekevert neki egy pofont.
- 2 - Szó nélkül otthagya.
- X - Átölelte.

Emeljük magasra Jézus nevét!

Három év után újra Ez az a nap! nagyközönség előtt

A Kárpát-medence, a környező országok fiataljaival együtt újult erővel várakozunk arra, hogy július 23-án a Puskás Arénában magasra emeljük Jézus nevét – mondta el lapunknak László Viktor. Az Ez az a nap! alapítója és fő szervezője a huszonkét évvel ezelőtti kezdeteket is felelevenítve beszélt arról, honnan hova jutott el a rendezvény, amely teret ad annak, hogy felekezeti kereteinkből kilépve együtt tekintsünk arra, aki összeköt minket: Jézus Krisztusra.

– A koronavírus-járvány miatt két *Ez az a nap!* is elmaradt. A kényszerű halasztások miatt mekkora most a várakozás a szervezők, illetve az érdeklődők részéről?

– Kétévnyi coviddal terhelt időszak után ilyen nagyszabású rendezvényt szervezni nem egyszerű feladat. Amikor 2019 áprilisában bejelentettük a következő évi rendezvényt, óriási érdeklődés mutatkozott egész Európából, még intenzívebben pedig a környező országokból, a Kárpát-medencéből. Decemberben indult a jegyértékesítés, és két hónap alatt annyi jegy talált gazdára, amely két telt ház as eseményt jelent a Papp László Budapest Sportarénában. A járvány miatt törölt rendezvények nyomában most a felfokozott várakozás útján járunk, és várjuk, hogy július 23-án fizikailag és

lelkileg is megérkezzünk a Puskás Arénába. Bízom benne, hogy az olvasók közül is nagyon sokan, gyülekezetbe járó, Istent szerető emberek velünk tartanak, hogy kiálljanak Jézus, kiálljanak az élet mellett. A 2020-ra megvásárolt jegyek érvényesek, nem kell újra regisztrálni, jegyet frissíteni, aki akkor megvette, annak csak magával kell hoznia.

– A fellépők névsora mennyiben változott a két évvel ezelőttihez képest?

– A program nyolcvan százaléka azonos. Néhány tengerentúli zenekar annak ellenére sem vállalta a hosszú utazást, hogy a járvánnyal összefüggő korlátozásokat már feloldották. Helyettük olyan, nagy hatású zenekarok érkeznek, amelyek tökéletesen be fogják tölteni a távolmaradók által keletkezett űrt.

– Az esemény egész világot átszövő jellegét egyebek mellett az is jól szimbolizálja, hogy a friss programban ott találjuk a fellépők között a Planetshakerst, amely Ausztráliából érkezik.

– Alig várták már, hogy jöhessenek, ők kerestek minket, mert már nagyon szeretnének kimozdulni, hiszen a rendkívül szigorú járványügyi intézkedések miatt bezárva érezték magukat. Ugyancsak nagy örömmel jön az Egyesült Államokból a Bethel Music, Michael W. Smith, a keresztény zenei élet egyik legmeghatározóbb alakja, valamint Nagy-Britanniából Noel Richards, Martin Smith és Graham Kendrick. Igazi különlegességnek számít a színpadra lépők között a London Community Gospel Choir, akik az *Anglia legjobb hangjai – British Got Talent* – döntőjéig jutottak idén, és Budapesten is meg

fogják mutatni azt a fajta zenét, amiben Isten örömét tapasztalhatjuk meg.

– A hazai keresztény előadók közül kikkel találkozhatunk majd?

– Fellép Pintér Béla, Csiszér Laci, Caramel, Mező Misi, Oláh Gergő, és mellettük még sokan mások.

– A szervezőmunka igencsak sokrétű, hiszen abban is segítik az érdeklődőket, hogy eljussanak az eseményre.

– Így van, az ország hat csücskéből indulnak különvonatok, amelyek összesen huszonegy város érintésével érkeznek Budapestre, illetve a gyülekezeteknek ingyenes különbuszokat is biztosítottunk, hogy senki ne maradjon le a 2022-es *Ez az a nap!*-ről. Egy kifejezetten erre az alkalomra készült, egyedi, díszkötéses Jézus-Bibliával kedveskedünk mindenkinek, aki ott lesz július 23-án a Puskás Arénában.

– Nemzetközi viszonylatban hol lehet elhelyezni jelentőségében az eseményt?

– Huszonnégy évnyi szervezőmunkánk van abban, hogy egy olyan létesítményben tarthatjuk meg a rendezvényt, amelyben elférne Kaposvár vagy Veszprém teljes lakossága. Közép-Kelet-Európa, de talán az egész kontinens legnagyobb szabású felekezetközi rendezvényére készülünk. Az *Ez az a nap!* 2000-ben indult el, amikor a Kossuth tértől a Tabánig vonultunk el mintegy huszonötezen. Ez alapozta meg azt a vágyat, hogy minden évben legyen egy nap, ami más, mint a többi, amikor a saját felekezeti kereteinkből kilépve nem arra figyelünk, hogy mi választ el egymástól, hanem együtt tekintünk arra, aki összeköt minket: Jézus Krisztusra. Akik már voltak *Ez az a nap!*-on, azért jönnek el, mert nem lesz ugyanolyan, mint bármelyik eddigi rendezvényünk, akik pedig még nem voltak, azok azért, hogy átélhessék, ahogyan több tízezer emeljük fel Jézus nevét a nemzet stadionjában. Még vannak elérhető jegyek az Ezazanap.hu/jegy oldalon. (X)

Evangelikus istentiszteletek nyaralóknak – Balaton, Velencei-tó

ÉSZAKI PART

■ Összeállította: GALAMBOS ÁDÁM

Balatonfüred–Dörgicsei Társult Evangelikus Egyházközség

(Balatonfuredievangelikussyulekezet.hu)

Balatonfüred (Bajcsy-Zsilinszky u. 15.): minden vasárnap 9 órakor (a hónap 1. vasárnapján úrvacsoraosztással) • Alsó-Dörgicse: a hónap 2., 3., 4. és 5. vasárnapján 11 órakor • Felső-(Középső-)Dörgicse: a hónap 1. vasárnapján 11 órakor • Kisdörgicse: a hónap 2. vasárnapján 15 órakor • Balatonakali: a hónap 2. és 4. vasárnapján 14 órakor • Felnőtt-bibliaóra Balatonfüreden: minden kedden 17 órakor • Ifjúsági óra Balatonfüreden: minden pénteken 17 órakor. • Német nyelvű áhítat: júliusban és augusztusban kedden 18 órakor Balatonfüreden.

Keszthely és Környéke Evangelikus Egyházközség

(Keszthely.lutheran.hu)

Keszthely: minden vasárnap 10.30-kor • Hévíz: minden vasárnap 16.30-kor • Tapolca: a hónap 2. és 4. vasárnapján 8.30-kor • Sümeg: a hónap 1. és 3. vasárnapján 8.30-kor. Minden hónap 1. vasárnapján úrvacsorai istentisztelet.

Kövágóörs–Révfülöp–Kapolcsi (Sion) Evangelikus Egyházközség

(Kovagoors.lutheran.hu)

Badacsonytomaj (evangelikus imaház, június 19-től): minden vasárnap 8.30-kor • Balatonszepezd (június 19-től): minden vasárnap 9 órakor • Kapolcs: minden vasárnap 15.30-kor • Kövágóörs: minden vasárnap 11.30-kor • Révfülöp: minden vasárnap 10 órakor • Taliándörögld: minden vasárnap 14 órakor.

Mencshely–Nagyvázsony–Szentantalfa–Zánkai Társult Evangelikus Egyházközség

(Mencshely.lutheran.hu)

Zánka: minden vasárnap 8.30-kor • Szentantalfa: minden vasárnap 9.45-kor • Mencshely: minden vasárnap 11 órakor • Nagyvázsony: a hónap 2., 4., 5. vasárnapján 14 órakor • Nemesleányfalu: a hónap 1., 3. vasárnapján 14 órakor.

Veszprémi Evangelikus Egyházközség

(Veszprem.lutheran.hu)

Veszprém (Kossuth Lajos u. 4.): minden vasárnap 10 órakor • Balatonalmádi (Bajcsy-Zsilinszky u. 25.): minden vasárnap 16 órakor.

DÉLI PART

Balatonboglár–Hács–Somogyvámosi Társult Evangelikus Egyházközség

(Erosvar.hu)

Balatonboglár: minden vasárnap 11 órakor • Hács: a hónap 2. és 4. vasárnapján 15.30-kor • Balatonlelle: a hónap 1. vasárnapján a református imaházban 14 órakor • Fonyód: a hónap 1. és 3. vasárnapján a protestáns templomban 9.30-kor • Balatonszemes: a hónap 2. és 4. vasárnapján az evangelikus imaházban 9.30-kor • Balatonfenyves: a hónap 2. és 4. vasárnapján – július elejétől szeptember elejéig – a református imaházban 17 órakor • Somogyvámos: a hónap 2. és 4. vasárnapján 14 órakor.

Kötcsei Evangelikus Egyházközség

Kötcse: minden vasárnap 10 órakor • Balatonszárszó: a hónap 2. és 4. vasárnapján 8.30-kor.

Siófoki Evangelikus Egyházközség

(Siofok.lutheran.hu)

Siófok: minden vasárnap 10 órakor (a hónap 2. vasárnapján úrvacsoraosztással) Balatonkenese: a hónap 1. vasárnapján 14 órakor a református templomban • Zamárdi: a hónap 1. vasárnapján 16 órakor az Aradi utcai imaházban • Balatonföldvár: a hónap 2. és 4. vasárnapján 14 órakor a Bajor Gizi Közösségi Házban (a hónap 4. vasárnapján úrvacsoraosztással) • Balatonvilágos: a hónap 2. és 4. vasárnapján 18 órakor a Club Aliga területén lévő református templomban.

Székesfehérvári Evangelikus Egyházközség

(Szekesfehervar.lutheran.hu)

Székesfehérvár: minden vasárnap 10.30-kor • Gárdony: minden hónap 1. és 3. vasárnapján a református templomban 9 órakor • Fehérvárcsurgó: minden hónap 3. vasárnapján 17 órakor.

„Együtt egyházzá lenni”

*Tudományos konferencia:
ötvenéves a Leuenbergi
konkordia – eredmények,
következmények,
lehetőségek*

A Leuenbergi konkordia aláírásának ötvenedik évfordulója alkalmából az Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) jubileumi rendezvénysorozatot tervez. Ennek keretében 2023. március 9–11. között a Debreceni Református Hittudományi Egyetem ad otthont a jubileumi év kiemelt eseményének, az „Együtt egyházzá lenni” című nemzetközi tudományos konferenciának.

Az alkalom résztvevőivel olyan kérdésekre keressük a választ, mint hogy miben áll a leuenbergi egyezmény egyházi, teológiai és társadalmi-közéleti jelentősége, milyen jövő vár az európai protestánsokra, valamint hol lehet szerepük a béke, a társadalmi igazságosság és a környezet megőrzésére irányuló szolgálatban.

A konferencia tudományos tanácsa – a meghívott előadók túl – várja azok jelentkezését, akik a konferenciafelhívásban megfogalmazott tematika szellemében kívánnak előadást tartani és csatlakozni a különböző szekciók munkájához, vagy érdeklődőként szeretnének részt venni a rendezvényen.

Várjuk a hittudományok, illetve a vallás- és bölcsész tudományok különböző területein tevékeny szakembereket, egyetemi oktatókat, lelkészeket és érdeklődő gyülekezeti tagokat, doktorandusz- és graduális hallgatókat Európa minden régiójából, a GEKE tag egyházaiból és az ökumenikus testvéregyházak részéről is.

A konferencia munkanyelve angol és német. A témajavaslatokat június 1. és szeptember 22. között online lehet benyújtani a konferencia honlapján közzétett szempontok szerint. A jelentkezés feltételeivel kapcsolatos további információk szintén a konferencia honlapján érhetők el: Lk50.reformatus.hu. ■

In memoriam Győr Sándor

(1945–2022)

Győr Sándor 1945. október 8-án született Pomázon, evangélikus-református családba, nehéz körülmények közé. Szülei házasságának megromlása miatt a nagymamához került. A gyermeki szív számára feldolgozhatatlan a szülői elutasítás, főleg úgy, hogy két lánytestvérének ezt nem kellett megélnie. Sajnálatos módon egy idő után a nagyanyja is lemondott róla, így került gyermekotthonba. Szüleivel és testvéreivel elvesztette a kapcsolatot.

Mindezek ellenére erős volt és elszánt. Az Úristen támogatásával megvívta a harcát. Megadatott neki, hogy ilyen előzmények ellenére jelessel érettségizzen a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban. Kiemelkedő képességei voltak. Sokat olvasott, versenyszerűen sakkozott. Felvételt nyert az Eötvös Loránd Tudományegyetem matematika-fizika szakára, az Úristen mégis másfelé terelte az útját.

Már gimnazistaként pártfogósába vette őt egyik diáktársának édesapja, a pécsi evangélikus gyülekezet máig meghatározó emlékü lelkésze, Balikó Zoltán. A sakkpartik után a gimnazista fiú néha már a bibliaórákon is ott maradt. Így terelődött a figyelme a lelkészi hivatás felé. És ebben a családban megélhette a támogató, befogadó szeretetet. A földiekét és az égiekét is. Voltak ugyan anyagi nehézségei, amelyek miatt egy évvel tovább tartottak a tanulmányai, de huszonöt évesen jeles teológiai diplomával indult a szolgálat felé. 1970-ben Káldy Zoltán avatta lelkésszé. Két évvel később a lelkészvizsgán is jeles eredménnyel végzett.

Pécsi segédlelkészként talált olyan társra, aki a szolgálatát is segítő, igazi lelkészfeleségként igyekezett helytállni. Isten ajándékeként a gyermekáldás is megérkezett kisluk születésével. De Győr Sándor tovább harcolt. Úgy érezte, folyamatosan küzdenie kell az elfogadásért, a szeretetért, kivívni az elismerést, bizonyítania magának és másoknak, vállalva akár az összeütközést is felettséssel, munkatárssal.

Hivatásában fáradhatatlan volt: olvasott, írt, konferenciákon vett részt. Szeretett gyermekek között dolgozni, az ő hittanos válaszait, hitük gyermeki megfogalmazásait sajtó alá rendezte, kötetben megjelentette. Sok anyagot gyártott a

hitoktatás segítésére. Bibliai plakátsorozata a határon túlra is eljutott, beleértve az ország és a felekezetek határait is. Bár a modern kor új eszközöket hozott a hitoktatásban, ő szinte haláláig készítette a hittanos szemléltető- és oktatóanyagokat, hogy ezekkel mások munkáját segíthesse.

Sokszorosított magyarul alig hozzáférhető teológiai irodalmat. Összegyűjtötte temetési prédikációit a jövő lelkésznevezettek tanítására és okulására. Örömmel mutatta a munkáját dicséző újságcikkeket, a népes konfirmanduscsoportokról készült fotókat. A *Lelkipásztor* folyóiratnak is rendszeres szerzője volt évtizedekkel ezelőtt.

Kollégák, évfolyam- és kollégiumi társak emlékeznek rá szeretettel, részvétellel. A ma szolgáló lelkészeink között több is van, aki emberileg neki köszönheti az indítást a lelkészi pálya felé. Mindemellett láttuk és ismertük a harcait is. Volt, hogy alulmaradt. Volt, hogy a családi rossz példát követve saját egészségének rombolója lett.

Győr Sándor a lelkészi szolgálatát a csikóstóttósi, az ajkai, az ösküi gyülekezetben végezte, majd létrehozta a pétfürdői missziói gyülekezetet. 2010-ben ment nyugdíjba. Pétfürdőn maradt. Egy ideig még eljárt sakkozni. Rendezte könyveit, az Evangélikus Hittudományi Egyetemnek és egyházunk levéltárának is jutott belőlük.

Kapcsolattartását nagyfokú halláskárosodása is nehezítette. Már évtizedek óta család nélkül élt. Az országos egyház biztosította a lakhatását, de más segítséget nem fogadott el.

Március végén érte súlyos agyvérzés. Két hétig kezelték az intenzív osztályon. Az egyház biztosította számára az állapotának megfelelő intézményi elhelyezést és gondozást, de az odaszállítására már nem kerülhetett sor. Időközben tüdőgyulladást kapott, amelyet már nem tudott legyőzni. A sümegi kórházban halt meg április 22-én.

Kérjük az egyház Urát, adjon neki részt Jézus győzelméből, és fogadja magához megfáradt szolgáját. Pétfürdőn köszöntünk el tőle május 27-én az aznapi igével (1Sám 17,37b): „Hát menj, az Úr legyen veled!”

■ ZSEDNAI JÓZSEFNÉ

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Szimbólumok a mennyezetről

*Kiadónk új kötetének bemutatója
Mátyásföldön*

Teljesen megtelt a budapest-mátyásföldi evangélikus templom a pünkösdi előtti pénteken, június 3-án. Ez alkalommal mutatták be a Luther Kiadó nemrégiben megjelent *Igéző jelek – Keresztény szimbólumok és magyarázataik Luther-idézetekkel* című könyvét és a hozzá tartozó színezőfüzetet.

A Prodám utcai templom eredetijét a jeles evangélikus építész, Sándy Gyula műegyetemi tanár tervei alapján építették Mátyásföld – amely 1950 óta a főváros XVI. kerületéhez tartozik – legszebb részén, a villákkal övezett Erzsébet-ligetben. Az 1949-ben felszentelt eklektikus épület egyházi szimbólumokat és erdélyi virágmintákat megjelenítő fakazettás mennyezetét Scholz Erik festőművész készítette.

1956-ban a bevonuló szovjet csapatok elfoglalták Erzsébet-ligetet is, és nem engedték használni az evangélikus templomot sem. Blatniczky Jenő lelkész több-

évi tárgyalássorozata után a gyülekezet engedélyt kapott a templom lebontására és egy másik telken való felépítésére. Az ifj. Kotsis Iván tervei alapján készült új épületben az eredeti templombelső berendezését használták – így a templom ékességét adó mennyezetkazetták is újra a helyükre kerülhettek.

A harminchat egyházi szimbólumot és négy virágmintát ábrázoló kazetták fotóiból jelentetett meg kötetet a Luther Kiadó. A könyv ötletadója és szerkesztője, Boda Zsuzsa a könyvbemutatón elmondta: hiánypótló kiadványt vehetnek

kezükhöz az olvasók, mert a színes fotók mellett nemcsak a szimbólumok bibliai forrásmegjelölésekkel kiegészített rövid magyarázatai olvashatók, hanem egy-egy Luther-idézet is. Scholz Erik festőművész mennyezetkazettáinak mintáit ábrázolva készült a kötethez egy színezőfüzet is.

A könyvbemutatót Miklósné Székács Judit, a Luther Kiadó vezető olvasószerkesztője vezette. Kérésére Vető István, a gyülekezet lelkésze röviden összefoglalta a templom történetét, míg Széman Richárd fotográfus, a Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ munkatársa a fotók elkészítésének örömeiről és kihívásairól mesélt. Az egybegyűlteket Kovács Péter, Budapest XVI. kerületének polgármestere köszöntötte.

EvÉlet-infó

Kézfogás határokon át

Újra ülésezett a Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület

Bár határok, néha kontinensek választanak el egymástól, lélekben és Krisztusban mindvégig egyek vagyunk. Ennek jegyében töltötték el a Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület tagjai két napot testvéri közösségben, egymás megismerésének igényével június 7-8-án Budapest II. kerületében, a Klebelsberg-kastélyban.

A határon túli magyar nyelvű evangélikus istentiszteleteket tartó lelkészek 2006 óta rendszeresen találkoznak és tanácskoznak, hogy egymás szolgálatát megismerve erősítsék és építsék a magyar nyelvű evangélikusságot. Az egyházunk országos irodájának ökumenikus és külügyi osztálya által szimbolikus helyszínre szervezett idei találkozón a testület tagjai visszatekintettek az előző évre.

A HOSSZÚ TÁVÚ ÉPÍTKEZÉS REMÉNYÉBEN

Szemerei Jánosnak, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökének az áhítata után Cselovszkyné Tarr Klára Klebelsberg Kuno egykori vallás- és közoktatásügyi miniszternek a Trianon utáni konszolidációt kialakító kultúrpolitikájáról tartott előadást. Az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának vezetője rámutatott, hogy a klebelsbergi kultúrpolitika tudásalapú volt, kiterjedt az oktatásra, az intézményrendszer fejlesztésére ugyanúgy, mint a nemzetközi kulturális kapcsolatok építésére. „Klebelsberg vallotta, hogy Magyarországot megtartani és nagyvá tenni nem karddal, hanem könyvekkel lehet” – mondta az osztályvezető.

Az evangélikus láthatóság kérdéséről Zászkaliczky Anna Eszter beszélt. Az országos iroda kommunikációs referense a Magyarországi Evangélikus Egyház közelgő nagyobb rendezvényei, illetve az egyházat is érintő események közül a július 13-17. között Gyulán megrendezendő Szélerózsza evangélikus ifjúsági találkozót, az evangélikus presbiterek szeptember 24-i országos találkozóját, valamint az ősszel esedékes országos népszámlálást emelte ki.

Az előadásokat követő beszélgetésen Mészáros Tamás nyugati egyházkerületi felügyelő hangsúlyozta: „Ezek a programok arra irányulnak, hogy magunkat mozgósítsuk, másokat megszólítsunk.”

HATÁRON TÚLI GYŰLEKEZETEK JELENE

A Fabiny Tamás elnök-püspök által moderált napon a tanácskozó testület tagjai beszámoltak a határon túli evangélikus gyülekezetek helyzetéről. Minden jelen lévő lelkész gyülekezeteiben jelentős erőfeszítéseket tettek a koronavírus-világjárványban érintett, rászoruló testvérek megsegítésére, az ukrajnai háború okozta krízishelyzetben pedig komoly adomány- és humanitárius akciók is indultak.

Fehér Attila, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház Kolozsvári Egyházmegyéjének espese, a püspöki hivatal főtanácsosa ismertette: az egyház böjti vesperasorozatot indított, amely elsősorban a negyven-ötven év közötti korosztályt szólította meg. Az esperes szólt a kolozsvári Bach-maratonról, az apácai és a simonyifalvi templom felújításáról is. „Az ifjak bekapcsolódtak az egyház életébe” – mondta a megerősödő ifjúsági munkáról.

A bécsi és a grazi gyülekezet életéről Wagner Szilárd bécsi lelkész beszélt, bemutatva a világjárvány alatt kiépített digitális infrastruktúrából adódó missziói lehetőségeket, a gyülekezeti újságot, és szólt új szolgálatok elindításáról is, valamint ismertette az ausztriai lektori rendszert. Mesmer Ottó burgenlandi lelkész a beszámolójában kitért az aszsimiláció kérdésére, valamint rámutatott, hogy Ausztriában is megfigyelhető a vallást nem gyakorló fiatalok arányának rohamos növekedése. Érintette az Ausztriai Evangélikus Egyház személyi változásait is.

Gémes Pál, az idén hetvenöt éves Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet pástora tájékoztattott a közösség jelenéről, valamint szólt a Németor-

szági Magyar Ajkú Protestáns Gyülekezetek Szövetségének működéséről. Kitért arra, hogy idén két teológushallgató, Jávori Fülöp és Mórotz Réka Rebeka ösztöndíjként vesz részt a gyülekezet életében.

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség szerteágazó szolgálatáról Pócze István lelkész elmondta: jelenleg tizenhárom gyülekezetben zajlik az egyházi élet; állásban egyetlen lelkész van, ő látja el a közösséget. Felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy ez több szempontból is kihívást jelent: a hatalmas távolságok nehezítik a kapcsolattartást, a kazuális szolgálatok végzését, az istentiszteletek megtartását.

A tanácskozásba online csatlakozott be Tamásy Éva egyesült államokbeli lelkész. Szólt az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciáról, az Erős Vár újságról, óvodájuk működtetéséről. Ismertette a szerteágazó gyülekezeti életet, valamint beszélt a magyar iskoláról, a vasárnapi iskoláról és a bibliaórai alkalmakról is. Elmondta, hogy jelenleg Balázs Fanni és Hegedűs Kende teológushallgatók szolgálnak ösztöndíjként Clevelandben.

Andrejek-Györfi Judit a szlovéniai szolgálatról elmondta, hogy az utóbbi időben Ljubljánban is elindult a gyülekezetplántálás. Ennek keretében kéthetente tartanak magyar nyelvű ökumenikus istentiszteleteket, gyermekfoglalkozásokat. A lelkész szólt a pártosfalvi templom felújításáról is, amely egyházunk támogatásával valósult meg.

A felvidéki, szlovákiai magyar nyelvű evangélikus gyülekezetek életéről Nagy Olivér alsószeli lelkész és Lóczy Tibor lelkészjelölt adott átfogó tájékoztatást. Szóltak a hosszúszei templom felújításáról, a testvérkapcsolatok ápolásáról, a konfirmációi és hitoktatási szolgálatról. A tanácskozás második napján Végh Szabolcs projektmenedzser és Lóczy Tibor a várhatóan ez év őszén Tornalján megnyíló közösségi házat mutatta be.

Tölgyesi Ágnes, az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának

diaszpórarreferense a venezuelai magyar ajkú gyülekezet életéről beszélt, valamint ismertette egyházunk azon törekvését, amely a határon túli magyar nyelvű evangélikus gyülekezetek iratanyagának feldolgozását és digitálisítását célozza.

HÁBORÚBAN IS SEGÍTENI

A tanácskozás második napján Kondor Péter déli egyházkerületi püspök és Pröhle Gergely országos felügyelő elnökölt. Mészáros Attila, az országos iroda menekültügyi referense egyházunk segélyezési hálózatáról nyújtott széles körű áttekintést, míg Krámer György országos irodaigazgató az egyházunk székházában működő ukrán iskolát mutatta be.

Az egyházunkkal kapcsolatos aktuális kérdésekről Szemerei János püspök és Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő beszélt. A közelgő programokon túl szóltak arról, hogy egyházunkban 2023 a konfirmáció és az elköteleződés éve lesz; tájékoztatást adtak a lelkesítő és hitoktatói életpályamodellekről és a másoddiplomás lelkészképzés lehetőségeiről, valamint beszámoltak az egyházon belüli építő párbeszéd jegyében megtartott június 2-i zsinati vitanapról. Ismertették az egyházunk és a magyar állam közötti megállapodás keretében elkezdődött templom-, gyülekezetiterem- és parókiafelújításokat.

Maradás, elvágódás, elvándorlás – a kárpátaljai magyarság jelene, jövője és a segítségnyújtás lehetőségei címmel tartott kül- és belpolitikai vonatkozásokat is átfogó és informatív előadást Bacskai József. Magyarország ungvári főkonzulátusának főkonzulja a háború borzalmáról, a hosszú távú humanitárius, társadalmi és gazdasági hatásairól szól, majd kiemelte, hogy jó megtapasztalni azt a széles körű egyházi, civil és társadalmi összefogást, amely az elmúlt időszakban az Ukrajnában maradt vagy onnan menekülni kényszerült testvérek felé irányult. Beszámolt a háború miatt Kárpátalján is nagy számban érzékelhető ki- és bevándorlásról, valamint tájékoztatott a magyar kormány által nyújtott segélyezésről is.

A Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület következő ülése 2023. június 1–3. között lesz Kolozsváron.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A nyelv más, az örömhír ugyanaz

Orgonaszentelés Dunaújvárosban

Ünnepélyes keretek között szentelték fel pünkösdhétfőn a dunaújvárosi evangélikus templom Fellbachból érkezett grandiózus hangversenyorgonáját. A szakrális hangszeret dr. Finta Gergely orgonaművész koncert keretében mutatta be a híveknek.

FOTO: SZABÓ SZABOLCS ENIKÓ / DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

„Tud valaki olyan gyülekezetről, ahol orgonát keresnek?” – ezt a kérdést tette fel Julian Scharpf, a németországi fellbachi Melanchthon-templom lelkésze a *Twitteren* 2021 januárjában. Ahogy erről a 2021. augusztus 22-i lapszámunkban már beszámoltunk, így indult a nem éppen mindennapi történet, amelynek örömteli zárásaként pünkösdhétfőn Kondor Péter déli egyházkerületi püspök ünnepi istentisztelet keretében szentelte fel a dunaújvárosi evangélikus templom új büszkeségét, a fellbachi orgonát.

A grandiózus Weigle-hangszer 1970-ben épült, és évtizedeken át a Melanchthon-templomban szólt. A hangszeret Varga László mester és csapata építette fel advent idején a dunaújvárosi evangélikus templomban. Mint az átadáson többen kiemelték: az orgona remekül illeszkedik a helyi templom építészeti stílusához, olyan, mintha évtizedekkel ezelőtt ide tervezték volna.

Az istentisztelet után dr. Baráth Károly, a Dunaújváros–Kisapostagi Társult Evangélikus Egyházközség felügyelője röviden bemutatta az orgona történetét, majd köszönetet mondott mindazoknak,

akik segítséget nyújtottak abban, hogy a fellbachi hangszer Dunaújvárosban találhasson új otthonra.

Házigazdaként Stermeczki András evangélikus lelkész olvasta fel a fellbachi evangélikus közösség levelét: „Pünkösöd ünnepén arra emlékezünk, hogy az első keresztyéket miként töltötte el a Szentlélek olyannyira, hogy mindenki a saját nyelvén hallhatta az Úristen csodálatos tetteit. Eltérő nemzeti hovatarozásuk, nyelvük nem jelentett akadályt abban, hogy érezzék a hitbéli testvériséget. Évtizedeken át németül szólalt meg az ének a fellbachi orgona kíséretében, mostantól pedig magyarul énekelnek majd csodálatos hangja mellett a testvérek. A nyelv más, de az örömhír és annak üzenete mindig ugyanaz marad!”

A felszentelt orgonát hangverseny keretében dr. Finta Gergely egyházzenész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének vezetője mutatta be a közönségnek. Az ünnepség zárásaként orgonatörténeti kiállítás nyílt a gyülekezeti teremben.

■ SZABÓ SZABOLCS
Forrás: Duol.hu

Sziget és híd

A szomszédságról a szomszédban – elnök-püspöki látogatás ausztriai evangélikusok között

Az ausztriai magyar gyülekezeteket látogatta meg a május 21–22-i hétvégén Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke. Bécsben az egyik osztrák gyülekezetben is igét hirdetett, Grazban pedig az istentisztelet keretében Szeitl-Eibinger Zita lektori szolgálatának kibővítését és megáldását ünnepelte a közösség.

Az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet – tagjainak magyar identitásából fakadóan – egyszerre „sziget” és „híd” az Ausztriai Evangélikus Egyházban. Diaszpóragyülekezetként küldetése, hogy magyar nyelven hirdesse az evangéliumot. Ezzel segíti a hozzájuk érkezők beilleszkedését az osztrák lutheránusok közé.

A gyülekezet feladatköre az egész ország területére kiterjed. Bécsben, a Feltámadás-templomban (Auferstehungskirche) és Grazban, a Megváltó-templomban (Heilandskirche) havonta van istentisztelet, az alkalmakat mindig szeretetvendégség követi. A lelkész – 2018 szeptembere óta Wagner Szilárd – magyar

és kétnyelvű szolgálatokat végez. Örömteli hír, hogy a keresztelesek száma általában meghaladja a temetéseket.

A gyülekezet eredeti, a magyarországi rendszerváltást megelőző küldetése erősen átalakult. Jelenleg is fontos a közösségépítő funkció, bár a tagsága állandóan változik. Bécsben elsősorban fiatal felnőttek, középkorúak és az idősebb korosztály tagjai látogatják az alkalmakat, Grazban sok a fiatal, kisgyermekes család.

A mai gyülekezet jogelődje az Ausztriai Magyar Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat, amely a létrejöttékor még nem integrálódott szervesen az osztrák egyházba. Ennek élére 1956-ban nevezték

ki Szépfalusi Istvánt mint menekültgondozó lelkészt; feleségével, Szépfalusi-Wanner Marthával együtt évtizedeken át támogatta az Ausztriába menekült magyarokat. A gyülekezet hivatalosan 2003-ban alakult meg az Ausztriai Evangélikus Egyház részeként. (A gyülekezet honlapja: *Evangelikus-at.com*.)

Fabiny Tamás elnök-püspök ausztriai látogatása szeretetvendégséggel kezdődött a bécsi Feltámadás-templomban. Nyitóáhitatában a püspök az összefogás fontosságára hívta fel a figyelmet. Ez nemcsak milliók együttes cselekvését jelentheti, hanem a szűk körben végzett imádságot is, „ha ketten vagy hárman egyetértéssel Jézus nevében” (Mt 18,18–20 alapján). De az összefogás a nagycsaládban, a helyi és a nemzeti közösségekben is létrejöhet. Ehhez együttes elhatározásra van szükség. A közelmúltban elhunyt Görgey Gábor író a *Nincs közös akarat* című versében erről így ír:

Fabiny Tamás püspök a bécsi magyar gyülekezet tagjaival

FOTÓK: AUSZTRIAI MAGYAR EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZET

Wagner Szilárd lelkész megáldja Szeitl-Eibinger Zita lektort a grazi magyar gyülekezetben

Valahányszor minden lakó
Egyszerre sóhajt,
A bérház fölemelkedik,
Mint egy kivilágított léghajó,

Csakhogy egyszerre sohasem
Sóhajt minden lakó,
Ezért nem emelkedik föl a bérház,
Mint egy kivilágított léghajó.

Az áhítat után néhány fontos, a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintő kérdés került elő irányított beszélgetés keretében, de szó esett történelmi, egyháztörténeti témákról is.

A tartalmas délután folyamán szóba került két olyan kezdeményezés is, amely az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezetből indult ki. Az 1956-os forradalom hatvanadik évfordulójáról 2016-ban a gyülekezet a menekülteket segítő lelkész, Szépfalusi István tevékenységének bemutatásával emlékezett meg egy korabeli dokumentumokat és fényképeket bemutató kiállítással. A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójához, 2017-hez kapcsolódva pedig elkészült a bécsi Kunsthistorisches Museumban (Szépművészeti Múzeum) őrzött, 1538–1540-ből származó mömpelgardi oltár kicsinyített, pontos másolata. [A gyüle-

kezet tagjának, Páll Csilla művészettörténésznek a kezdeményezésére a replika a Soproni Egyetem Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Karának faipari tanüzemében készült. Páll Csillával interjú olvasható az *EvÉlet* 2019. november 17–24-i számában *Képes evangélium hazai vándorúton* címmel. – A szerk.] Felmerült, hogy a kiállítást magyarországi gyülekezetekben és intézményekben is érdemes lenne bemutatni, illetve az oltármásolat is – 2019 után ismét – útra kelhetne.

Másnap, Rogate vasárnapján előbb a főváros ottakringi (osztrák) gyülekezetében – ahol Wagner Szilárd igazgató lelkészként szolgál –, a Márk-templomban a délelőtti istentiszteleten folytatódott a szomszédság tematikáját feldolgozó prédikációsorozat. Az alapige (Mt 5,23–36) kapcsán Fabiny Tamás itt azt emelte ki, hogy a szomszédok közötti kapcsolatokban – legyen szó akár országokról, akár egyházakról – az egyháznak a megbékélés ügyét kell szolgálnia. A 20. század ökumenikus kezdeményezései, szervezetei örvendetes módon hozzájárultak a felekezetek közötti együttműködéshez és a párbeszédhez. Az ukrajnai válság is rádőbbsített a szomszédok békétlenségének tragikus következményeire. A *Hegy*

A lektori („felolvasói”) szolgálat az ausztriai – és a németországi – evangélikus egyházban az egyház által elismert önkéntes feladat. Az istentiszteleten elhangzó igék, imádságok felolvasása természetesen minden gyülekezeti tag számára lehetséges; az ezt meghaladó tevékenységre a lektor szervezett egyházi képzések keretében készül fel. A teológiai kurzusok elvégzése önálló istentiszteletek tartására, saját prédikációk készítésére, kazuális szolgálatok elvégzésére és az úrvacsora kiszolgáltatására jogosítja. A lektort a gyülekezet presbitériuma bízza meg, így szolgálata egy konkrét gyülekezethez kötődik, és a gyülekezet lelkészeivel szoros együttműködésben valósul meg.

Szeitl-Eibinger Zita Budapesten született 1988-ban, Érden nőtt fel négygyermekes család első gyermekéként. Tizenhárom éves kora óta végzett kántori szolgálatot Érden, Budakeszin és Budahegyvidéken. A grazi Kunstuniversitáten (Művészeti Egyetemen) végzett zongora, orgona és kamarazene szakon. Diplomamunkáiban Peter Eben *Hiob (Jób)* orgonaciklusát, illetve a *Jakob álma* című zeneművet ismertette. Jelenleg zenetanárként dolgozik egy stájerországi zeneiskolában. 2017 óta végez lektori szolgálatot az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet grazi közösségében.

beszéd példája szerint nekünk, keresztényeknek a béke szolgálatába kell állnunk. Úgy tölthetjük be ezt a küldetést, ha mi magunk is megbékéltünk.

A látogatás záróakkordjaként Fabiny Tamás a grazi magyar gyülekezetben is látogatást tett. A Megváltó-templomban az imádság fontosságára hívta fel a figyelmet. Az egyes ember imádságos gyakorlata mellett az egész egyház életét az Istenhez való közeledésnek kell meghatároznia. Imádságunk legyen ökumenikus, hassa át az egymásért vállalt szolidaritás. Vegyük komolyan Pál apostol szavait: „...szüntelenül imádkozzatok...” (Lk 21,36)

Ezen az úrvacsorai istentiszteleten került sor Szeitl-Eibinger Zita lektori szolgálatának kibővítésére is – ezután önálló igehirdetéssel és az úrvacsorai ünnep vezetésével is szolgálhat a közösségben.

■ SZENTPÉTERY MIKLÓS

Miskolci intézményjubiläum

Az Evangélikus Tanítóképző Intézet kényszerűségből, a trianoni döntés következtében kezdte meg működését Miskolcon, ahová eredeti székhelyéről, a határokon kívül került Eperjesről költöztették. Az 1920. évből már feljegyzések vannak arról, hogy a jogászképzés után a tanítóképzés is megindult a városban. Erre emlékeztek csendesnap keretében június 1-jén – a járványhelyzet miatt ez évre halasztva a századik évforduló megünneplését – a Kossuth Lajos Evangélikus

Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnáziumban, amelynek főépületében egykor a tanítóképző működött.

A jeles alkalomból a miskolc-belvárosi evangélikus templomban istentiszteletet tartottak – dr. Fabiny Tamásnak, egyházunk elnök-püspökének és Pethő Judit iskolalelkésznek a szolgálatával – az oktatási intézmény diákjainak és pedagógusainak.

Az egész napos jubileumi program részeként előadást tartott dr. Csák Csilla, a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánja, dr. Csepregi Zoltán egyháztörténész-professzor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora és Pethő Judit iskolalelkész.

Vígh Roland, az iskola igazgatója a beszédében hangsúlyozta: „Azt a kort, amiben élünk, nem mi választjuk meg. Azonban a mi feladatunk, hogy olyan társadalmat építsünk benne, amire büszkék lehetünk. Ebben van az egyik legnagyobb feladata az iskolának is.”

■ O. E. – P. J.

FOTÓ: SOMOGYI ANDRÁS

EVANGÉLIKUS
Élet

A Magyarországi
Evangélikus Egyház lapja
Megjelenik kéthetente

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: evangelikusélet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
 • Előfizetés: kiado@lutheran.hu • Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519.
 Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ball@lutheran.hu)
 • Főszerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu) • Hírszerkesztő: VITÁLIS JUDIT (judit.vitalis@lutheran.hu) • Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
 • Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com) • Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu) • Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.ball@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu), HEGEDŰS ATTILA – Ifjúság (attila.hegedus@lutheran.hu), TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu), DR. ECSI D. ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu), BODA ZSUZSA – Népszerű teológia, Evangélikus arcképcsarnok (bodazsuzsalutherkiado@gmail.com) • Kiadja a Luther Kiadó (kiado.lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518 • Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó igazgatója (balint.antal@lutheran.hu) • Nyomdai előállítás: *MondAt Kft.* (2600 Vác, Nádas utca 2.) www.mondat.hu; Felelős vezető: NAGY LÁSZLÓ • Árusítja a kiadó. • Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302 (nyomtatott), ISSN 1787-0313 (online)
 • Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft, egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft. A lap digitálisan is előfizethető a Luther Kiadó webáruházában. • Digitális előfizetés negyedévre 1950 Ft, fél évre 3900 Ft, egy évre 7800 Ft. Egy digitális lapszám ára: 450 Ft. • Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. • Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
 • Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

ORATIO OECUMENICA

Istenünk, mennyei Atyánk! Hálát adunk neked, hogy írott és hirdetett igédben, különösen is az értünk emberré lett, életét értünk áldozó, föltámadott és élő Igédben, Jézusban minket is megszólítasz. Ígérted, hogy meghallgatod imádságunkat, ezért bizalommal és reménységgel szólítunk meg téged.

Könyörgünk egyházadért, benne evangélikus felekezetünkért és a nekünk lelki otthont adó gyülekezetért. Igéd és Szentlelked által teremtsd, erősítsd, újítsd meg mindannyiunkban az élő hitet, reménységet és szeretetet.

Könyörgünk az igehirdetőkért, hogy hűségesek maradjanak a rájuk bízott evangélium hirdetésében akkor is, ha ezért mellőzést, megvetést vagy akár szenvedést is kell hordozniuk. Add, hogy igéd elérje célját mindenki szívében és életében, aki olvassa és hallgatja. Könyörgünk, hogy igéd bölcsessége és józansága töltsd be azokat, akik a vezetés és a tanítás felelősségét hordozzák. Add, hogy igédből merítsünk reménységet, hiszen körülöttünk és bennünk is gyakran a kilátástalanság félelme ver gyökeret.

Könyörgünk, adj a betegeknek gyógyulást, a megfáradtnak új erőt, a szomorkodóknak vigasztalást. Áld meg azokat, akik az irgalmas szeretet cselekedeteivel élnek és dolgoznak közöttük, értük. Erősítsd és bátorítsd a haldoklókat és hozzátartozóikat.

Könyörgünk, adj békét a mi időnkben is. Add, hogy véget érhesen a háború és a vele járó felmérhetetlen szenvedés. Adj nekünk teremtett világod iránt felelős szívet és értelmet, hogy tőled kapott küldetésünk felelőségének tudatában törekedjünk védelmére és gondozására.

Hallgass meg minket, Urunk, és ne vétkeink szerint bánj velünk, hanem túláradó irgalmad mértéke szerint, szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

Ámen.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ZSID 12,22–29

Rendíthetetlen országot kaptunk

Minden változik. A mai időkben is tapasztalhatjuk, hogy minden megrendülhet körülöttünk, amit eddig biztosnak hittünk. Életünk biztosnak vélt alapja csúszhat ki egyik pillanatról a másikra a talpunk alól. Betegség, háború, pénzromlás, természeti katasztrófák – a legváratlanabb helyzetekben, biztosnak, kiszámíthatónak hitt időszakokban is ránk törhetnek. Semmi sem örök és változatlan.

A levél szerzője azokat bátorítja, akik egy kiszámíthatatlan, elméjében megháborodott császár kényuralmát kénytelenek elviselni, a keresztényüldözés legvéresebb időszakát elszenvedni. Ők napról napra élék át, hogy semmi sem biztos, bármikor halál lehet a részük. Nekik s közvetve nekünk is beszél az apostol egy rendíthetetlen országról, amelyet Istenünk készített nekünk.

A java még hátravan. Ezt az országot nem lehet megszerzeni, megvásárolni, elfoglalni, ide nem lehet emigrálni, ezt az országot kapjuk ajándékként. A föld és az ég, az egész teremtettség megrendülése után marad meg az, ami rendíthetetlen. Isten uralma, a menny és föld Urának erőtere, ahol mi is helyet kaptunk. Az elmúló után az örökkévalóság, amelyről Pál apostol azt írta: „*Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az őt szeretőknek.*” (1Kor 2,9)

Tapasztaljuk, hogy változik, pusztul minden körülöttünk, de a végső nagy megrendülés még előttünk van. Ez az utolsó nagy összeroppanás az új, a rendíthetetlen megszületését hozza majd el. A változás, a változtatás, az egész teremtettség megrendítésének ideje Istenünk kezében van. Ezért nem félelemmel, hanem bizalommal tekintünk előre.

Ez a bizalom hálát szül bennünk. A hála pedig azt a vágyat, készséget, hogy életünket annak az Istennek a szolgálatába állítsuk, aki életet munkál még a megrendüléseken és a végső nagy összeroppanáson keresztül is.

Reménységgel nézzünk előre. Az életünket és a világ életét hordozó, a változásokat kézben tartó Isten hív, hogy csatlakozzunk hozzá, fogadjuk el azt a szövetséget, amelyet Krisztus értünk való áldozatán keresztül ő köt velünk. Gyermekeiként akar végigkísérni minket az úton, amíg hozzá nem érkezünk. Hol szelíden, halkan, hol hangosabban szólít, de hívása mindig értünk történik. A sokféle, körülöttünk felhangzó csábító, ijesztő, hívogató hang közül az övére érdemes figyelni.

Megkapó volt olvasnom egy kisgyermekről, akinek veszélyhelyzetben is biztonságot nyújtott az Isten országának tudata. Szenczy Sándor, a Baptista Szeretetszolgálat egykori vezetője mondta:

„

„Koszovóba a családommal együtt mentem. Emlékszem, a fiam öt éves volt, együtt aludt a család egy házban, amikor belőttek az ablakon. Megkérdezte:

- Apu, a mennysországban is van legó?
- Igen, fiam, persze, csak aludjál – válaszoltam.
- És aranyból van? – kérdezett újra.

Sokat emlegettem neki, hogy Isten mindig a legjobbat akarja nekünk, arra gondolt, akkor a legó csakis aranyból készülhet. Vagyis a maga módján megértette, hogy Isten kezében vagyunk...”

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ - FOTÓ: CONSTANTINOS KOLLIAS / UNSPLASH.COM

Ezzel szemben szomorúsággal tölt el, hogy egy nyugdíjas-klub havi taggyűlése mindig ezekkel az éneksorokkal zárul: „Az élet egy színes álmódás, / és nincs felébredés. / Ha elszáll a színes látomás, / a sír megásva kész. [...] Az élet úgyis továszáll, / a sír magába zár. / Szeressük egymást, gyerekek, hisz minden percért kár!”

Inkább hasonlítsunk a Krisztusban bízó kisgyermekhez, aki képes a fenyegető veszélyen, a halálon is túllátni, látni a meny nyet, a menny szépségét, ragyogását. Ne álljon meg tekintetünk a sírnál, a földi lét utolsó állomásánál, ne retentsen minket a teremtettség megrendülése, hanem nézzünk mi is messzebb. Nézzünk előre, Krisztusra, arra a rendíthetetlen országra, amelyet ajándékuul kaptunk.

■ KARL JÁNOSNÉ CSEPREGI ERZSÉBET

Imádkozzunk! Istenünk, a te kezedbe tesszük le életünket. Vészek, változások közepette te hordozz, vezess, őrizz. Tarts meg minket akaratod szerint ebben az életben és az örökkévalóságban örömminkre, neved dicsőségére. Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 26.) *Békességet hagyok nektek, az én békeségemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalanokdjék a ti szívetek, ne is csüggedjen!* Jn 14,27 (Zsolt 71,20; Lk 14,[15]6–24; Ef 2,[11–16]17–22; Zsolt 36) A világ urainak aszerint fontos hol a háború, hol a béke, hogy éppen melyik szolgálja inkább az uralmukat. Sajnos a béke ezen a világon sokszor nem egyéb, mint vihar előtti csend. A világ urai legfeljebb úgy adnak békét, hogy valamivel lekötnék, idei-óráig elfeledtetik bajainkat, miközben rendszerint még nagyobbakat okoznak. A Szentírás tanítása szerint azonban a béke nem egyszerűen a háború hiánya, nem figyelemelterelés, hanem az isteni teremtés és üdvösség rendjének érvényesülése a világban. Krisztus ma is azzal erősít, hogy akármilyen ez a világ, az általa adott lelki békét, az örök élet előízét nem nyomhatja el.

Hétfő (június 27.) *Néped ezt mondja: Nem következetes az Úr! Pedig ók nem következetesek.* Ez 33,17 (Ef 5,10; Péld 9,1–10; Bír 9,1–6) Az ember mindennél könnyebben hajlik arra, hogy háritson, mást okoljon, másra vetítse ki hibáit, bűneit. Ha útjai, azaz élete, cselekedetei nincsenek összhangban Isten akaratával, akkor még attól sem riad vissza, hogy őt hibáztassa. Már a Szentírás elején ezzel szembesülünk. Mai igénk (is) azt mondja, hogy az Úr útja, akaratá csak egyféle mércének felel meg. Ő az, aki teljes joggal kéri számon híveitől a „kettős mérce” alkalmazását. Háritás helyett inkább nézzünk magunkba, és nézzünk fel az Úrra.

Kedd (június 28.) *Nem tántorodom meg, mert [az Úr] a jobbomon van.* Zsolt 16,8 (ApCsel 26,22; 2Móz 2,11–15[16–22]23–25; Bír 9,7–21) Az Újszövetség népének különösen is fontos ez a zsoltár, mivel pünkösdkor Péter ezzel világította meg a Dávid és Krisztus közötti különbséget (ApCsel 2,25–28). Nem a mégoly tiszteletreméltó Dávid, aki halandó ember volt, támadt fel, és ment a mennybe, hanem Krisztusról próféta. Hiszen, mint előtte mondja, „lehetetlen volt, hogy a halál fogva tartsa” (ApCsel 2,24). A Szentlélek munkája az ebben való bizonyosság. Ezért nem kell megtántorodnunk, ezért tudjuk igazán magunk mellett az Urat.

Szerda (június 29.) *Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, Jézus Krisztust.* Jn 17,3 (5Móz 30,19; Mk 1,40–45; Bír 9,50–57) A különböző vallásokban állandóan előkerül, hogy az élet forrása ne tudná-e halhatatlanná tenni az életet, ha akarná, és ha igen, akkor hogyan lehet kiérdemelni. Főpapi imájában, tekintetét az égre

emelve Krisztus nagyon egyszerűen foglalja össze, hogy mit jelent az örök élet: helyes ismeretet. Helyes ismeretet csak az egyedül igaz Isten adhat. Annak ismeretét, hogy Krisztus a mi bűneinkért halt meg, és feltámadásával legyőzte a halált mint bűneink büntetését. Ezért jött közénk, és lett az örök élet forrása. Mi bármit teszünk, nem tudjuk „kiérdemelni”.

Csütörtök (június 30.) *Mária mondta: Mert nagy dolgokat tett velem a Hatalmas, és szent az ő neve.* Lk 1,49 (2Móz 15,2a; Mt 15,29–39; Bír 13,1–25) Mária ezt úgy mondhatta, mint senki más a történelemben, hiszen ő a Hatalmas különleges eszköze volt. Mégpedig abban, hogy a Megváltó magára vette emberi testünket. De mivel magára vette emberi testünket, mindannyian a „nagy dolgok” részesei lettünk. Nem a mi érdemünk, „csak” hálával kell fogadnunk. A Megváltó anyjának hálaadása, a *Magnificat* sorai ne csak a karácsonyi készülődés idején, hanem most is ebben erősítsenek meg.

Péntek (július 1.) *Amikor Jézus megfordult, és meglátta őt, így szólt: Bízál, leányom, a te hited megtartott téged. És meggyógyult az asszony abban az órában.* Mt 9,22 (Zsolt 6,5; Jn 6,37–40[40–46]; Bír 14,1–20) A tizenkét éve vérfolyásos asszony egy pillanatig sem kételkedett a Megváltó gyógyító hatalmában, és gyorsan meggyógyult. Az Úr mindenkit meggyógyított, aki hozzá ment, de nem mindenki tudott hozzá menni. Ezért mielőtt a gyors gyógyulás valamiféle szabályára próbálnánk következtetni a történetből, gondoljunk arra, hogy az evangéliumban megörökített csodák is „csak” jelei az eljövendő világnak, ahol nem lesz halál, gyász, jajkiáltás, fájdalom (Jel 21,4). Valamikor, valamiben ennek az asszonynak is el kellett távoznia ebből a világból. Története viszont az utolsó napig abban erősít meg, hogy a Krisztusban való hittel és csakis azzal készülhetünk az eljövendő világra.

Szombat (július 2.) *Jézus mondja: És íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.* Mt 28,20b (Zsolt 139,9–10; Jn 4,5–14[15–18]; Bír 15,1–16,3) *Máté evangéliumának* befejezése abban tér el a többi háromtól, hogy itt maga az Úr mondja az utolsó szavakat. Ezzel pedig a mindenkori hívők számára oly szükséges biztatás különösen is ünnepélyesen hangzik, vagy úgy is mondhatjuk, hogy teljes hangerővel szólaltatja meg a mondanivalót. Tehát a mai hívők számára is mindennap azzal kezdődik és fejeződik be az evangélium, hogy eljön az új világ, de az Úr addig sem hagy magunkra. Mindennap ezt mondja, csak mindennap meg is kell hallani.

Már kapható!

3700 Ft helyett 3330 Ft

IGÉZŐ JELEK

Keresztény szimbólumok
és magyarázataik
Luther-idézetekkel

Az *Igéző jelek* című kötet harminchat egyházi jelképet és négy virágmintát vesz sorra magyarázataikkal együtt a főváros mátyásföldi evangélikus templomának mennyezetkazettáiról.

Igéző jelek

Keresztény szimbólumok és magyarázataik

SZÍNEZŐFÜZET

Oroszlán, hajó, jászolbölcső – ezeket az egyházi szimbólumokat ebben a füzetben te is kiszínezheted. **Harminchat egyházi jelképet és négy virágmotívumot** öltöztethetsz kedvedre színesbe, miközben elolvashatod, melyik szimbólum mit jelent.

1250 Ft helyett 1125 Ft

Keressd a programot
a találkozó honlapján!

Közöttetek van

Azt sem mondhatják: Íme, itt,
vagy íme, ott van! Mert az Isten
országa közöttetek van!
(Lk 17,21)

SZÉL
RÓZSÁRA
ZSA

13.
evangélikus
ifjúsági
találkozó

Gyula '22
07. 13-17.

Gyere el
a Szélrózsára,
várunk Gyulán!

Regisztráció és jegyek:
[szelrozsatalalkozo.hu/
registracio](https://szelrozsatalalkozo.hu/registracio)

🏠 szelrozsatalalkozo.hu

📘 facebook.com/szelrozsatalalkozo

📷 instagram.com/szelrozsata2022

📺 youtube.com/szelrozsatalalkozo